

Ajuntament
de Barcelona

Pla de comerç del districte de Nou Barris **2021-2024**

Document pendent de correcció tipogràfica i maquetació

1 Introducció	2
1.1 Introducció	2
1.2 Descripció del procés	4
2 Caracterització del districte	5
2.1 Perfil socioeconòmic del districte	5
2.1.1 Població i renda	5
2.1.2 Territori	9
2.2 L'oferta comercial al districte	12
2.2.1 Característiques generals del comerç	12
Distribució territorial	12
Equipaments comercials	22
Restauració	26
Locals buits	28
Impacte econòmic i tendències dels sectors comercials	31
2.2.2 Característiques del teixit comercial	33
Sostenibilitat i comerç	36
2.3 Actius del districte amb sinergies amb el comerç	37
2.3.1 Atractors naturals	37
2.3.2 Atractors patrimonials	39
2.3.3 Atractors culturals	41
2.3.4 Atractors de proximitat	43
2.4 Transports	49
2.4.1 Xarxa pública	49
2.4.2 Xarxa de vianants i bicicletes	51
2.4.3 Aparcament, zones blaves i verdes	53
2.5 La demanda a la ciutat de Barcelona	55
2.5.1 Comportament de la demanda. Evolució de la despesa	55
2.5.2 Comportament de la demanda. Hàbits de compra	56
2.5.3 Comportament de la demanda. Penetració del teletreball	57
2.5.4 La digitalització del comerç	59
El comerç electrònic	59
Grau de digitalització del comerç	60
2.5.5 Polaritats d'atractivitat comercial a Nou Barris. Atracció de visites dels residents	61
2.6 Conclusions	62
3 Estratègies per al comerç	64
1 Incrementar la Competitivitat	65
2 Promocionar el consum de proximitat	74
3 Contribuir a la vertebració dels barris	79
4 Generar coneixement	83
5 Millorar la Governança	87

Pla de comerç del districte de Nou Barris 2021-2024

» 01. Introducció

1.1 Introducció

Barcelona és una de les ciutats més dinàmiques del sud d'Europa i de la Mediterrània, s'ha caracteritzat per la singularitat del seu teixit comercial que ha esdevingut un referent internacional, oferint serveis de primer nivell, alhora que contribueix i participa d'una manera molt directa en el desenvolupament econòmic de la ciutat, arribant a ésser un factor important en la creació d'ocupació.

El comerç ha esdevingut una de les principals activitats econòmiques de la ciutat, un model basat en la proximitat, en la professionalitat del sector; caracteritzat per la diversitat i qualitat de la seva oferta i del seu servei, han fet del comerç de Barcelona un agent plural, dinàmic i innovador, factors claus que han contribuït a esdevenir un element integrador i cohesionador al territori.

Però sens dubte, el model de comerç de proximitat és una eina fonamental per garantir l'equilibri territorial, sense oblidar el seu gran potencial; oferir-se com a recurs fonamental de l'activitat econòmica de la nostra ciutat.

El districte de Nou Barris no és una excepció, els seus comerços esdevenen un element importantíssim de dinamització social, alhora que garanteixen la cohesió social i l'equilibri territorial i exerceixen una funció vertebradora als nostres barris.

Cal destacar a Nou Barris la vessant social del comerç i posar en valor la seva contribució en aquells aspectes més enllà de la seva activitat econòmica, és a dir, la seva funció territorial i la seva funció social, especialment en aquest districte amb una clara orientació dirigida als residents del propi barri, amb vinculació amb les escoles, les activitats socials, les entitats, etc.

L'elaboració del Pla de comerç del Districte s'emmarca en la redacció de diferents plans tant econòmics com de comerç de la ciutat. Per una banda, el Pla Estratègic de Comerç de la Ciutat de Barcelona és qui impulsa els plans de comerç dels districtes com a eina per avançar cap a un comerç de qualitat, pròxim al ciutadà, competitiu i generador de llocs de treball i riquesa, un comerç adaptat a les necessitats, vertebrador de la ciutat i del territori, integrador i cohesionador social que "faci barri", innovador, modern, sostenible i amb vocació internacional".

D'altra banda, l'elaboració del pla parteix també de la vigent Mesura de Govern de la Direcció de Comerç, restauració i consum així com del Pla de Xoc i mesures post-covid18 per al comerç, mercats i restauració de Barcelona, seguint les directrius fixades per l'anterior Pla de Comerç del Districte de Nou Barris 2013-2017.

La redacció del Pla de comerç del districte de Nou Barris avança en paral·lel a la redacció del Pla de Desenvolupament econòmic del districte 2021-2024, amb una clara vinculació amb el comerç i amb línies estratègiques i objectius comuns.

Finalment, el Pla de Barris ja ha engegat accions per a reduir les desigualtats en diversos barris del districte, accions socials, econòmiques i urbanes per millorar els barris que més ho necessiten. En l'àmbit del comerç destaquen iniciatives com la millora de comerços o l'activació dels locals buits a Trinitat Nova, o les accions de suport al teixit comercial de proximitat.

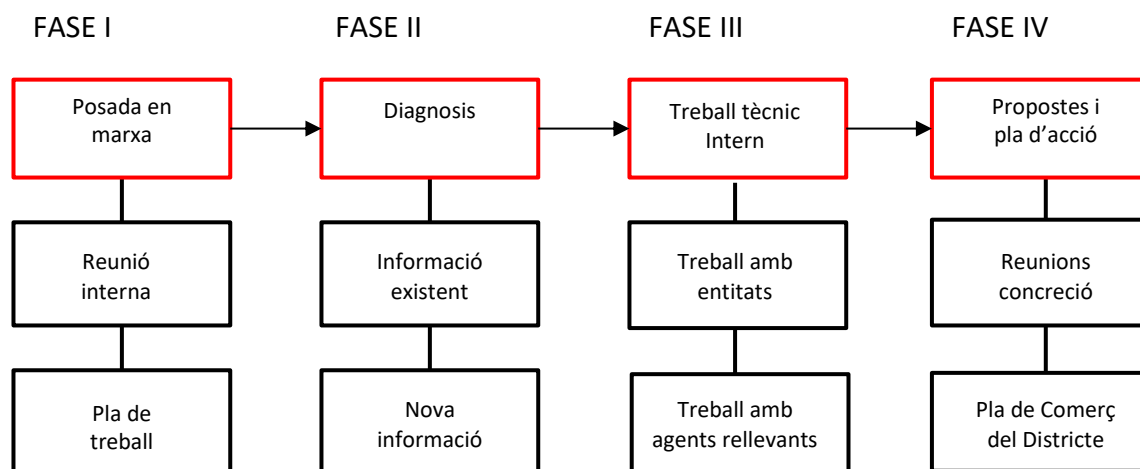
"Pla de Comerç del Districte de Nou Barris 2021-2024"

Aquest document presenta la realitat comercial del Districte de Nou Barris, les propostes d'actuació de les polítiques municipals i les iniciatives privades dels comerciants, amb l'objectiu de consensuar i compartir una visió estratègica coresponsable pel comerç de proximitat pels propers anys en l'àmbit del Districte. Aquest Pla es planteja des d'una visió bàsicament territorial de Districte, d'organització, estratègia i actuacions conjuntes dels establiments de comerç de proximitat organitzat, per tal de garantir i reforçar la pròpia activitat econòmica d'aquest sector i els seus efectes de cohesió dels barris.

Ha estat elaborat per la Direcció de Persones i Territori del Districte durant el segon semestre del 2020, i hi han participat els eixos comercials, associacions de comerciants, Federació de comerciants i serveis i associacions de concessionaris de mercats, en el context de les diferents Comissions permanents de Comerç del Consell de Promoció Econòmica i Comerç del Districte, així com la resta d'organització municipal del Districte de Nou Barris. Ha rebut el suport per part de la Direcció de serveis de Comerç, Restauració i Consum de l'Ajuntament de Barcelona i de Barcelona Activa. Es un document que pretén sigui d'especial utilitat per les organitzacions de comerciants i que els pugui aportar, una visió global de tots els elements que poden influir en la dinàmica del comerç de Nou Barris i ajudi a l'hora de planificar i gestionar les seves estratègies comercials a curt i mig termini.

1.2 Descripció del procés

L'elaboració del Pla de Comerç de districte consta d'un esquema de treball de diverses fases seguint l'estructura següent:

FASE I: Definició del pla de treball durant la primera meitat de l'any 2020, en transcurs de diverses reunions internes, i de les contribucions aportades des de la Comissió permanent de Comerç i dels Consells de Promoció Econòmica i Comerç del Districte. Posada en marxa, amb una reunió interna de llançament i la definició d'un pla de treball.

FASE II: Anàlisi del districte, per fer una caracterització d'aquest a través del perfil socioeconòmic, el perfil comercial, els elements que interaccionen amb el comerç al districte, els transports i l'accessibilitat i la demanda, amb dades i informació procedent de fonts obertes públicament, dades aportades pel propi districte i dades externes.

FASE III: Definició de les accions i mesures que componen el Pla d'acció, redactades a partir dels elements de la diagnosi de la fase anterior. Es treballarà en paral·lel amb els diferents agents implicats en el territori: tècnics, entitats comercials i grups polítics sobre un esborrany de mesures realitzat pels tècnics del districte. Com a fita destacada, el dia 3 i 4 de desembre es participarà dins les jornades d'ocupació, empresa, tecnologia i innovació amb interacció amb el sector públic i privat.

FASE IV: Finalment, es recollirà tota la informació aportada en la fase anterior de treball i es definirà, després de diverses reunions tècniques de concreció, el Pla de Comerç del districte.

» 02. Caracterització del districte

2.1 Perfil socioeconòmic del districte

2.1.1 Població i renda

El districte de Nou Barris compta amb 174.012 habitants (segons dades del darrer padró municipal de l'1 de Gener del 2020) que representen el 10,4% de la població de Barcelona, una xifra que augmenta significativament respecte dades del 2019, amb una taxa de variació de 1,6%. Aquesta població presenta nivells d'envelliment superiors a la resta de la ciutat, amb una edat mitja de 44,3 anys, (un 0,91% superior a la de la ciutat) i 8.617 persones majors de 70 anys vivint soles (75.445 en total a Barcelona). És un districte dens, amb 21.641 habitants per quilòmetre quadrat, molt per sobre de la mitja de la ciutat, situada en 16.442 habitants.

Nou Barris presenta un percentatge de persones residents estrangeres inferior a la mitjana de la ciutat. Barris com Can Peguera, Canyelles o La Guineueta presenten els valors més baixos de Barcelona, amb menys de 35 persones estrangeres per cada mil habitants enfront a la mitja de 70,1 de la ciutat. La immigració és extracomunitària i els països de procedència predominants són Pakistan, Hondures i Marroc.

Cal afegir que és un districte amb un nivell adquisitiu força inferior a la mitjana de Barcelona amb una renda personal mitja de 12.045 €/any enfront dels 21.896€/any de la ciutat, valor que encara és més baix en els barris nord del districte com Torre Baró, Vallbona i Ciutat Meridiana, amb una renda d'entre 6.770 i 8.870 euros anuals per persona, segons els darrers indicadors de renda publicats per l'INE. En aquest sentit, el nivell d'estudis es correspon amb l'indicador de renda: el percentatge de titulats/des universitaris és el més baix entre els districtes mentre que la proporció de persones que només té estudis primaris és la més alta de la ciutat.

Segons dades de l'ajuntament, l'estimació d'atur se situa sobre al voltant del 19% (per sobre de la xifra del 14% al conjunt de Barcelona) l'igual que l'atur de llarga durada (37,3%), què és el tercer més alt de la ciutat. La població ocupada té el segon salari mitjà (22.455 €/any) més baix dels districtes, només per sobre de Ciutat Vella.

POBLACIÓ (Segons dades del padró 2020)

	BARCELONA	NOU BARRIS
Població total (padró 2020)	1.666.530	174.012
Nens (0-14 anys)	204.741	22.857
Joves (15-24 anys)	156.838	17.113
Adults (25-64 anys)	377.056	34.335
Gent gran (65 i més anys)	575.596	60.909
Població estrangera sobre el total	27,83%	27,79%

RENDA

Índex renda disponible per càpita (2017)	100 (base)	55,0
Taxa d'atur registrat (desembre 2019)	8,5%	13,6%
Atur de llarga durada	35,3%	37,3%
Salari mitjà (2018)	30.807€	22.445€
Taxa d'Activitat Emprenedora Autònoms (% s/pobla 16-64 anys)	3,95	2,97

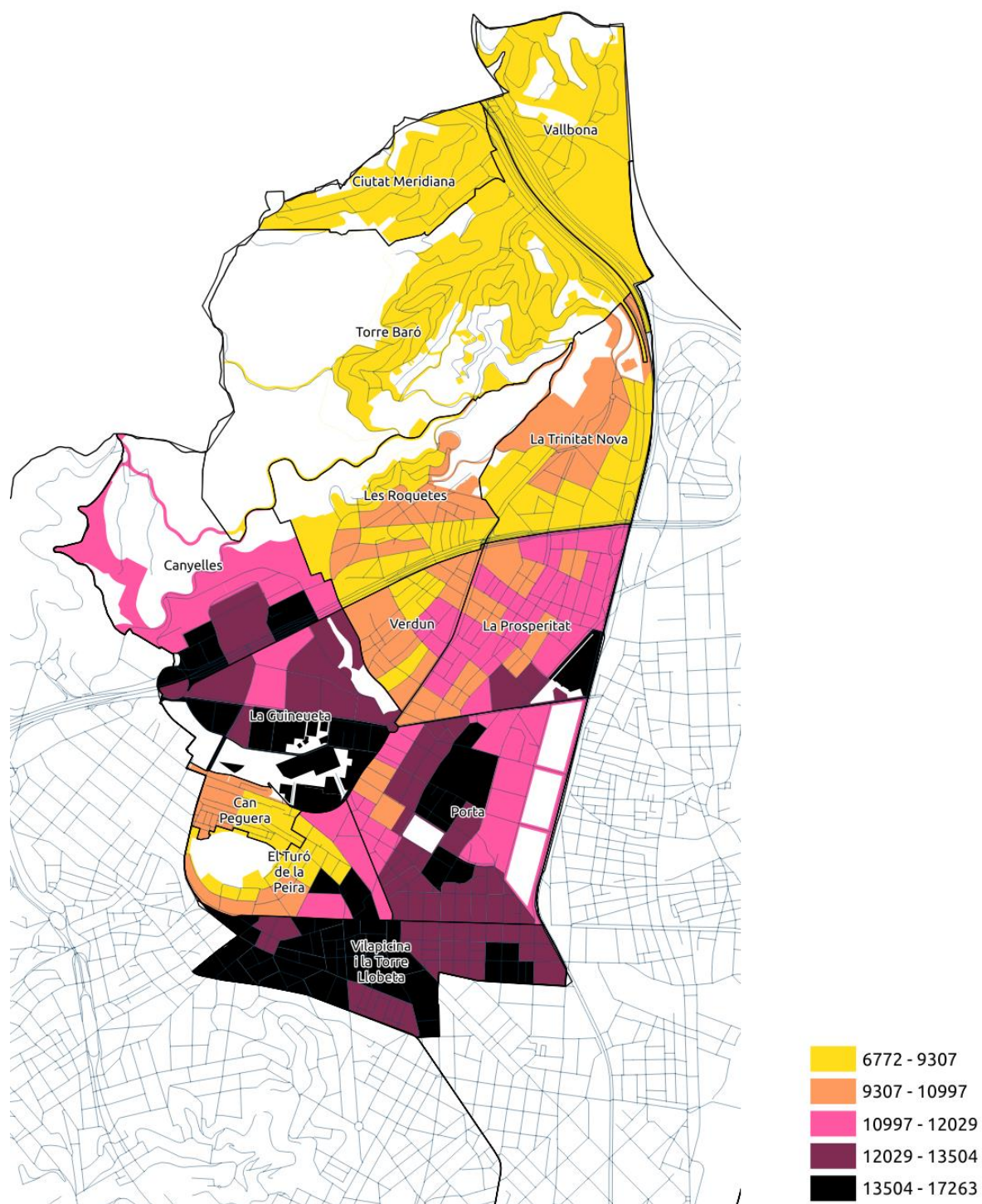
ESTUDIS (Segons dades del padró 2019)

% Població sense estudis	2,0%	3,8%
% Població amb estudis primaris / certificat d'escolaritat / EGB	15,9%	25,2%
% Població amb Batxillerat elemental / graduat escolar / ESO / FPI	21,9%	30,6%
% Població amb Batxillerat superior / BUP / COU / FPII / CFGM grau mitjà	25,1%	23,1%
% Població amb estudis universitaris / CFGS grau superior	33,4	15,5%

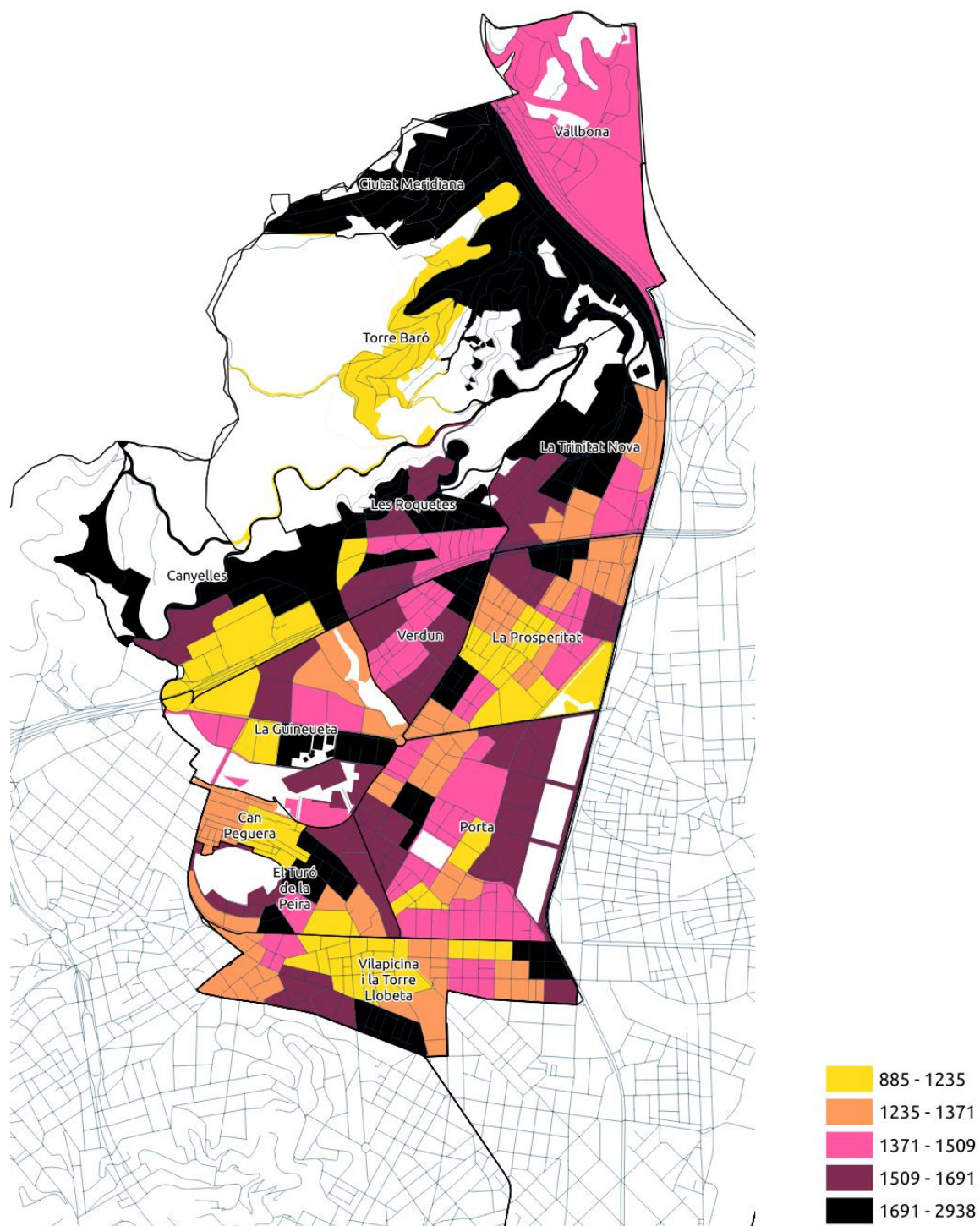
LLARS

Llars totals	662.787	66.928
Nombre mig de persones a la llar	2,49	2,56

Renda per càpita (€/any) per secció censal. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Població total per secció censal. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

2.1.2 Territori

El districte de Nou Barris se situa a l'extrem nord de la ciutat entre la serra de Collserola i el districte de Sant Andreu. Limita al sud amb Horta-Guinardó i a l'oest amb la serra de Collserola. La part nord del districte l'ocupen els barris de Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona amb unes estructures urbanes molt marcades per l'orografia muntanyenca i les grans barreres artificials (autopistes i vies del tren).

El districte es divideix en els següents 13 barris:

Can Peguera: Barri d'habitatges unifamiliars d'una sola planta amb petits jardins a la part davantera, que el patronat municipal d'habitatge va construir abans de l'Exposició Internacional de 1929 per a reubicar els treballadors que vivien en barraques a la muntanya de Montjuïc.

Canyelles: Canyelles és l'últim barri construït en l'etapa predemocràtica a Barcelona. Es va aixecar a la dècada dels anys setanta per donar resposta a la demanda d'habitatges d'una nombrosa classe treballadora a la perifèria de la capital i, també, per posar fi al barraquisme de la zona propera a la ronda de Dalt. La solució va ser una zona residencial amb una concepció d'habitatge vertical, on es va prioritzar l'altura amb la finalitat d'alliberar espais i zones verdes per al veïnat.

Ciutat Meridiana: Entrada i sortida de Barcelona, Ciutat Meridiana és un dels barris més joves de la capital i un dels que més mostres de lluita i d'adaptació al territori ha mostrat. Està format per blocs alts de pisos que daten dels anys seixanta.

El Turó de la Peira: Tot i l'expansió urbana descontrolada de les dècades de 1950 i 1960 fruit de la demanda d'habitatge, el gran parc que dona nom al barri segueix sent la part més visible de la zona.

La Guineueta: Els parcs de la Guineueta i el Central de Nou Barris, dos dels més grans de la ciutat, són els centres neuràlgics del nucli, entre ells es troben els edificis i les vies comercials principals. Precisament el parc Central de Nou Barris, és l'epicentre del barri, ja que hi ha la biblioteca, l'arxiu municipal i la seu del Districte de Nou Barris. Tot això, a la zona on hi havia l'històric Hospital Mental de la Santa Creu, inaugurat el 1915.

La Prosperitat: El barri de la Prosperitat va néixer a partir de la segona meitat del segle XX. El barri és conegut com "la pastilla juanola" per la seva forma romboide, els quatre costats formen quatre artèries principals: la via Júlia, la ronda de Dalt, el passeig de Valldaura i la Meridiana. Enmig, carrers improvisats, blocs d'habitatges i un teixit associatiu molt cohesionat.

Trinitat Nova: La Trinitat Nova és un dels barris de Barcelona situats entre la muntanya i la ciutat. Després de dècades de males comunicacions, ara el barri disposa d'accessos al metro molt propers a la serra de Collserola

gràcies a l'arribada, encara recent, de les línies 4, 3 i 11, que han facilitat la vida al barri després de llargues lluites veïnals.

Les Roquetes: Entre el 1964 i el 1967, el veïnat del barri de les Roquetes va plantar la llavor de la solidaritat i del teixit associatiu que actualment encara regna a la zona. Ja abans dels anys seixanta es van començar a aixecar molts habitatges prop de la Via Favència, però a la part alta del barri encara predomina l'autoconstrucció.

Porta: Com a la resta de Nou Barris, es van aixecar diversos blocs d'habitatges als anys seixanta del segle passat. D'altra banda, tot i aquestes construccions, el barri destaca per la seva implicació en l'ecologia i la creació d'un corredor verd.

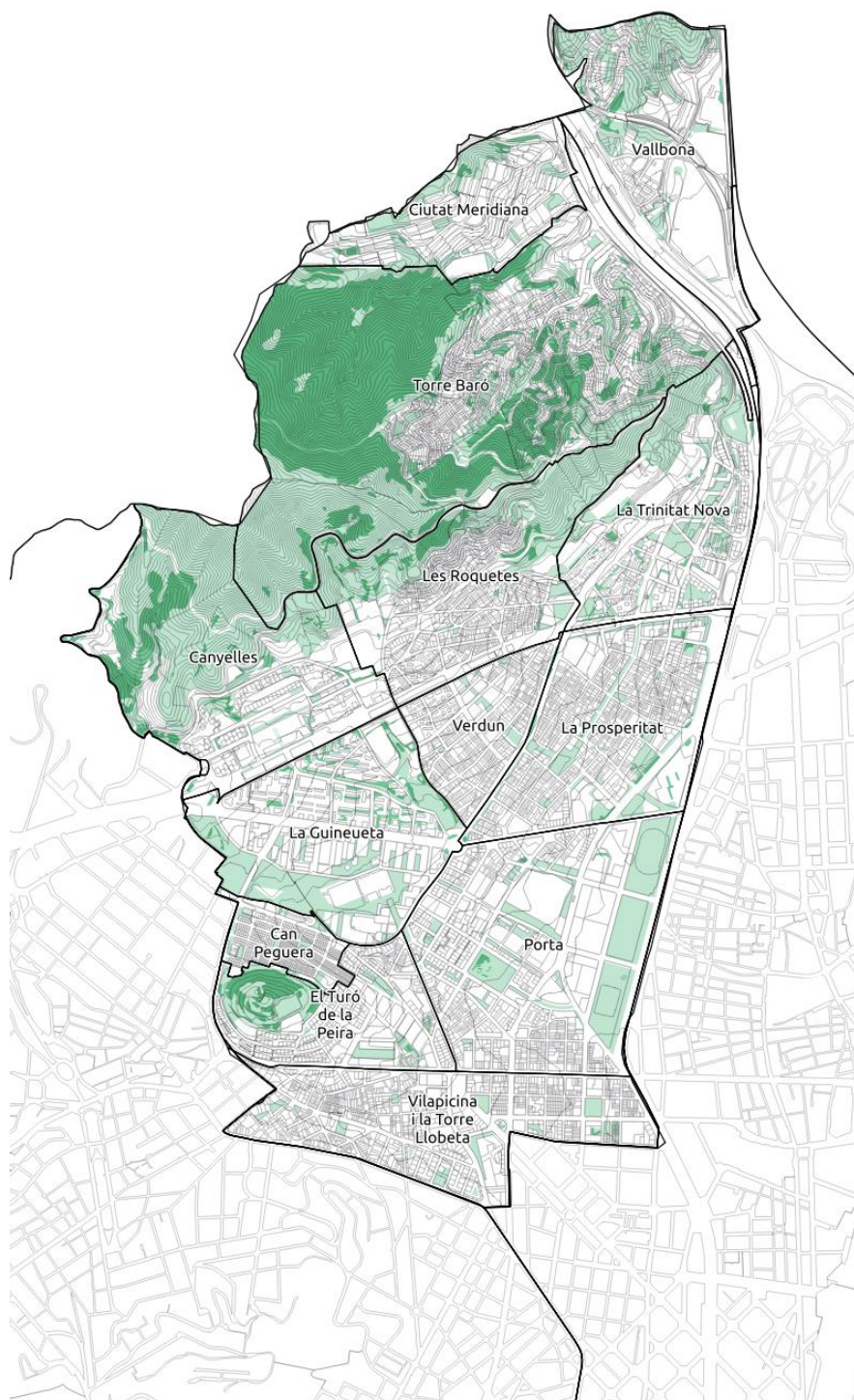
Torre Baró: El barri de Torre Baró és una simbiosi entre la naturalesa del parc de Collserola i la ciutat de Barcelona. El barri s'aixeca per sobre de la ciutat amb carrers sinuosos i cases, algunes autoconstruïdes, que s'adapten al terreny salvant les dificultats que planteja l'orografia de la muntanya.

Vallbona: Vallbona és un dels tres barris de la zona nord de Nou Barris, l'únic que queda situat a l'altra banda de les vies del tren i les autovies C-33 i C-58. A més d'aquesta separació respecte a la resta del districte, es troba separat del districte de Sant Andreu per un gran espai sense urbanitzar; del municipi de Santa Coloma de Gramenet, pel riu Besòs i per un altre tram ferroviari, i del municipi de Montcada i Reixac, per un turó. En definitiva, el barri queda força segregat.

Verdun: El triangular barri del Verdun mostra dues realitats diferenciades que s'han forjat al llarg de la seva història. D'una banda, la part baixa més propera a la via Júlia mostra una gran vitalitat comercial que fa d'aquests espais una zona molt atractiva. D'altra banda, la part alta fronterera amb el barri de les Roquetes es compon bàsicament dels habitatges construïts per l'Obra Sindical del Hogar i té un format de polígon que no afavoreix l'activitat comercial i la instal·lació d'equipaments.

Vilapicina i la Torre Llobeta: És el barri més meridional del districte i un dels que gaudeixen de millor connectivitat. Està connectat amb l'estació de tren de Sant Andreu Arenal i la parada de metro de Fabra i Puig, i disposa de tres parades de metro (Virrei Amat, Maragall i Vilapicina). A més es connecta a través de la mateixa trama urbana amb diversos barris dels districtes veïns.

Mapa dels barris del districte

- Can Peguera
- Canyelles
- Ciutat Meridiana
- El Turó de la Peira
- La Guineueta
- La Prosperitat
- Trinitat Nova
- Les Roquetes
- Porta
- Torre Baró
- Vallbona
- Verdun
- Vilapicina i la Torre Llobeta

2.2 L'oferta comercial al districte

2.2.1 Característiques generals del comerç

Distribució territorial

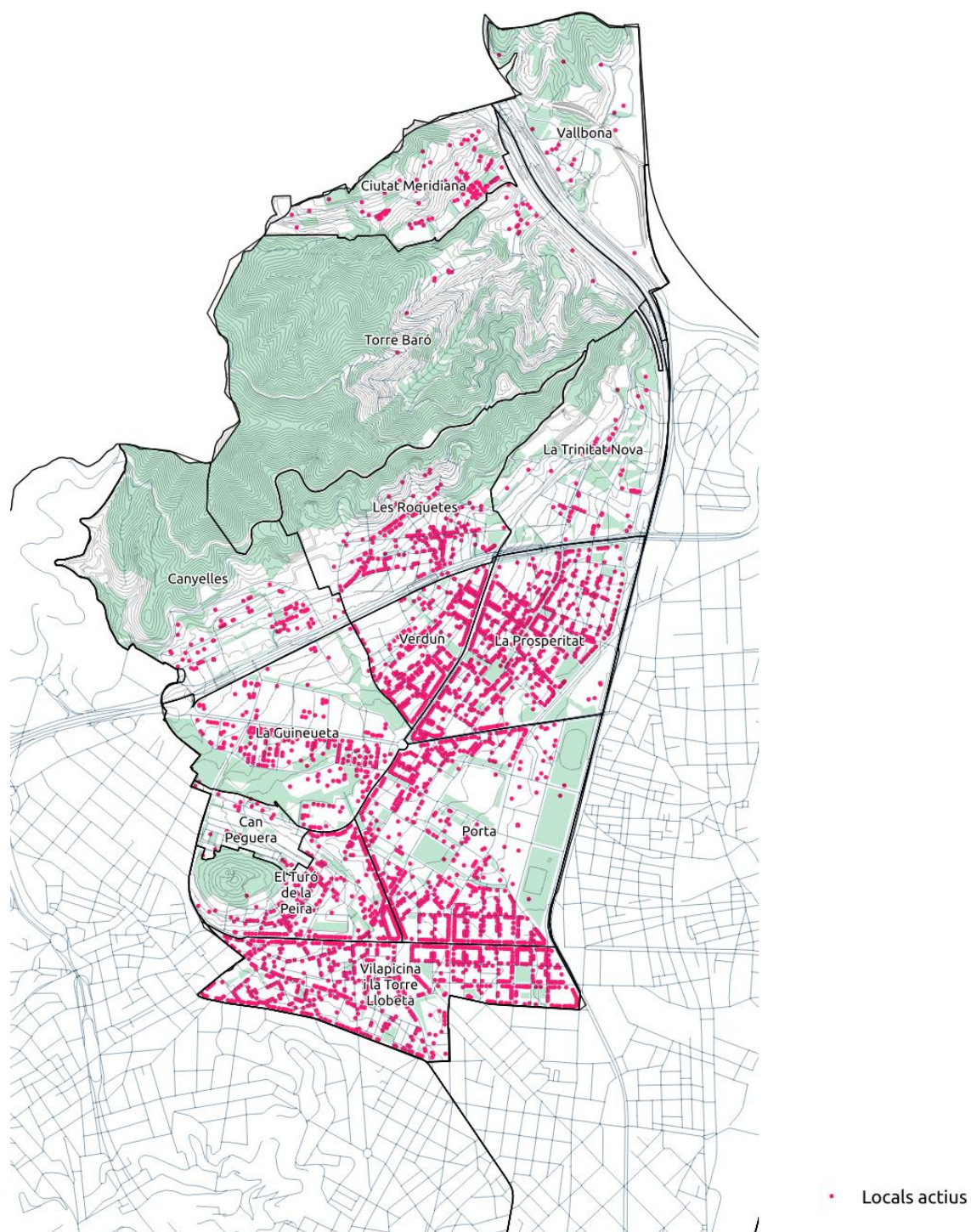
El districte de Nou barris té 4.272 establiments actius en planta baixa (4.034 a peu de carrer i 238 en mercats), fet que el converteix en un dels districtes de la ciutat a la cua en nombre de locals juntament amb el districte d'Horta-Guinardó (3.984) i el de Les Corts (2.978). És un territori molt divers en què la gran majoria d'establiments actius es concentren als barris de Vilapicina i la Torre Llobeta (865), la Prosperitat (800) i Porta (769), mentre que la resta de barris tenen poca activitat.

Nombre d'establiments actius

CENS	Nombre d'establiments actius
Barcelona	61.558
Nou Barris	4.272
Can Peguera	21
Canyelles	106
Ciutat Meridiana	125
el Turó de la Peira	421
la Guineueta	310
la Prosperitat	800
la Trinitat Nova	86
les Roquetes	307
Porta	769
Torre Baró	26
Vallbona	23
Verdun	413
Vilapicina i la Torre Llobeta	865

Dades: Cens comercial 2019, Ajuntament de Barcelona

Establiments actius al districte de Nou barris. Font: Cens comercial 2019, Ajuntament de Barcelona

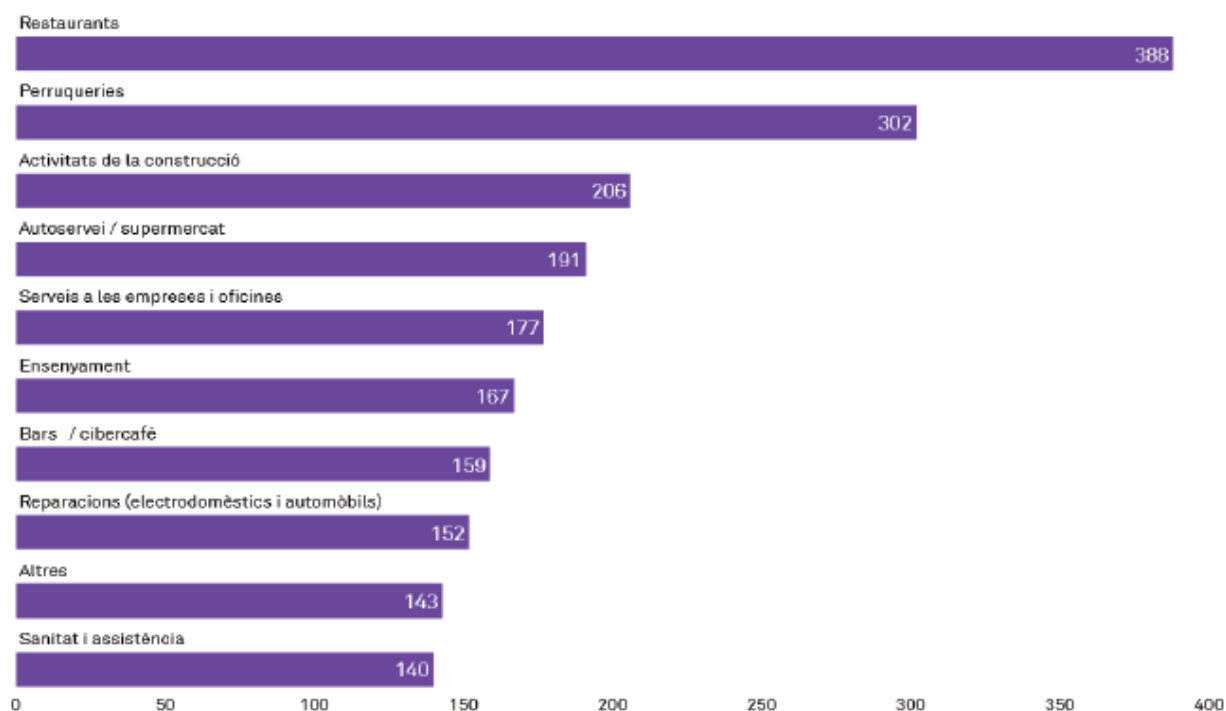
Els sectors predominants del districte són els serveis (37,87% serveis diversos i 14,08% serveis de restauració) tot i que en percentatge inferior a la resta de la ciutat, especialment en barris com la Trinitat Nova, Vallbona o el Turó de la Peira. Entre els serveis que s'ofereixen a Nou barris, els més nombrosos són els restaurants (388) i les perruqueries (302).

CENS ESTABLIMENTS	BARCELONA	NOU BARRIS
Total	65.114	4.614 (7,1% de Barcelona)
Quotidià alimentari	7.851	726
Comerç no Alimentari	14.159	846
Serveis de restauració	11.155	598
Serveis diversos	22.245	1.618
Altres	6.148	484

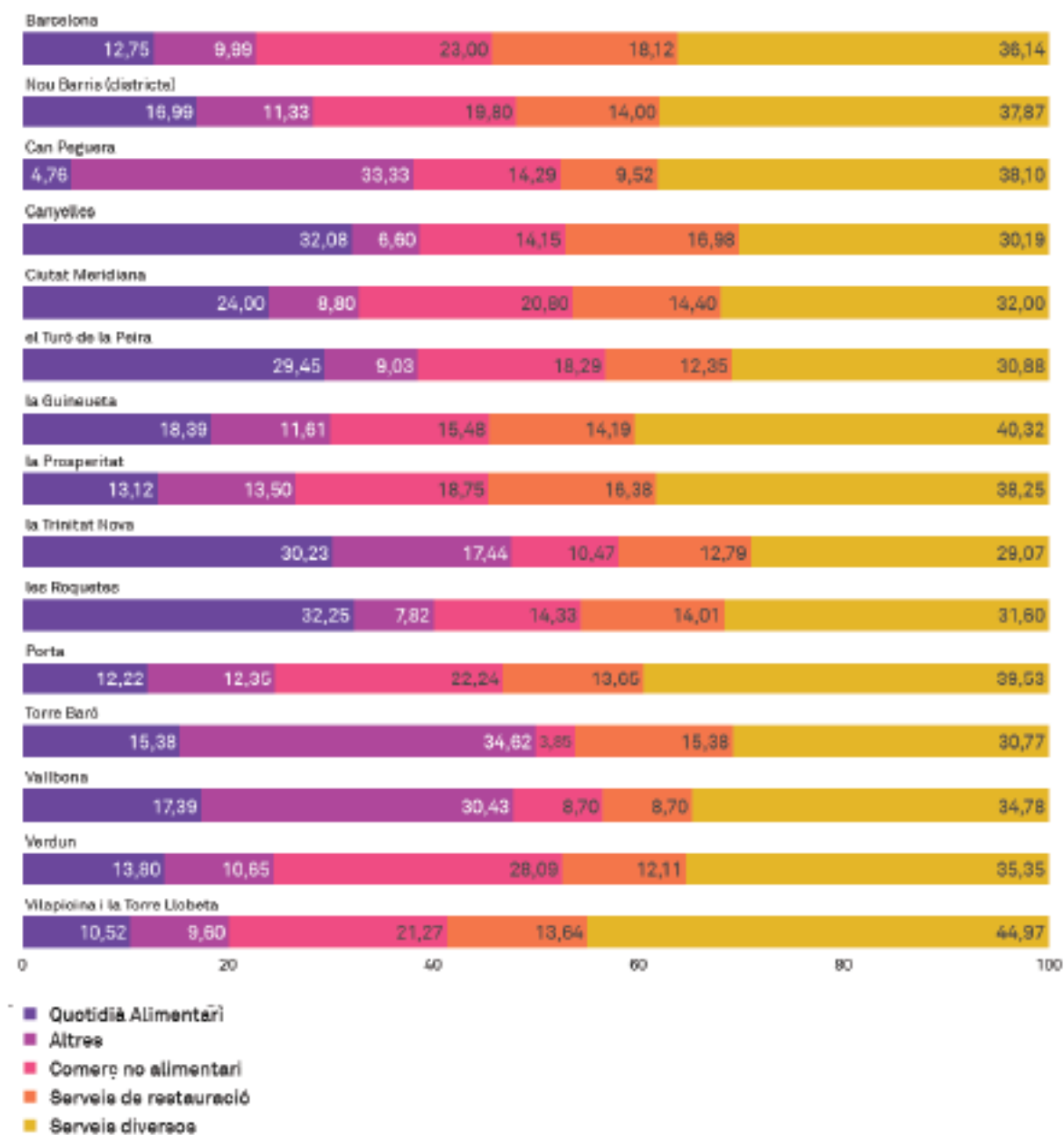
Dades: Cens comercial 2019, Ajuntament de Barcelona

En comparació a la resta de la ciutat destaca el pes del comerç quotidià alimentari en l'activitat comercial del districte, amb un 16,99% dels comerços en front al 12,75% de la resta de la ciutat. L'àmplia oferta de comerç quotidià alimentari queda recollida en especial als barris de Canyelles (32,08%), Les Roquetes (32,25%) i La Trinitat Nova (30,23%).

Activitats amb més nombre d'establiments al districte:

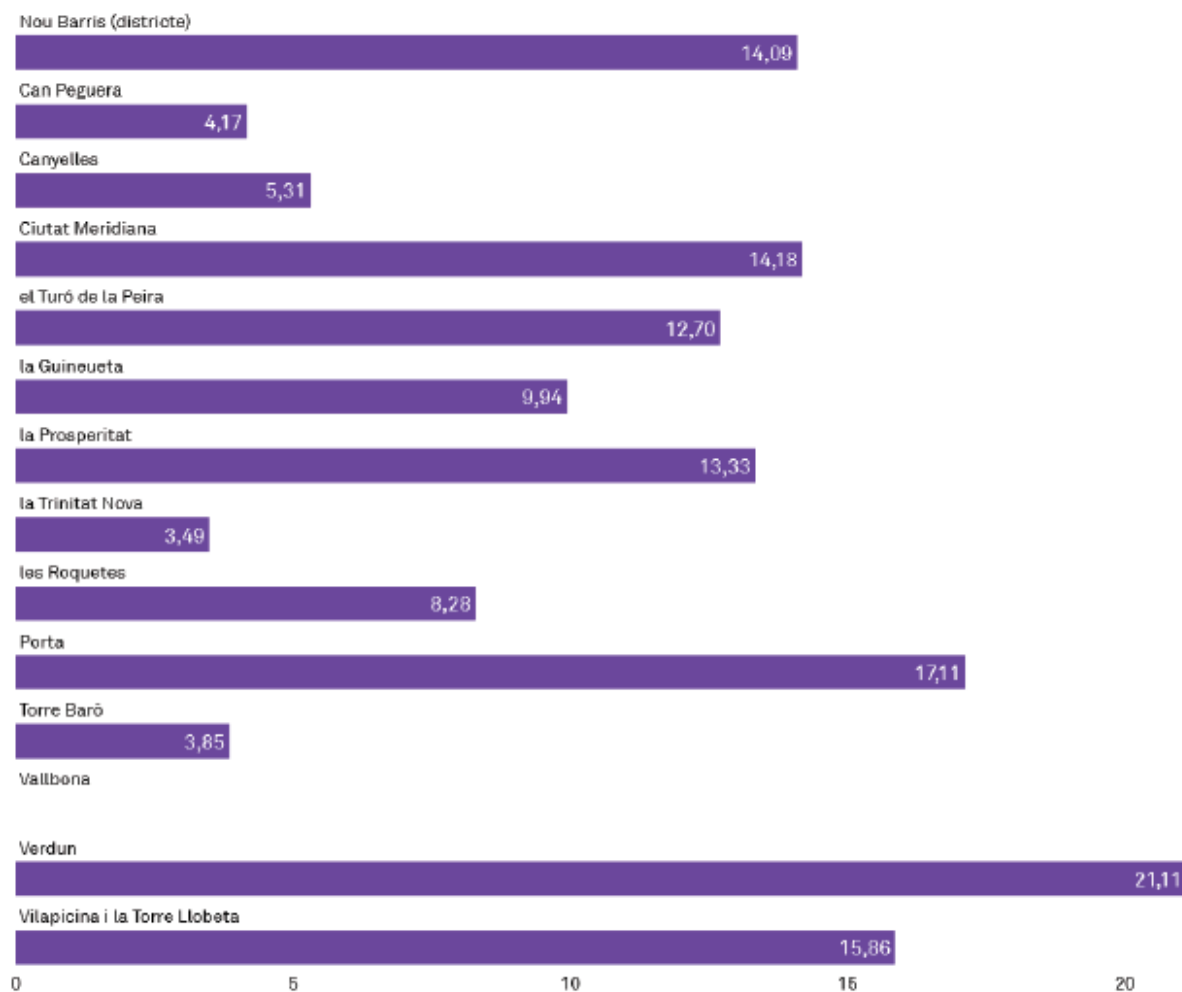
Dades: Cens comercial 2019, Ajuntament de Barcelona

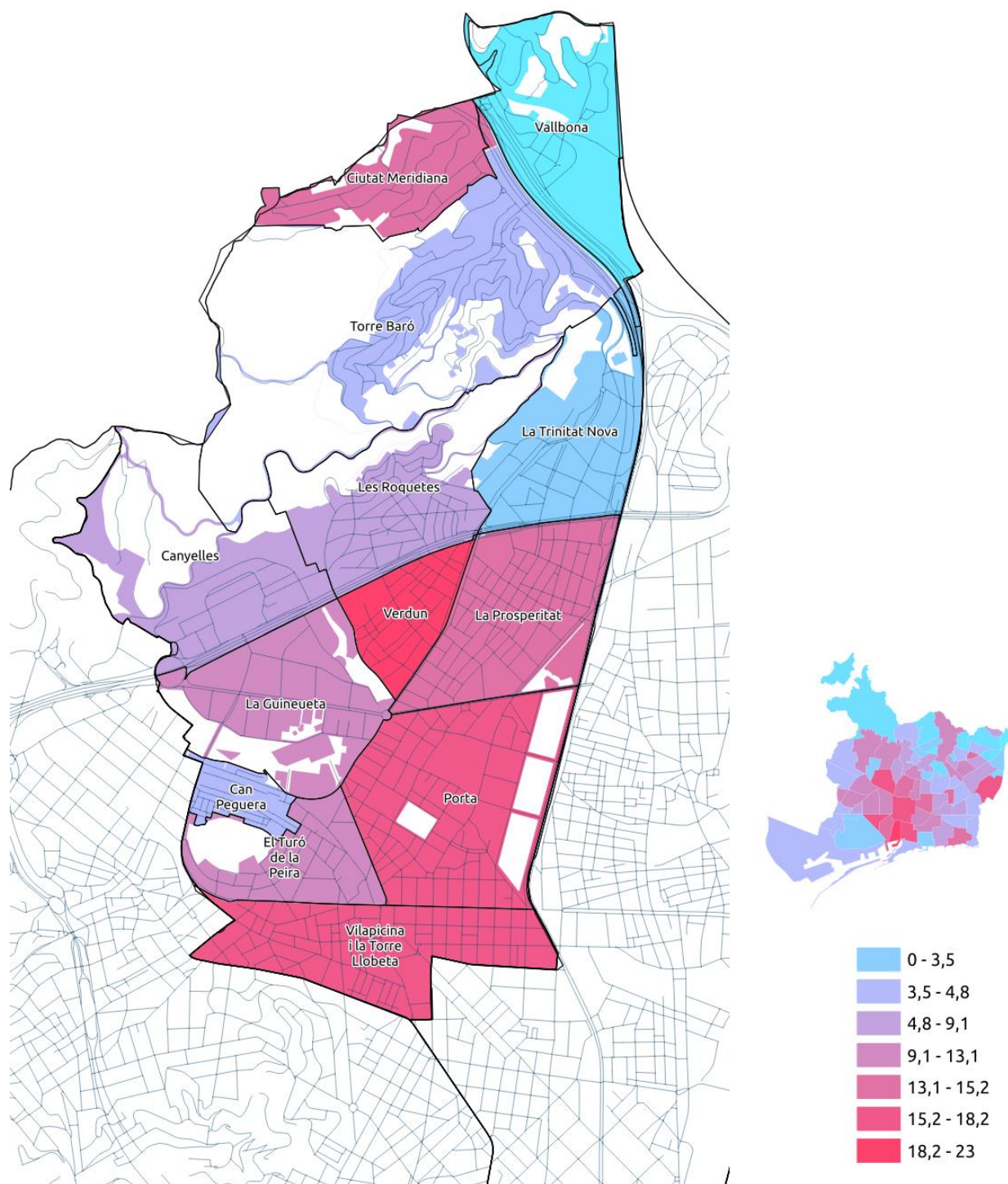
Dins de l'àmplia oferta comercial de la ciutat, el comerç ocasional (comerços d'equipament per a la llar, persona, cultural i lleure) té una representativitat important pel que fa a la totalitat de locals amb activitat econòmica. Es tracta, fonamentalment, d'una oferta destinada a cobrir les necessitats d'equipament de la persona i la llar, així com dels establiments dedicats a cultura i lleure. Aquest tipus de comerç serveix a la vegada a residents i visitants (per vacances-oci, motius professionals o personals), i és un indicador que es pot llegir en clau d'atractivitat del teixit urbà.

Així, l'índex de comerç ocasional mitjà de Barcelona és 18,79%, superior a tots els barris del districte a excepció de Verdun (21,11%). És excepcionalment baix en el cas de La Trinitat Nova (3,49), Torre Baró (3,85) i Can Peguera (4,17).

Índex de comerç ocasional per barri

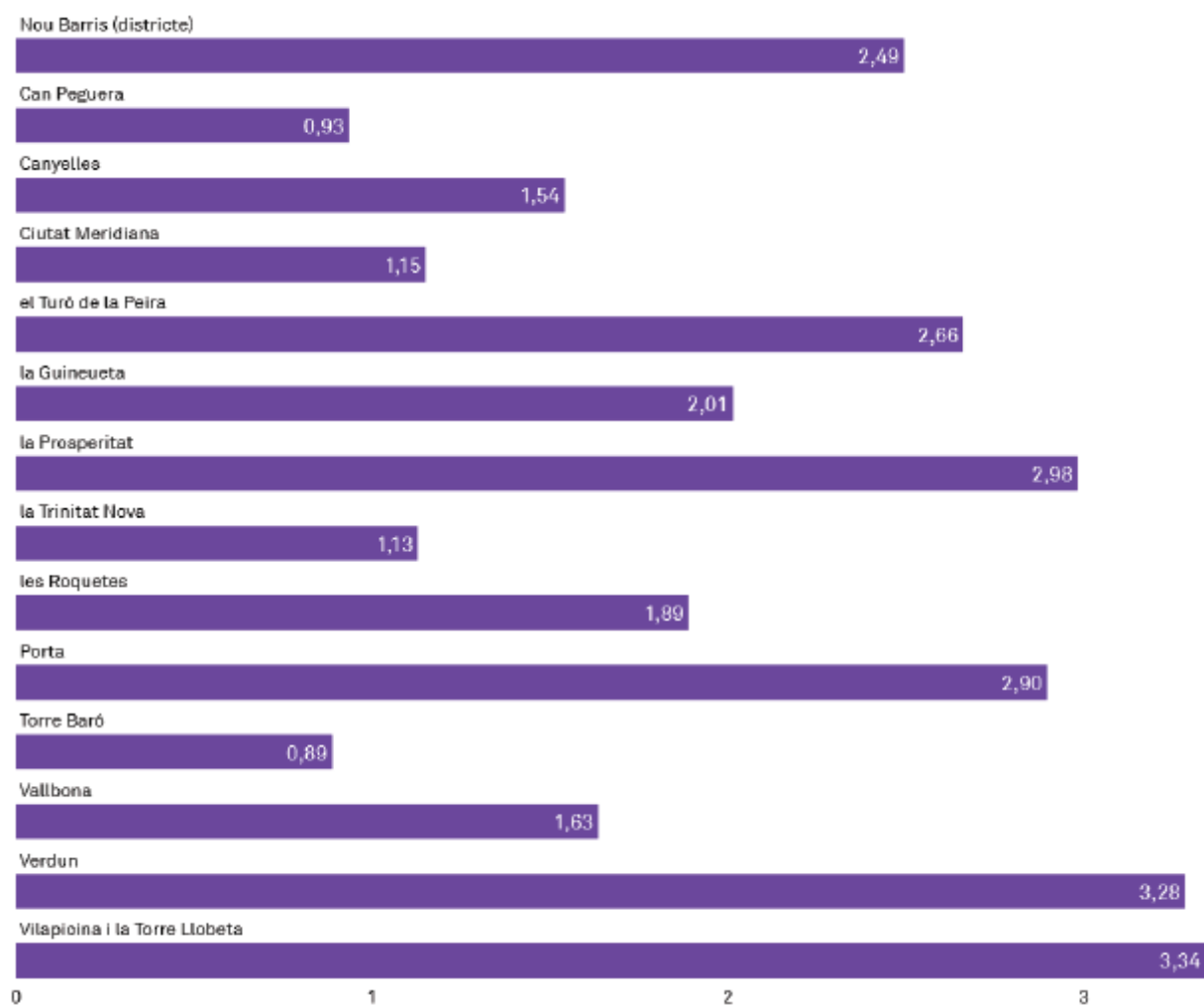

Índex de comerç ocasional per barri

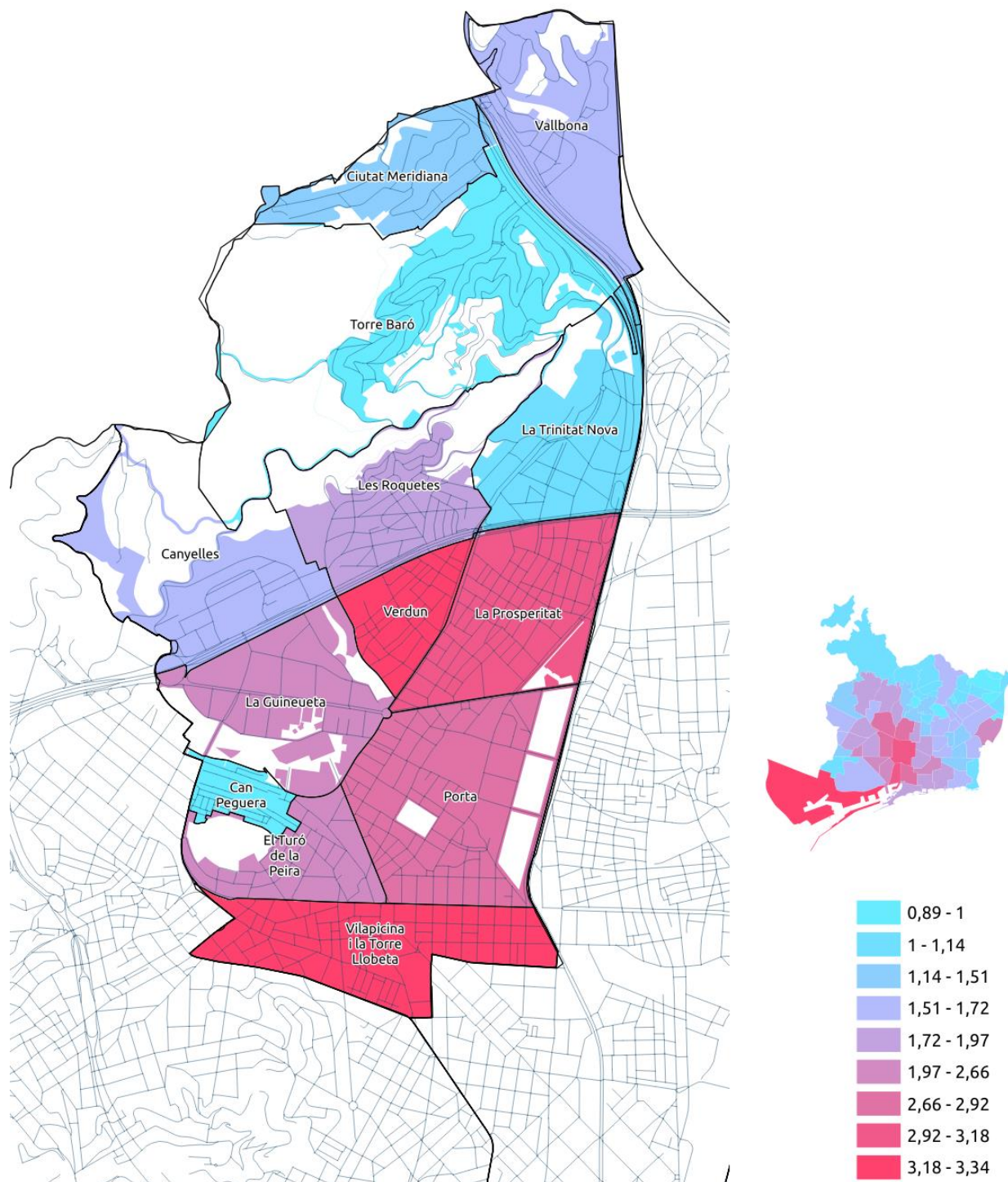

La dotació comercial dins del districte és molt variable, amb una mitjana de 2,49 establiments per cada 100 habitants. També l'índex d'abastiment oscil·la molt entre els barris del districte: els extrems són els 3,34 establiments/100 habitants a Vilapicina i la Torre Llobeta (just per sota de la mitjana de ciutat 3,72) i els 0,89 de Torre Baró, un dels més baixos de la ciutat.

Índex d'abastiment comercial per barri:

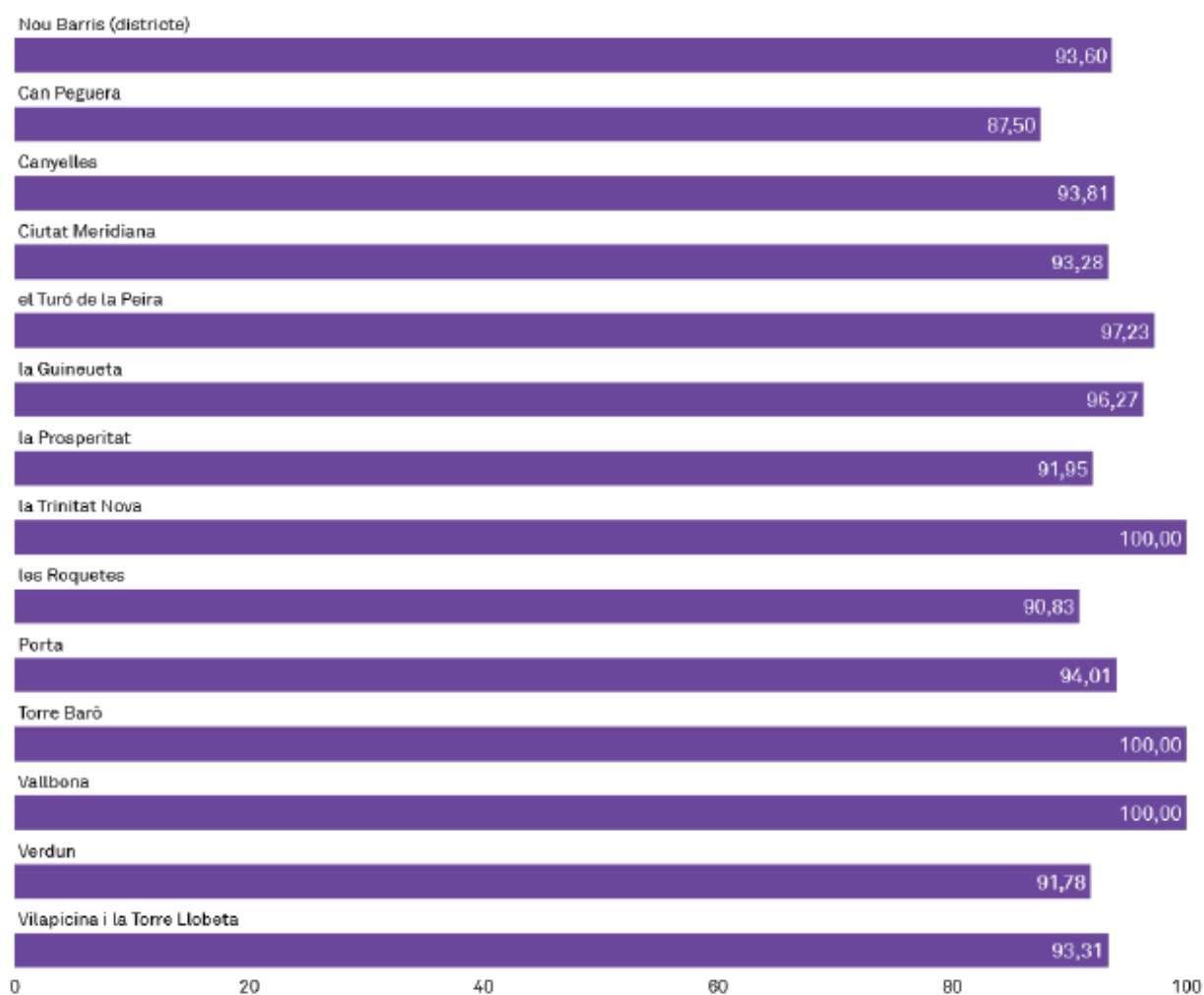

Índex d'abastiment comercial per barri:

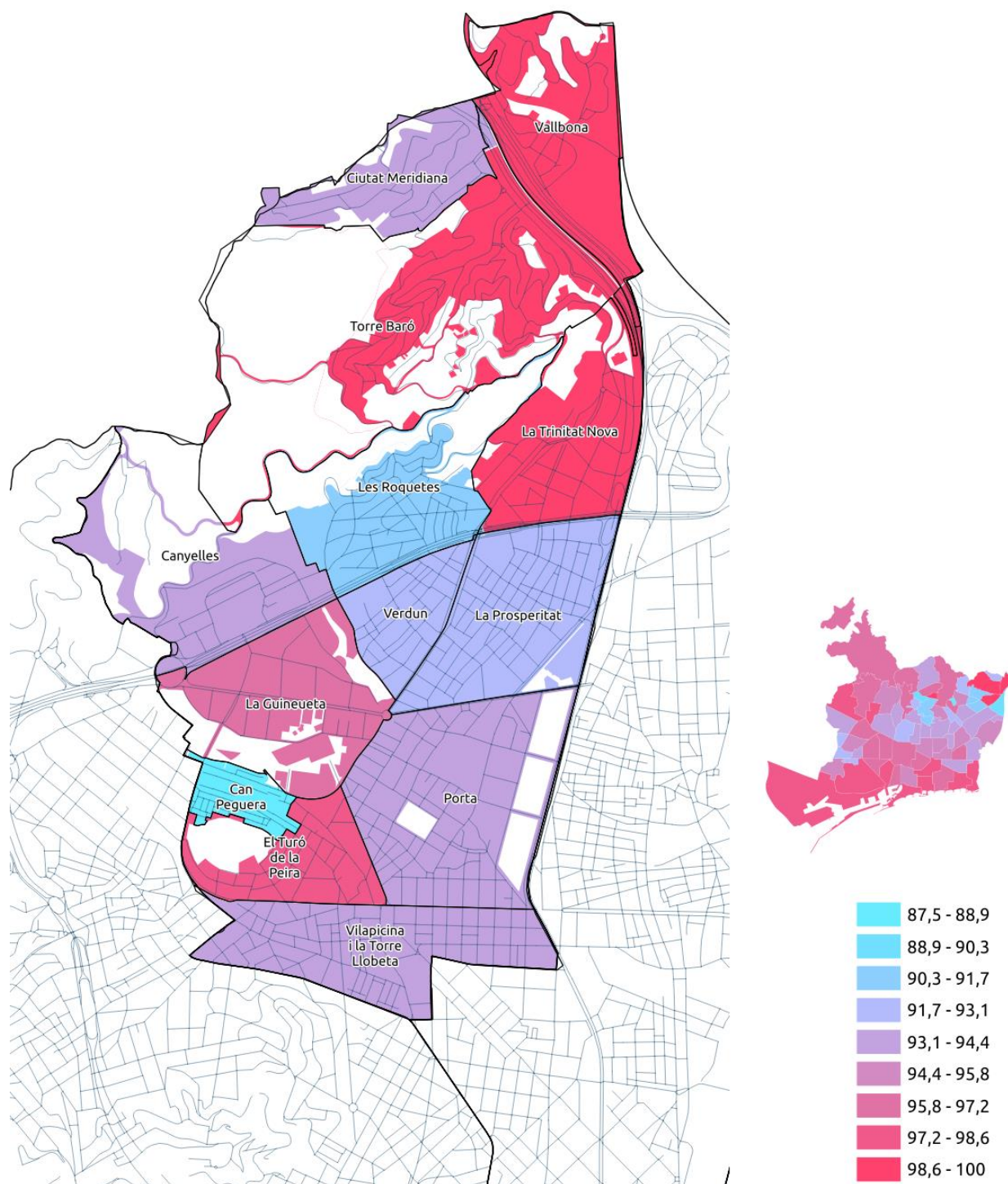

L'índex d'aprofitament comercial del districte, que es defineix com el percentatge de locals ocupats respecte del total de locals amb ús comercial o activitat econòmica, és de 93,60% (1,5 punts percentuals per sota de la mitja de la ciutat que se situa en el 95%). Malgrat tenir un estoc de locals molt baix (entre 23 i 61 establiments), tres dels barris del districte tenen el total de locals ocupats (Vallbona, Torre Baró i Trinitat Nova) sent dels pocs àmbits de Barcelona on es produeix aquest fenomen. Per contrast, altres barris com les Roquetes (90,83%), Can Peguera (87,50%) i Verdun (91,78%) mostren un índex lleugerament per sota de la mitjana de Barcelona.

Índex d'aprofitament comercial per barri

Índex d'aprofitament comercial per barri

Equipaments comercials

A més del comerç a peu de carrer (que representa un 94,43 % dels establiments del districte), Nou Barris compta amb una oferta comercial àmplia que es compon de **6 mercats municipals** (xifra superior a la mitjana dels districtes de la ciutat) i un **centre comercial destacat** com és “Som Multiespai”. Aquest últim (inaugurat l’any 2001 i reformat integralment al 2018) compta amb 36.358 m² de superfície bruta de lloguer, 51 botigues i 1.650 places d’aparcament que generen sinergies amb un altre gran espai comercial pròxim (El Corte Inglés) i converteixen l’àmbit de Can Dragó en una polaritat comercial dins del districte i de la ciutat.

Llistat d’equipament comercials. Font: Ajuntament de Barcelona. Dades Obertes, 2018

Mercats municipals

Mercat de Canyelles (C. Antonio Machado, 10)
Mercat de Ciutat Meridiana (C. Costabona, 4-6)
Mercat de La Guineueta (Pg. Valldaura, 186-190)
Mercat de La Mercè (Pg. Fabra i Puig, 270-272)
Mercat de La Trinitat (C. Pedrosa, 21)
Mercat de Montserrat (Via Favència, 241)

Grans espais comercials

El Corte Inglés Can Dragó (Passeig d’Andreu Nin, 51)

Centre comercials

Som Multiespai, (Promotor: Azorazallom S.L.U-ASG Iberia, 2001, 35.982m2, 40 botigues i 1.650 places d’aparcament)

El districte compta també amb una oferta de venda no sedentària que es concreta d’una banda, en mercats periòdics i fires i, de l’altra, en mostres de comerç i productes que al llarg de 2018 van ser un total de 21 i van tenir lloc en 11 localitzacions diferents.

Nou barris està entre els districtes de la cua en nombre d’activitats de comerç a l’espai públic, el 2018 a Barcelona es van dur a terme 274 activitats de comerç a l’espai públic, concentrades principalment a Ciutat Vella, Sants, Eixample, Sant Andreu.

Llistat dels mercats de venda no sedentària d'acord a la seva tipologia. Font: Districte de Nou Barris

Fires i mercats (2018)

Nom de l'esdeveniment	Tipus d'activitat comercial	Tipus de producte	Barri	Localització	Periodicitat
Mercadet Trinitat Nova	Mercat periòdic	Producte nou	La Trinitat Nova	c. Chafarines	Setmanal
Mercadet Canyelles	Mercat periòdic	Producte nou	Canyelles	Parc Josep M. Serra Martí	Setmanal
Mercadet Meridiana	Ciutat Mercat periòdic	Producte nou	Ciutat Meridiana	Av. Vallbona	Setmanal
Fira Artesans Virrei Amat	Mercat periòdic	Artesà	Vilapicina i la Torre Llobeta	C. Felip II (entre Pl. Virrei Amat i C. Costa i Cuixart)	Mensual
Fira Artesans plaça Lluçmajor	Mercat periòdic	Artesà	La Guineueta	Pl. Lluçmajor	Mensual
Fira Nadal i Reis	Mercat Tradicional	Producte nou	La Prosperitat	Via Júlia	Anual
Fira Sant Ponç	Mercat Tradicional	Alimentari	La Prosperitat	Via Júlia	Anual
Fira Sant Jordi	Mercat Tradicional	Producte nou	La Prosperitat	Via Júlia	Anual
Fira Modernista	Mercat Puntual	Artesà	La Guineueta	Pl. Major de Nou Barris	Anual
Fira Artesans	Mercat periòdic	Artesà amb alimentari	Vilapicina i la Torre Llobeta	Av. Borbó (Jardins de Can Xiringoi)	Anual

Mostres de comerç i productes (2018)

Mostra de Mercats			Mostra producte/serveis	Alimentari	La Guineueta	Pl. Major de Nou Barris	Anual
Mostra de Comerç			Mostra comerç carrer	Producte nou	La Guineueta	Pl. Lluçmajor	Anual
Mostra Amat	Comerç	Virrei	Mostra comerç carrer	Producte nou	Vilapicina i la Torre Llobeta	C. Felip II	Anual
Mostra Maragall	Comerç	Eix	Mostra comerç carrer	Producte nou	Vilapicina i la Torre Llobeta	Pl. Torre Llobeta	Anual
El Comerç de Nou Barris es Mou			Mostra comerç carrer	Producte nou	Vilapicina i la Torre Llobeta	C. Costa i Cuxart	Anual
El Comerç de Nou Barris es Mou			Mostra comerç carrer	Producte nou	Vilapicina i la Torre Llobeta	Pl. Virrei Amat	Anual
El Comerç de Nou Barris es Mou			Mostra comerç carrer	Producte nou	La Guineueta	Pl. Lluçmajor	Anual
El Comerç de Nou Barris es Mou			Mostra comerç carrer	Producte nou	La Prosperitat	Via Júlia	Anual
Costum Christmas			Mercat Puntual	Producte nou	Vilapicina i la Torre Llobeta	C. Costa i Cuxart o Pl. Torre Llobeta	Anual
Fira del llibre de segona mà			Mostra producte/serveis	Segona mà	La Prosperitat	Via Júlia	Anual

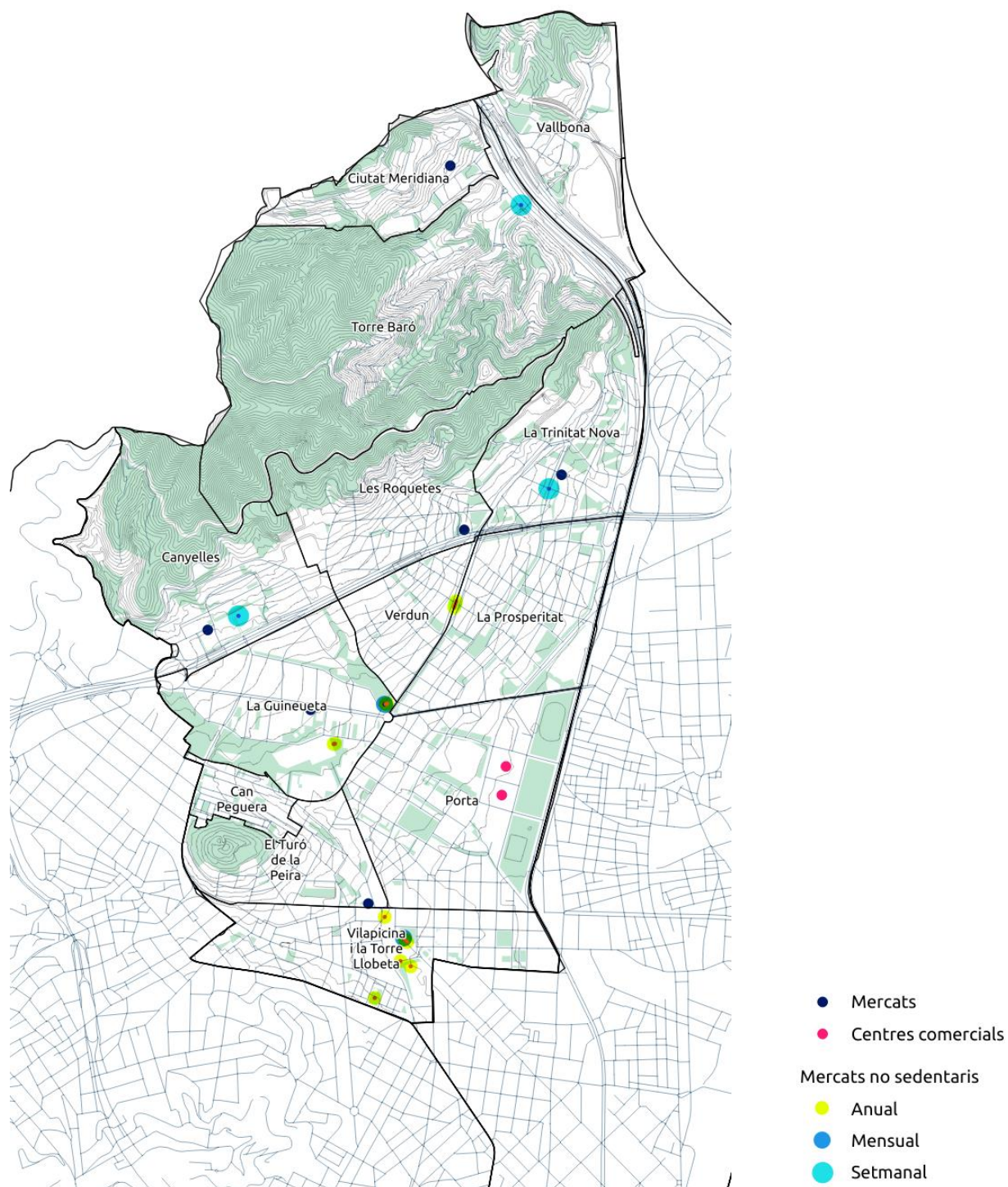
La Via Júlia, amb 5 esdeveniments al llarg de l'any, i la Plaça de Lluçmajor, amb 3, són les localitzacions amb més dinamisme en aquest aspecte.

Quant a mercats no sedentaris per tipus d'activitat comercial, a Nou Barris s'hi celebren 5 mercats periòdics, 3 mercats tradicionals i 11 activitats comercials puntuals (d'aquestes, 7 són mostres de comerç al carrer, 2 mostres de productes/serveis i 2 mercats puntuals).

Pel que fa a mercats no sedentaris per tipus de producte, a Nou Barris hi tenen lloc 3 esdeveniments relacionats amb l'alimentació, 4 de productes artesans, 13 de producte nou i 1 de segona mà.

Per últim, en quant a mercats no sedentaris per periodicitat, Nou Barris compta amb 15 esdeveniments anuals, 2 de mensuals i 3 de setmanals.

Mapa de mercats municipals, grans espais comercials i mercats no sedentaris.

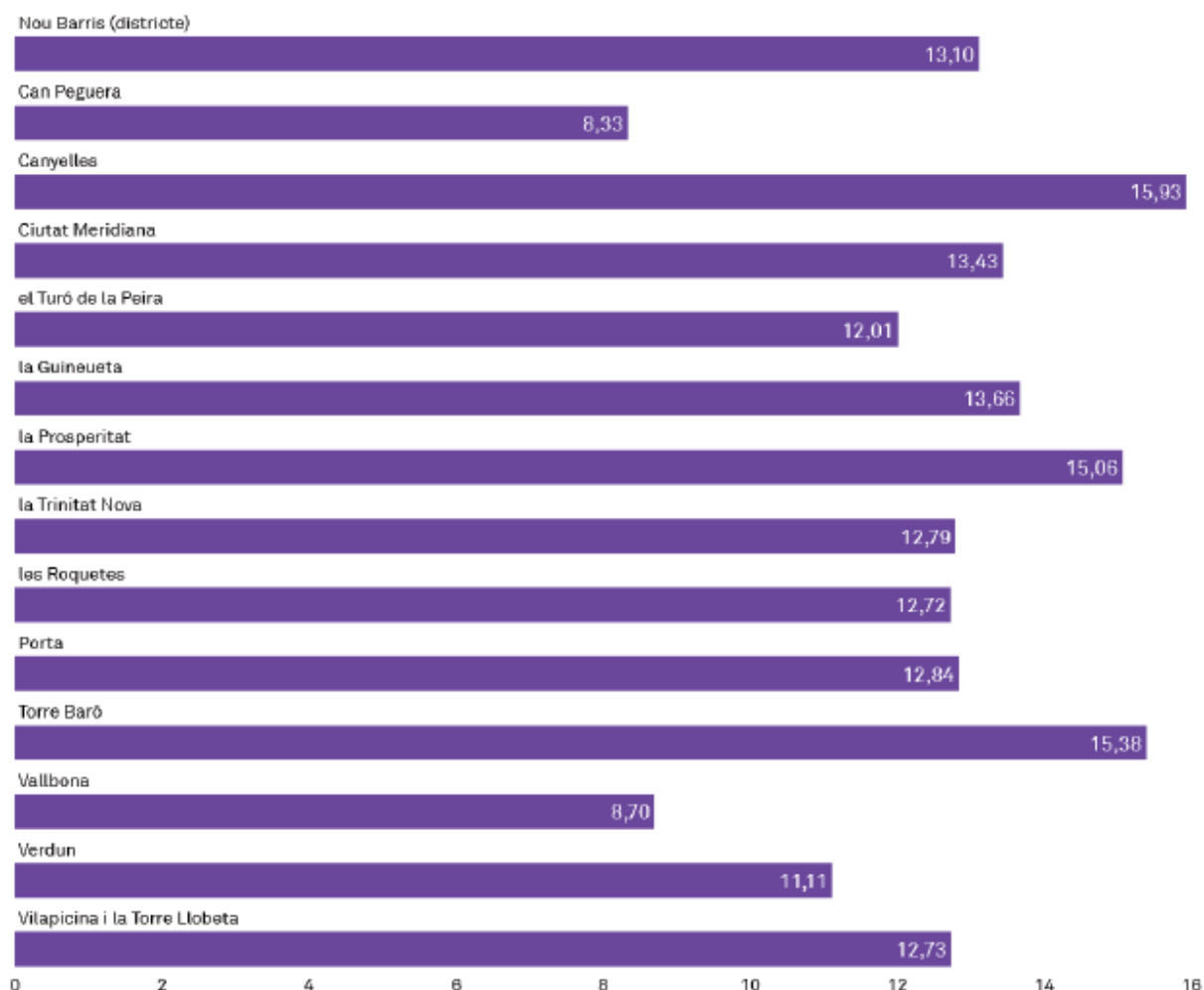

Restauració

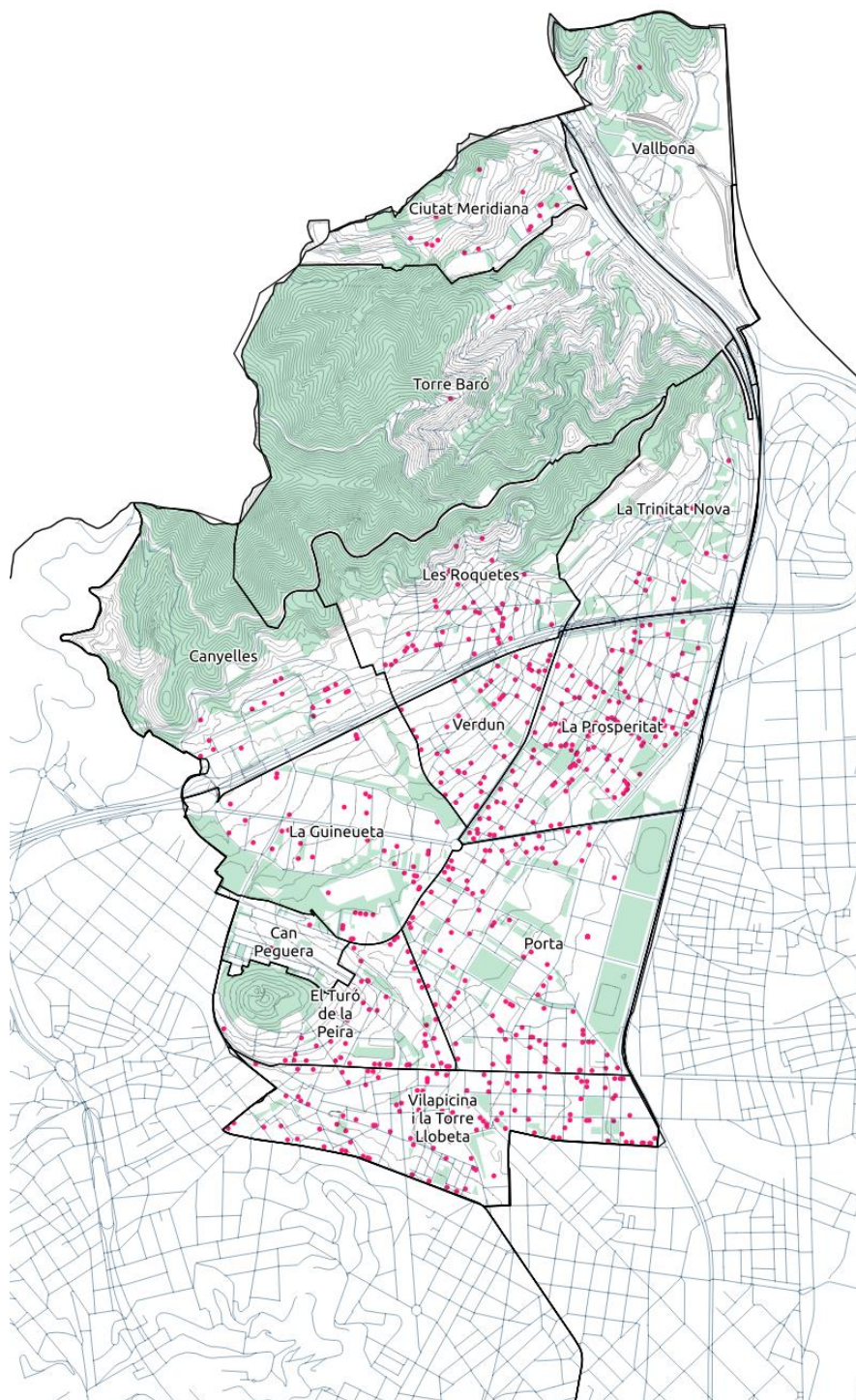
Nou Barris compta amb 598 establiments de restauració (restaurants, bars i hotels), entre els quals els més predominants són els restaurants (388 establiments) seguits dels Bars i Cibercafès (159) i establiments de menjar ràpid (43). El repartiment d'aquest tipus de servei és desigual, amb més del 90% dels establiments situats als barris del sud del districte, és a dir, aquells que es troben per sota de la Ronda de Dalt.

Barris com Can Peguera o Vallbona (amb només 2 establiments de restauració en tot l'àmbit) o Torre Baró (amb 4 establiments) destaquen pel poc abastiment d'aquest tipus de servei, mostrant valors de l'índex de restauració dels més baixos de la ciutat.

Índex de restauració

Activitats de restauració

• Restauració

Locals buits

A Nou Barris hi ha prop del 13% dels locals en venda de Barcelona i el 11% dels locals de lloguer. Malgrat que les dades de la proporció entre comerços actius i no actius del districte no són alarmants, cal prestar atenció a barris com Can Peguera, amb un 12,5% dels comerços no actius, o les Roquetes, amb un 9,17%, barris perden 91 llicències actives respecte de les dades del cens 2016.

Aquestes dades són del 2019 i per tant, no inclouen els locals buits resultat de la crisi provocada per la COVID-19. Visitant les principals plataformes immobiliàries es pot constatar l'augment de locals en lloguer o venda, però d'una manera menys acusada que en altres districtes de la ciutat com l'Eixample o Ciutat Vella.

Els detalls de locals buits del Cens comercial 2019 es presenten a la taula següent:

LOCALS	BARCELONA	NOU BARRIS
Venda	642	82
Lloguer	1.396	153
En venda i lloguer	564	57
En reforma	954	50

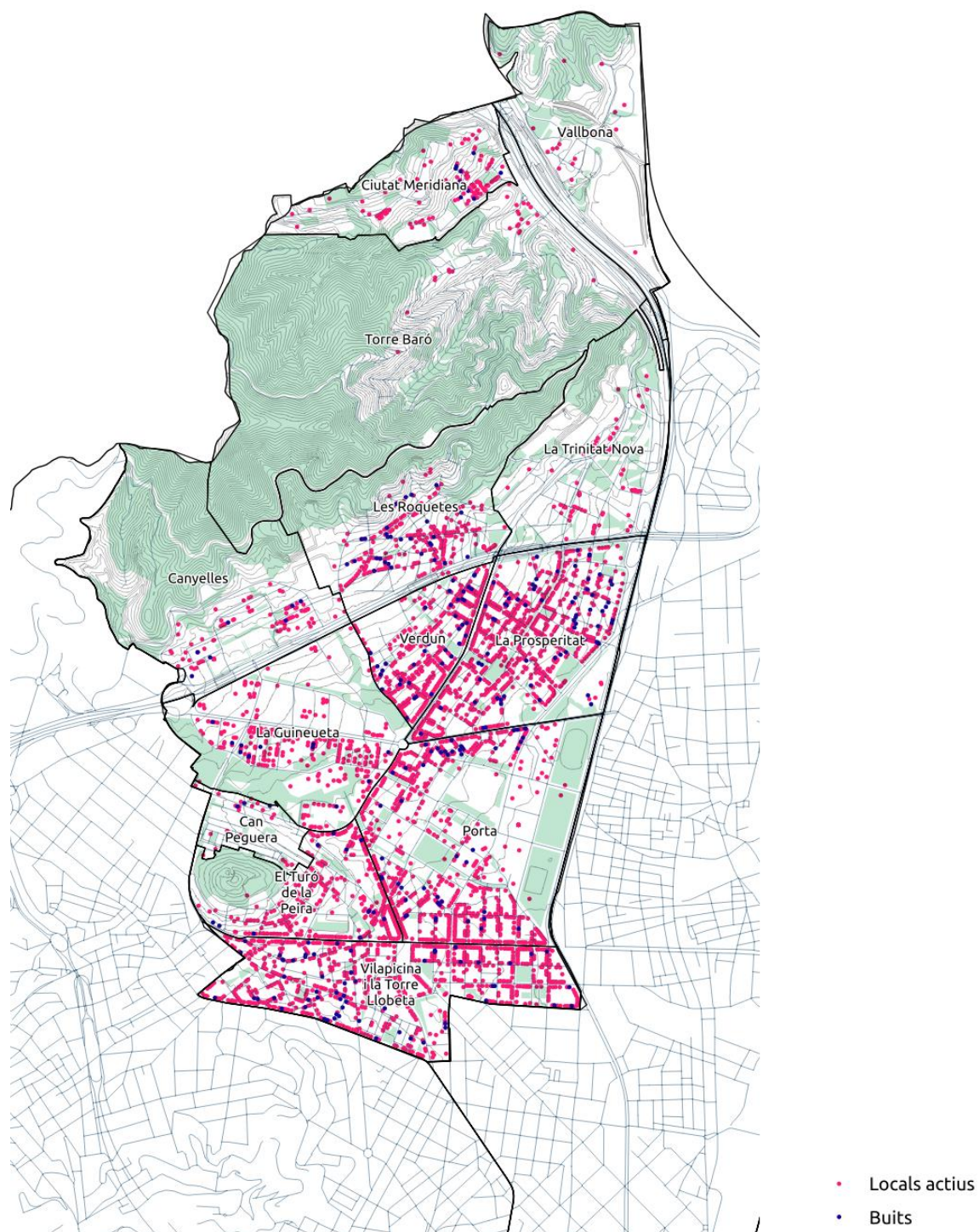
Dades: Cens comercial 2019, Ajuntament de Barcelona

El preu de lloguer dels locals de Nou Barris, segons dades de Fotocasa, oscil·len entre els 2€/m² i els 38€/m². Els lloguers amb el preu per metre quadrat més cars es troben a la part sud del districte, en concret, en la zona de l'eix de Fabra i Puig i els carrers propers, a les immediacions de la parada de metro de Llucmajor i a la zona de Canyelles propera a l'escola d'Art Superior de Disseny Dejà.

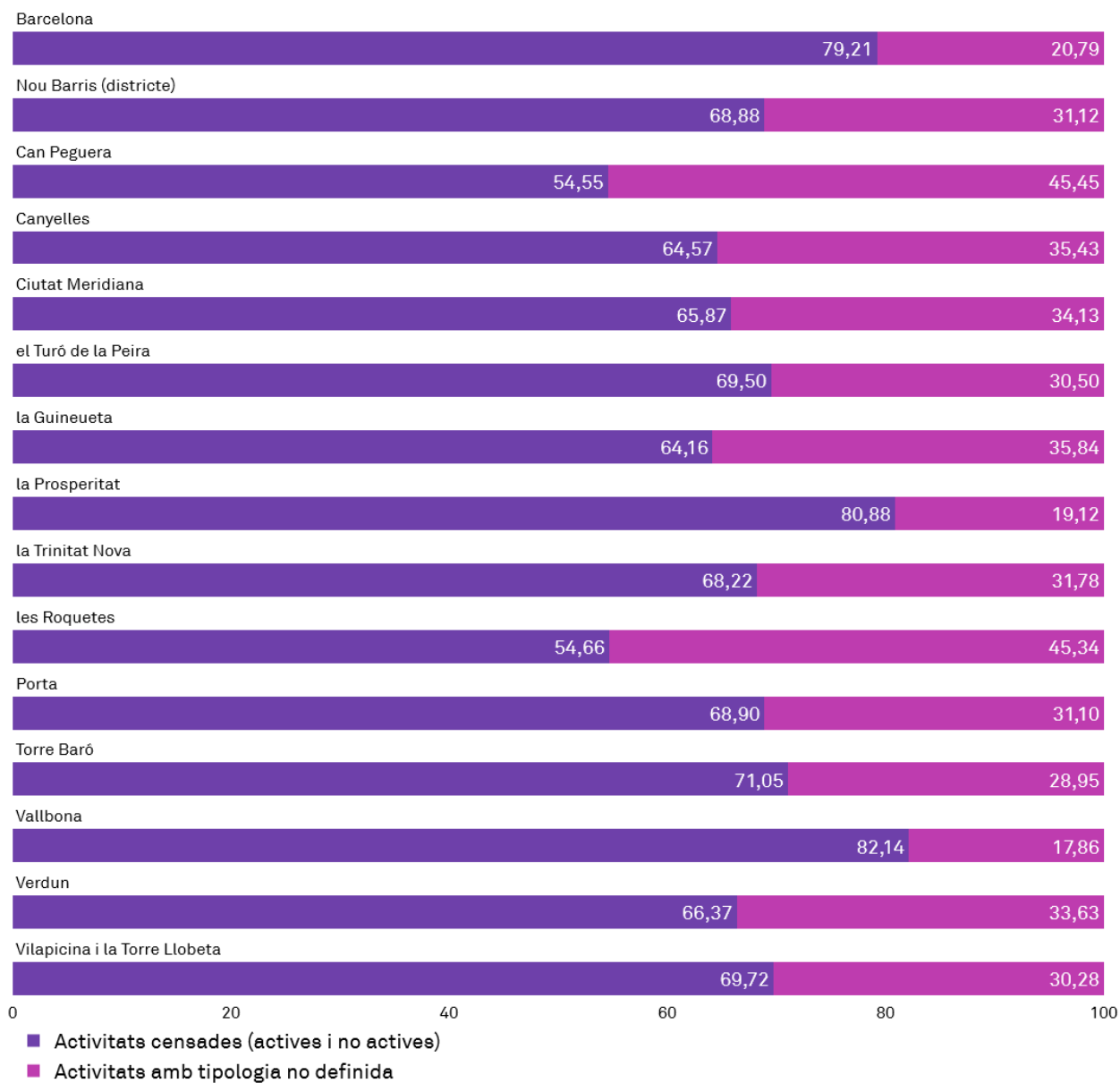
Generalment els locals del districte es caracteritzen per la seva poca dimensió, això fa que tot i que el preu per metre quadrat d'algunes zones sigui elevat, més del 80% dels locals tinguin un preu total inferior a 950€/mes. i només un 6,3% tingui un preu superior a 1.500 €/mes.

En quant a compra, els preus per metre quadrat més alts del districte es situen a la zona de Passeig Fabra i Puig més propera a la Meridiana, al barri de Can Peguera i part del Turó de la Peira, amb valors que oscil·len entre 1.291€/m² i 5.000€/m². La resta de Nou barris presenta valor generalment no superiors a 1015€/m².

Locals actius i buits segons les dades del cens 2019

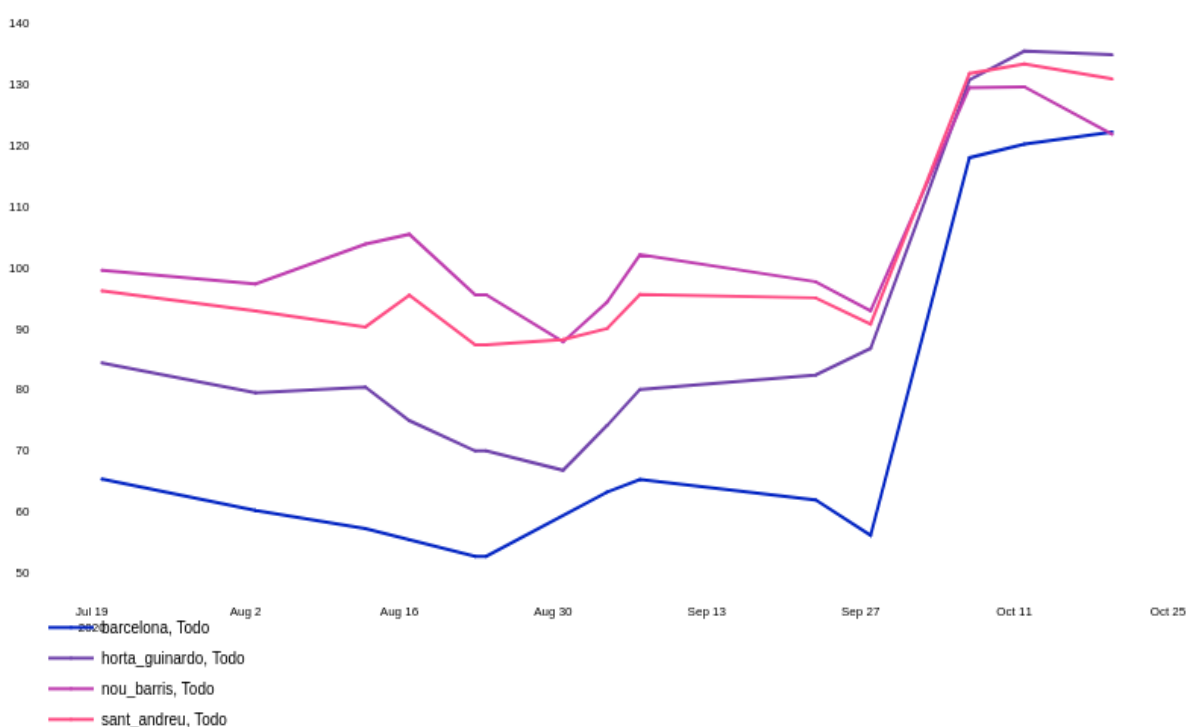
Locals actius i buits segons les dades del cens 2019

Impacte econòmic i tendències dels sectors comercials

Segons les dades de facturació de Vodafone, la crisi del COVID-19 ha afectat a Nou Barris en menor mesura que a la resta de la ciutat. Aquesta hipòtesi ja sorgida durant l'observació del comportament dels locals buits els últims mesos, queda demostrada amb les dades de facturació. Comparant les dades d'altres barris propers, Nou barris es situa per sobre de Horta-Guinardó, Sant Andreu i respecte de la mitjana de la ciutat en quant a percentatge de facturació.

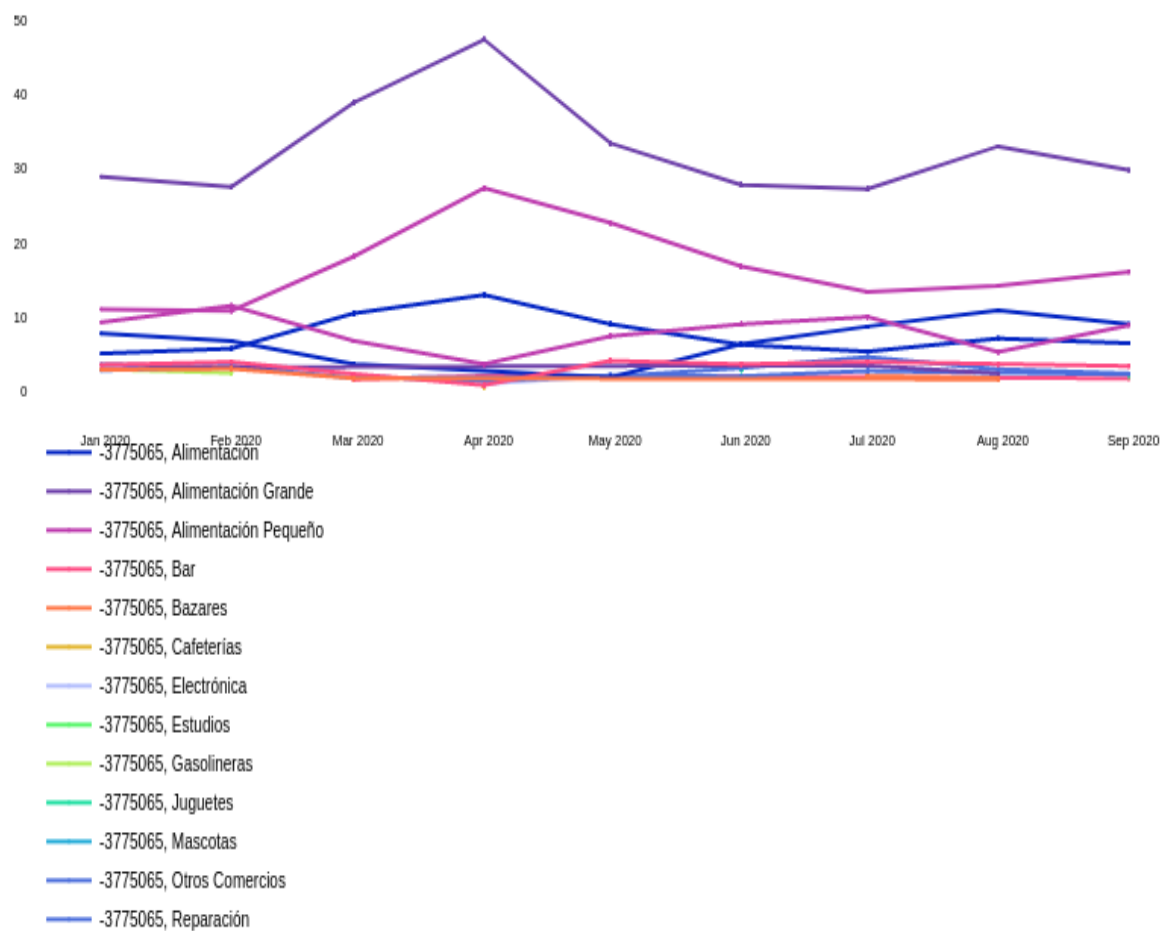
Rànkings de facturacions (de 0 a 100 on cada activitat s'emporta un % del total)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de facturació de Vodafone

Aquest fenomen es pot explicar per l'alt pes del comerç quotidià alimentari en el model comercial del districte, un tipus d'activitat que durant els mesos de confinament va pujar dràsticament en tots els àmbits de la ciutat. El pic d'aquest fenomen (Març i Abril del 2020) s'ha estabilitzat en nivells més alts que abans del Febrer del 2020, en detriment d'altres activitats com la restauració.

Això fa del comerç alimentari de proximitat un valor segur en el que invertir, en contraposició als serveis de restauració que, fins al moment, havien liderat l'oferta de la ciutat. La restauració de Nou barris va sofrir una davallada més lleu durant els mesos de confinament que la resta de la ciutat i els barris propers i durant l'estiu es va recuperar a nivells superiors al gener 2020. Malgrat aquesta recuperació, des del mes d'agost segueix una tendència negativa.

2.2.2 Característiques del teixit comercial

Segons l'Enquesta de l'Activitat del Sector Comercial de Barcelona, que té com objectiu principal conèixer les característiques dels establiments comercials així com l'opinió dels seus responsables sobre l'activitat comercial i perspectives de futur, els comerços de Nou barris són més antics (18,1) que la mitja de la ciutat, més petits i compten en menor proporció amb una gestió informatitzada.

En general, les característiques dels comerços de Nou Barris són molt semblants a les de la mitjana de Barcelona. Tanmateix, les expectatives d'evolució dels negocis són més pessimistes al districte que no pas al conjunt de la ciutat.

Taula resum de les principals característiques del teixit comercial. Font: Enquesta de l'activitat comercial 2019, Ajuntament de Barcelona.

CARACTERÍSTIQUES	Barcelona	Nou barris
Antiguitat	16,1 anys	18,1 anys
Associats	38,5%	34,3%
Superfície de la sala de vendes	77,6 m2	68,5 m2
Gestió informatitzada	71,1%	58,3%
Nombre treballadors totals	2,9	2,5
EVOLUCIÓ DEL NEGOCI		
Índex satisfacció evolució del negoci	3,0	3,0
% establiments han incrementat negoci en els últims 2 anys	27,3%	25,7%
% establiments esperen evolució de preus de venda al públic	31,6%	33,7%
EXPECTATIVES		
% establiments expectatives positives de creixement	28,6%	26,9%
% establiments expectatives contractar personal nou	10,6%	10,9%

En aquest context, el teixit associatiu té un paper rellevant. Actualment, existeixen al districte gairebé una vintena d'entitats entre eixos i associacions de comerciants i associacions de concessionaris de mercats municipals.

L'activitat del districte coincideix en la majoria dels casos amb les associacions comercials presents a Nou Barris, organitzant-se principalment al voltant de l'eix comercial Fabra Centre i Nou Barris centre comerç. Només zones amb força activitat com la part central del barri de la Prosperitat o de la Guineueta no estan organitzades en cap associació.

Llistat d'entitats associatives lligades al comerç. Font: Districte de Nou Barris, 2018

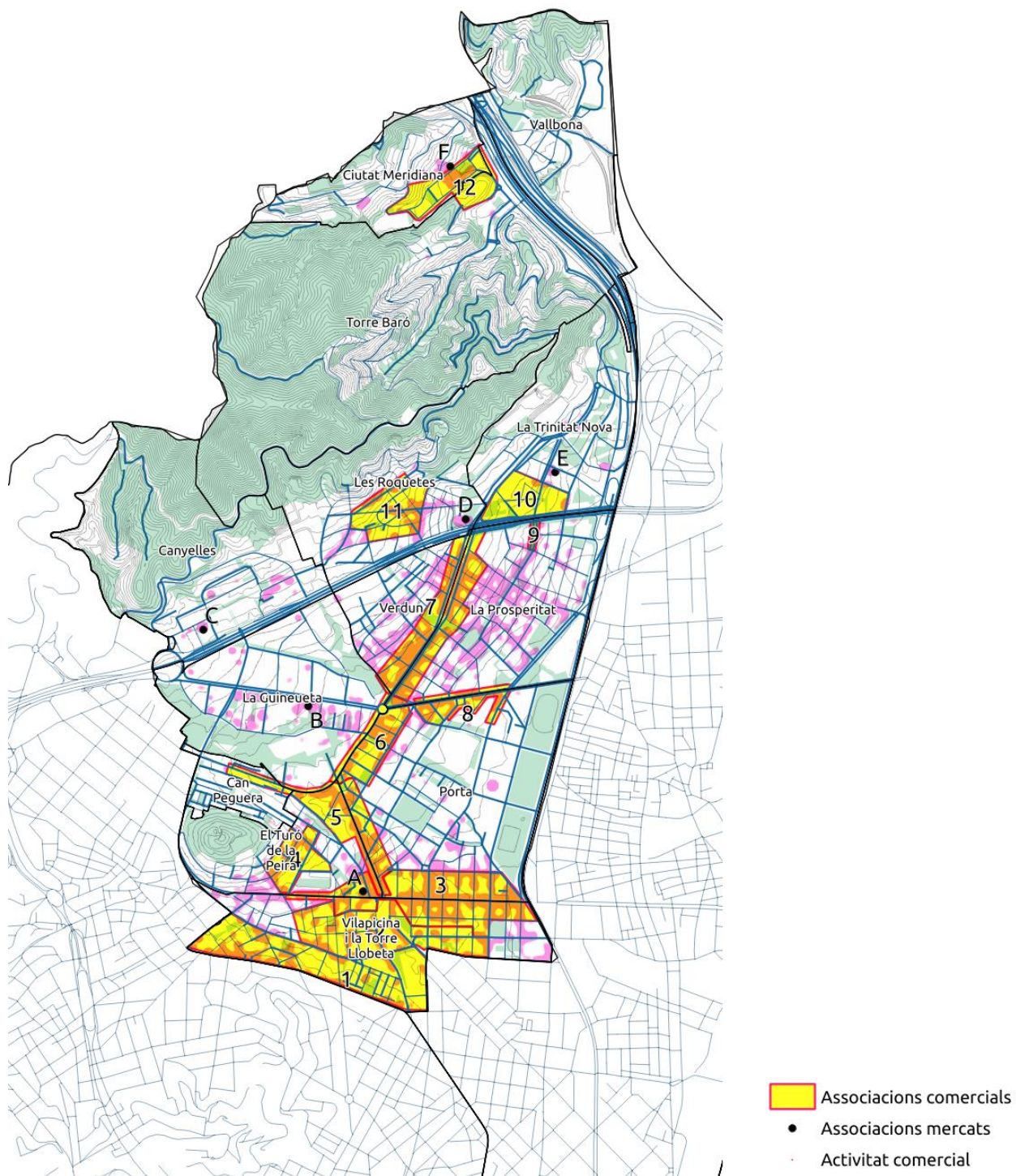
Eixos i associacions comercials

- 1 - Eix Comercial Maragall
- 2 – Associació de Comerciants Entorn Virrei
- 3 – Unió de Comerciants Fabra Centre
- 4 – Associació de Botiguers Turó de la Peira
- 5 – Unió de botiguers de Pi i Molist
- 6 – Associació de Comerciants del Passeig Verdum
- 7 – Associació de Comerciants de Via Júlia
- 8 – Associació de Comerciants Valldaura
- 9 – Associació de Comerciants La Rambleta
- 10 - Associació Comerç i Empresa Trinitat Nova
- 11 – Associació de Comerciants de Roquetes de Barcelona
- 12 – Associació de Comerciants de la Zona Nord: Ciutat Meridiana, Torre Baró, Vallbona
- 13- Eix Nou Barris Centre Comerç (unió de 5,6,7)

Associacions de concessionaris de mercats municipals

- A- Associació de Concessionaris del Mercat de la Mercè
- B- Associació de Concessionaris del Mercat de la Guineueta
- C- Associació de Concessionaris del Mercat de Canyelles
- D- Associació de Concessionaris Mercat de Montserrat
- E- Associació de Concessionaris del Mercat de la Trinitat Nova
- F- Associació de Concessionaris Mercat de Ciutat Meridiana

Activitat i associacions comercials

Sostenibilitat i comerç

El potencial d'actuació del sector comercial en la lluita contra el canvi climàtic és molt important i abasta molts àmbits (energia, aigua, residus, comerç just, divulgació, etc.), ja que pels 4.272 establiments del districte cada dia hi passa bona part de la població per fer les seves compres. Així, doncs, qualsevol acció en la línia del desenvolupament sostenible que es porti a terme en l'àmbit del sector pot tenir un alt impacte global.

Molts comerços han començat a oferir productes ecològics, de comerç just i de quilòmetre zero, i s'han convertit en "comerços verds", per atreure el públic més conscienciat, que compra a granel, mirant molt bé la procedència del producte i que sigui respectuós amb el medi ambient. Altres comerços s'han centrat en la millora interna, l'estalvi energètic o la separació de residus. Tot i l'augment de comerços que comencen a interioritzar la sostenibilitat, encara hi ha molt camí per fer.

Actualment, dins del mapa de la iniciativa de Barcelona + Sostenible trobem 230 punts d'interès dins del districte, 38 dels quals son establiments comercials i grups de consum. Així com els plans d'acció elaborats per diverses de les associacions de comerciants de la en el marc del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022.

RECICLATGE ACTIVITAT COMERCIAL	Barcelona	Nou Barris
Tones orgànica	3.855	286
Tones Rebuig	5.814	279
Tones Vidre	1.371	5
Tones Paper/Cartró	2.636	145

Font: Ajuntament de Barcelona. Ecologia Urbana. Direcció de Neteja i Gestió de Residus (2018)

2.3 Actius del districte amb sinergies amb el comerç

En aquest capítol es fa referència a aquells actius, equipaments i serveis del districte que, per motius de generació de flux de persones (residents, visitants i/o turistes), es consideren importants i amb capacitat d'atracció i o generació de sinergies amb el sector del comerç.

2.3.1 Atractors naturals

El districte té una posició privilegiada en relació a la muntanya de Collserola, un actiu natural d'alta atractivitat que ofereix una gran quantitat d'espais a l'aire lliure idonis per passejar i disfrutar de la naturalesa i el paisatge. A més, trobem altres parcs urbans de gran qualitat i dimensió com el Parc de Can Dragó o el Parc central de Nou barris.

En total, el districte compta amb set parcs urbans, un parc temàtic, un parc forestal i setanta àrees de joc infantil. Entre els que destaquen el Parc Central de Nou Barris, Collserola, el Castell i Mirador de Torre Baró, el Parc de Can Dragó, el Nucli de Santa Eulàlia de Vilapicina, la Casa de l'Aigua i la Carretera de les Aigües, entre d'altres.

El districte també té 9 dels 165 exemplars d'arbres, palmeres i arbustos del catàleg d'arbres d'interès local de la ciutat. Exemplars valuosos per la seva raresa, les qualitats estètiques, el valor històric, l'edat i la mida.

Parcs urbans

Parc central de Nou barris
Parc de Can Dragó
Parc Plaça de Sóller
El parc de Josep Maria Serra Martí
Parc de la Guineueta
Parc del Pla de Fornells
Parc del Turó de la Peira

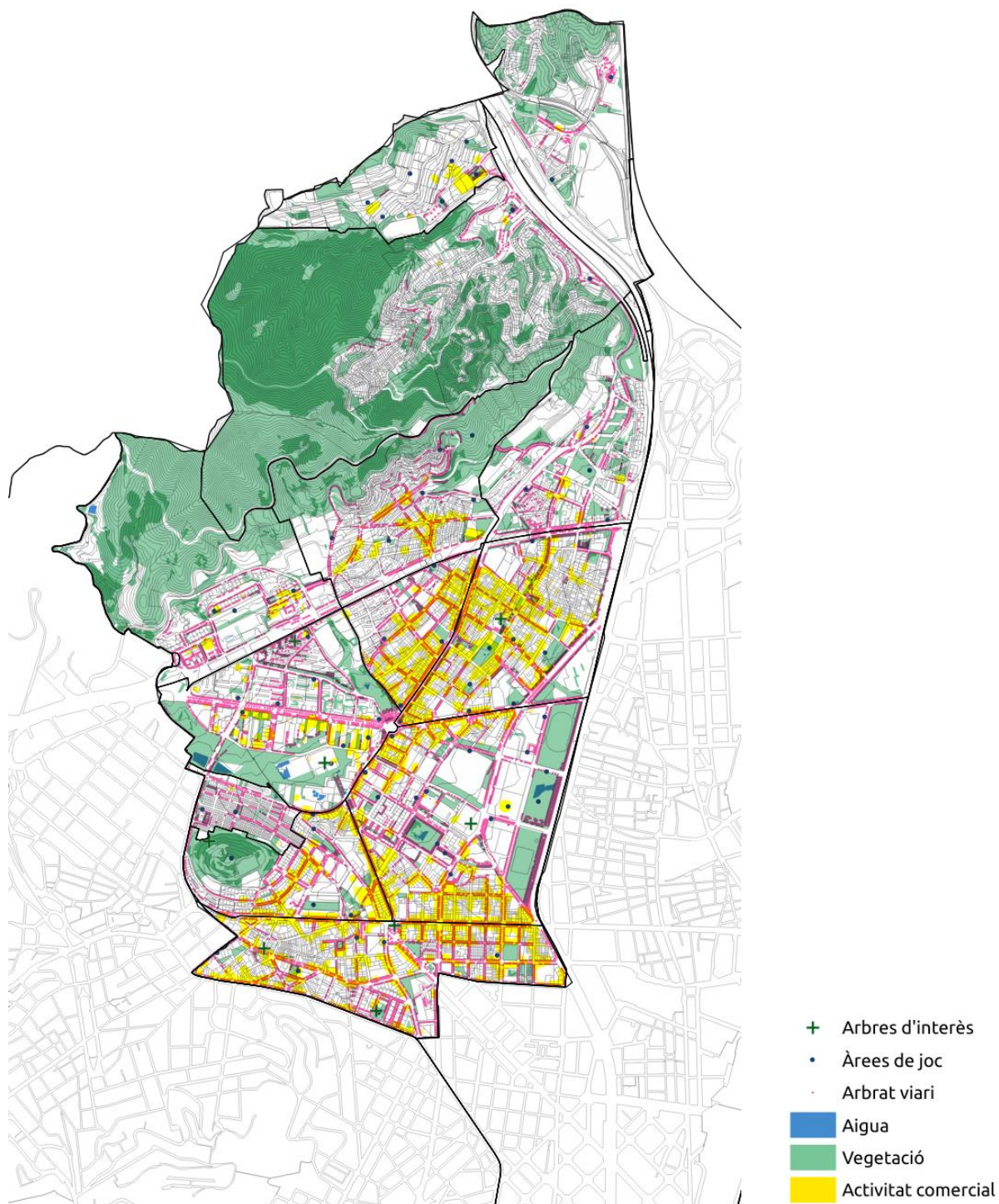
Parcs temàtics

Jardins Rodrigo Caro (Jardins especialitzats en vegetació de clima mediterrani dels cinc continents)

Parcs forestals

Parc de Collserola

Mapa d'atractors naturals

2.3.2. Atractors patrimonials

Nou Barris conserva traces de del seu passat rural i industrial repartides pel seu paisatge heterogeni. Trobem vuit elements inclosos en el catàleg de patrimoni de Barcelona com a Bé cultural d'interès local, 66 elements amb un nivell de protecció C o Bé d'interès urbanístic i 34 elements amb un nivell de protecció D o Bé d'interès documental. Molts d'aquests elements formen part de conjunts patrimonials com per exemple el conjunt d'habitatges unifamiliars adossats que formen el passatge de l'Esperança.

Aquests elements patrimonials queden recollits en diferents rutes promogudes pel districte que tenen el potencial de crear un flux de persones tant del barri com de la resta de la ciutat.

Béns Culturals d'Interès Local (BCIL) inclosos en el Catàleg de Patrimoni de Barcelona

Ca n'Artés

Torre Llobeta

Can Basté

Can Verdaguer

Torre de Baró

Església de Santa Eulàlia de Vilapicina

Aqüeducte Dosrius

Aqüeducte del Vallés

Aqüeducte del Baix Vallés

Altres Monuments inclosos a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic Català

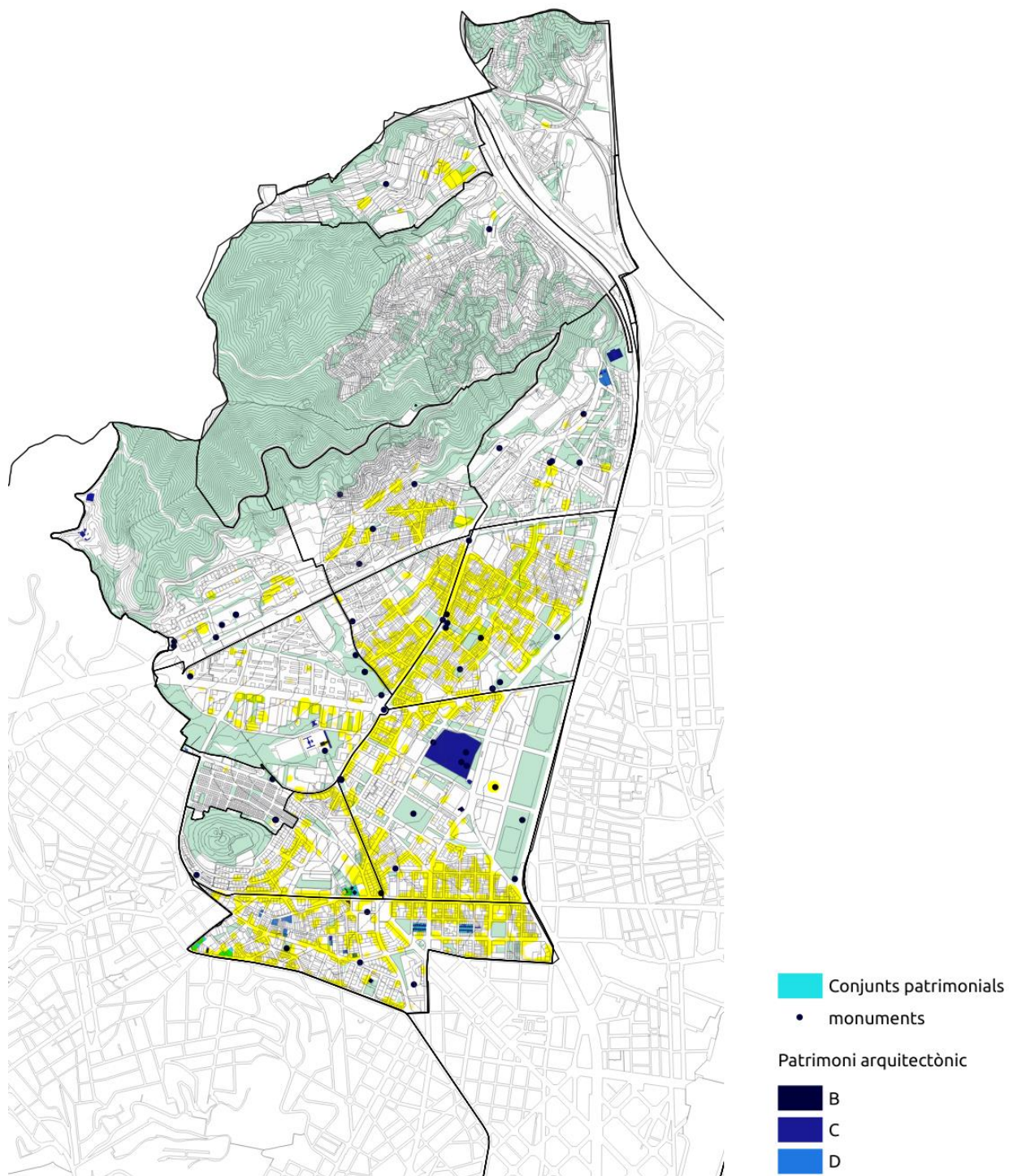
Can Masdeu

Can Carreras

Can Valent

Antic Hospital Mental Pi i Molist

Mapa d'atractors patrimonials

2.3.3. Atractors culturals

L'oferta cultural del districte es concentra en els equipaments de proximitat, biblioteques, centres cívics i ateneus, que s'encarreguen de dinamitzar l'agenda cultural del districte.

Trobem també equipaments dedicats exclusivament a la difusió cultural com és l'espai d'arts escèniques de la fàbrica de creació cultural de l'Ateneu Popular de Nou Barris, amb un teatre amb capacitat per a 330 persones assegudes i 580 de peu compta també d'un cafè teatre amb espai fins a 120 persones. L'any 2019 va acollir 20 projectes de creació cultural i va realitzar 46 activitats de difusió cultural.

En les proximitats de l'ateneu es troba també l'escola de Circ Rogelio Rivel, un espai dedicat a la Formació Professional en Arts del Circ que ofereix també activitats i tallers per totes les edats i nivells.

Al districte també trobem nou equipaments educatius especialitzats, elements que també poden generar sinergies amb el comerç local. Destaca l'escola d'Hosteleria i Turisme de Barcelona (EHTB) i l'escola d'Art superior de disseny Deia, amb formacions tan vinculades al comerç com l'aparadorisme, l'arquitectura efímera o el disseny d'interiors.

Finalment, l'oferta cinematogràfica es redueix al cinema CINESA SomMultiespai, dins del centre comercial SomMultiespai, al barri de Porta.

Teatres i espais d'arts escèniques i sales de concerts:

Ateneu Popular 9 Barris (Fàbrica de Cració, C. Portlligat 9-15)
Circ Rogelio Rivel (C. Portlligat 11)

Cinemes, teatre i auditoris

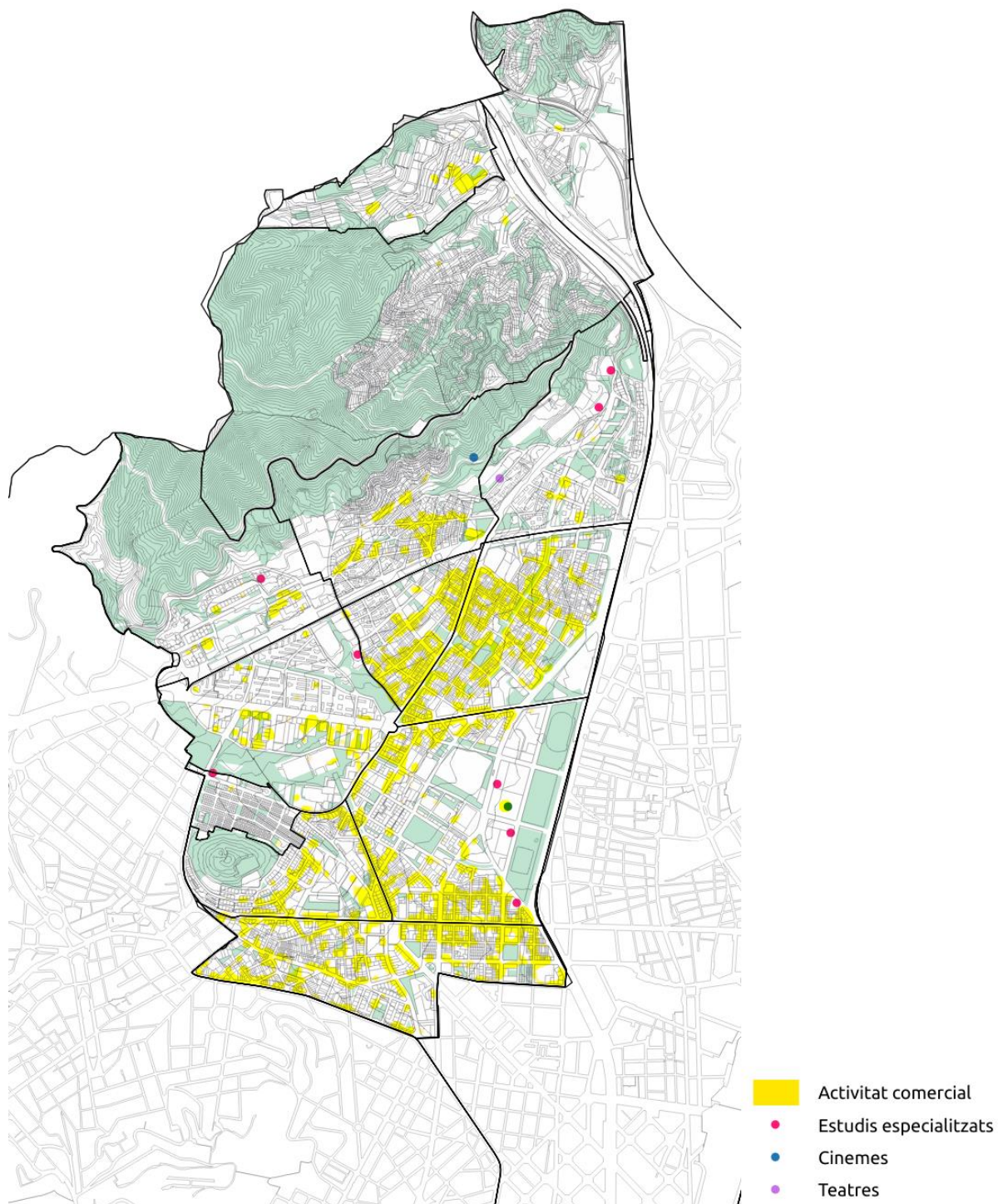
CINESA SomMultiespai (Cinema, Av. Rio de Janeiro, 42)

Equipaments educatius especialitzats

Universitat Nacional d'Educació a Distància	Avinguda Rio de Janeiro Av. Rio de Janeiro, 56-58
ESCRBCC. Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya	C. Aiguablava, 109-113
Deia - Escola d'Art i Superior de Disseny	C. Ignasi Agustí, 2-4
Escola d'Hosteleria i Turisme de Barcelona (EHTB)	C. Pintor Alsamora, 3
Escola de Circ Rogelio Rivel	C. Portlligat, 11-15
Escola Artística Oriol Martorell	C. Artesania 39-41
Escola Municipal de Música de Nou Barris	Av. Rio de Janeiro, 11
Escola Polítiques socials i Urbanes (IGOP)	Pg. Urrutia, 17
Institut Tecnològic Trinitat Nova	C. Aiguablava, 121

Font: Ajuntament de Barcelona, 2020

Mapa d'atractors culturals

2.3.4 Atractors de proximitat

Respecte als actius en altres àmbits, Nou Barris disposa de 4 centres cívics i 9 casals de barri que donen servei a gairebé tots els barris del districte, amb una distribució força homogènia que fa que tant els barris del nord com els del sud del districte tinguin un equipament relativament a prop.

Centres cívics i casals de barri

Centre Cívic Can Basté	Centre cívic	Pg. Fabra i Puig 274-276
Centre Cívic Torre Llobeta	Centre cívic	C. Santa Fe, 2B
Centre Cívic Zona Nord	Centre cívic	C. Vallcivera, 14
Centre Cívic Can Verdaguer	Centre cívic	C. Piferrer, 94
Casal de Barri de Prosperitat	Casal de barri	Pl. Àngel Pestaña, 1
Casal de barri de Vallbona	Casal de barri	C. Oristà, 8-10
Casal de Barri La Cosa Nostra	Casal de barri	C. Biure, 1
Casal de Barri Torre Baró	Casal de barri	Av. Escolapi Càncer, 35-37
Casal de Barri Verdun	Casal de barri	C. Luz Casanova, 4
Casal de Barri Ton i Guida	Casal de barri	C. Romaní, 6
Casal de Barri Porta Soller	Casal de barri	Pl. Soller, 1
Casal de Barri la Masia de la Guineueta	Casal de barri	Pl. Ca N'ensenyà
Casal de Barri Trinitat Nova	Casal de barri	C. Garbí, 3
Espai Jove Les Basses	Casal joves	C. Teide, 20
Espai Jove - Casa de Joves Prosperitat	Casal Joves	Av. Rio de Janeiro, 100
Espai Jove Porta-Sóller	Casal Joves	C. Estudiant 1
Espai Jove Roquetes	Casal Joves	C. Vidal i Guasch 16

Font: Ajuntament de Barcelona, 2020

Hi ha 5 biblioteques públiques que ofereixen serveis de proximitat a tots els sectors del districte, essent la Biblioteca de Nou Barris, al sector neuràlgic del Parc Central de Nou Barris, l'equipament més visitat del districte.

Les dades estadístiques de les Biblioteques de Nou Barris durant el 2019 són les següents:

NOU BARRIS	Visites	Docs prestats	Usos internet	Activitats	Assistents activitats	Fons
Canyelles	17.502	11.214	2.096	54	1.112	31.621
Les Roquetes	75.929	35.476	17.231	52	1.523	39.989
Nou Barris	186.060	111.724	52.875	93	2.012	90.651
Vilapicina i la Torre Llobeta	140.544	89.238	22.066	55	1.385	44.363
Zona Nord	71.110	29.480	22.883	234	4.544	45.318
TOTAL DISTRICTE	491.145	277.132	117.151	488	10.576	251.942

Font: Ajuntament de Barcelona, 2019

De la mateixa manera, els equipaments sanitaris també poden jugar un paper important en la generació de riquesa en altres sectors com el comerç, i en aquest àmbit el districte de Nou Barris compta amb 2 centres hospitalaris (un al barri de Vilapicina i la Torre Llobeta i un altre al barri de Verdun) i 7 centres d'atenció primària (CAP), distribuïts per tot el territori del districte.

Equipaments sanitaris

Centre Integral de Salut Cotxeres	Hospital/clínica	Av. Borbó, 18-30
Fundació Hospital de Dia de Nou Barris	Hospital/clínica	C. Almansa, 43
Centre d'Atenció Primària Ciutat Meridiana	CAP	C. Sant Feliu de Codines, 2
Centre d'Atenció Primària Chafarinas	CAP	C. Chafarinas, 2-8
Centre d'Atenció Primària Guineueta	CAP	Pg. Valldaura, 135
Centre d'Atenció Primària Rio de Janeiro	CAP	Av. Rio de Janeiro, 83-91
Centre d'Atenció Primària Roquetes	CAP	C. Garigliano, 23-27
Centre d'Atenció Primària Turó	CAP	C. Cadí, 58-62
Centre Integral de Salut Cotxeres-Centre d'Atenció Primària	CAP	Av. Borbó, 18-30

Font: Ajuntament de Barcelona, 2020

Pel que fa als equipaments esportius municipals, Nou Barris disposa de 5 centres esportius amb abonats (CEM, exceptuant el CEM Guineueta que no té abonats), destacant el CEM Cotxeres de Borbó com l'equipament amb més abonats, i també d'equipaments esportius de proximitat als diferents barris.

Equipaments esportius municipals

CEM Cotxeres Borbó
CEM Turó
CEM Artesania
CEM Can Dragó
CEM Can Cuiàs
CEM Guineueta
CMF Turó de la Peira
CMF Torrent del Bosc (Ciutat Meridiana)
CMF Vallbona
CMF Porta
CMF Nou Barris
CMF Canyelles
Pavelló Esportiu Valldaura
Pavelló Esportiu Virrei Amat- Ramon Aldrufeu Pistes Antoni Gelabert

Font: Ajuntament de Barcelona, 2020

Escoles de primària

Centre Educatiu Valldaura
Escola Tibidabo
Centre Educatiu FEDAC-Amílcar
Escola Mercè Rodoreda
Institut Escola Antaviana
Escola Santiago Rusiñol
Institut Escola Turó de Roquetes
Centre Educatiu Amor de Dios
Centre Educatiu Prínceps 23 d'Abril
Escola Tomàs Moro
Escola Prosperitat
Centre Educatiu Grey
Centre Educatiu Camí
Centre Educatiu Jesús Maria Claudina Thévenet *Rambla Caçador
Centre Educatiu Prínceps 23 d'Abril
Escola Timbaler del Bruc
Escola Pia - Luz Casanova
Escola el Turó
Centre Educatiu Aloma
Escola Mestre Morera
Centre Educatiu Sant Lluís
Escola Víctor Català
Escola Ferrer i Guàrdia
Centre Educatiu Sant Ferran
Institut Escola Trinitat Nova
Escola Splai
Institut Escola Artístic Oriol Martorell
Escola Àgora
Centre Educatiu Sant Ferran
Escola Marinada
Centre Educatiu Cor de Maria-Sabastida

Institut Escola Turó de Roquetes
Centre Educatiu Valldaura
Escola Calderón de la Barca
Centre Educatiu Mare Alfonsa Cavín
Escola Palma de Mallorca
Escola Elisenda de Montcada
Escola Ciutat Comtal
Centre Educatiu Closa
Escola Aiguamarina

Escoles secundària

Institut Josep Pla
Institut Escola Turó de Roquetes
Escola Pia - Luz Casanova
Institut Flos i Calcat
Institut Sant Andreu
Institut Valldemossa
Centre Educatiu Camí
Centre Educatiu Molina
Centre Educatiu Jesús Maria Claudina Thévenet *Rambla Caçador
Centre Educatiu Valldaura
Centre Educatiu Aloma
Institut La Guineueta
Centre Educatiu Amor de Dios
Centre Educatiu Sant Ferran
Centre Educatiu Closa
Centre Educatiu Valldaura
Fundació Hospital de Dia de Nou Barris
Centre Educatiu Cor de Maria-Sabastida
Centre Educatiu Sant Lluís
Centre Educatiu Sant Ferran
Institut Pablo Ruiz Picasso
Institut Galileo Galilei
Centre Educatiu FEDAC-Amílcar
Institut Manuel Carrasco i Formiguera
Institut Escola Artístic Oriol Martorell
Centre Educatiu Mare Alfonsa Cavín
Institut Barcelona-Congrés
Institut Escola Antaviana
Institut Escola Turó de Roquetes
Institut Escola Trinitat Nova

Ensenyament infantil

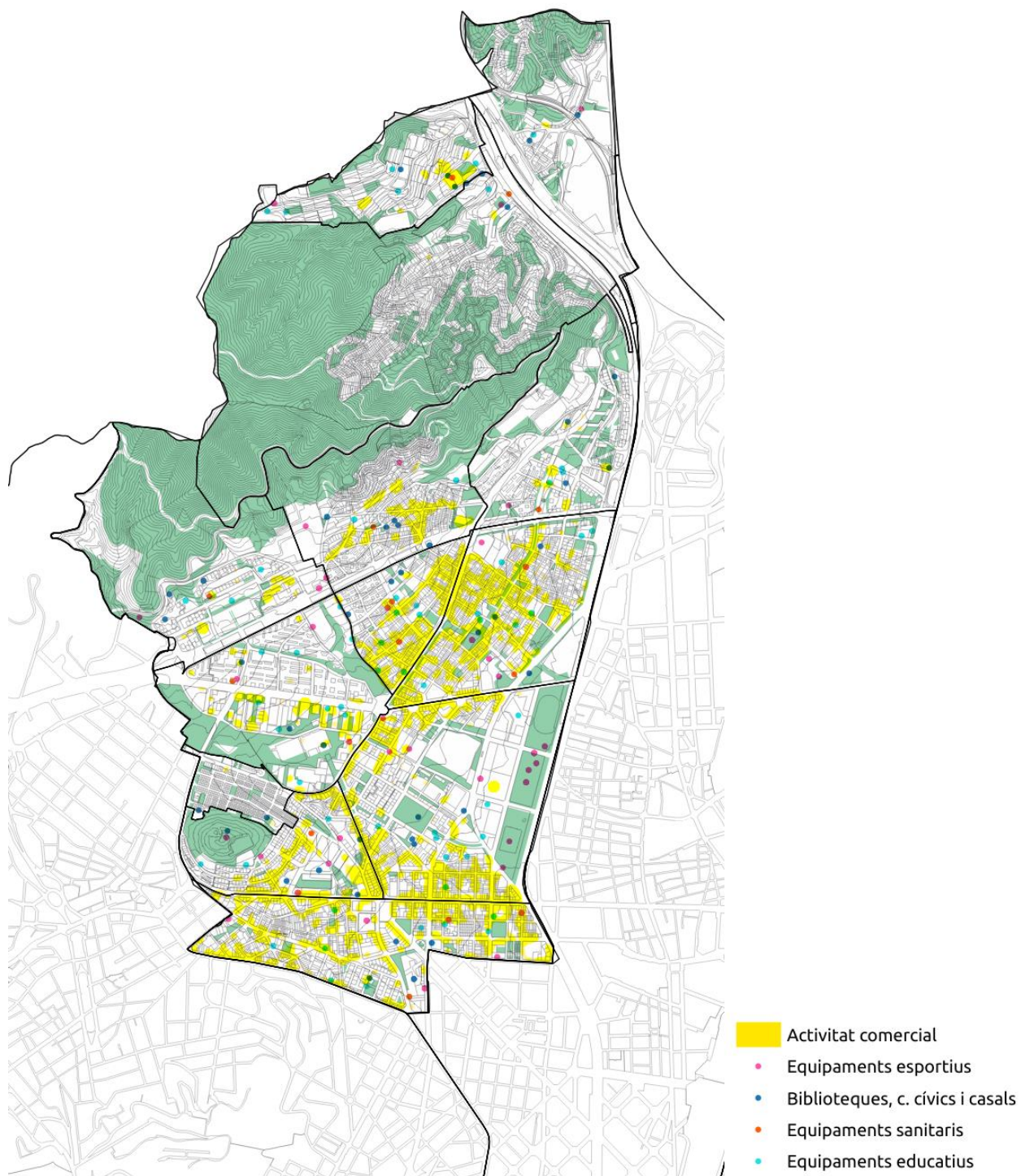
Escoles secundària
Institut Josep Pla
Institut Escola Turó de Roquetes
Escola Pia - Luz Casanova

Institut Flos i Calcat
Institut Sant Andreu
Institut Valldemossa
Centre Educatiu Camí
Centre Educatiu Molina
Centre Educatiu Jesús Maria Claudina Thévenet *Rambla Caçador
Centre Educatiu Valldaura
Centre Educatiu Aloma
Institut La Guineueta
Centre Educatiu Amor de Dios
Centre Educatiu Sant Ferran
Centre Educatiu Closa
Centre Educatiu Valldaura
Fundació Hospital de Dia de Nou Barris
Centre Educatiu Cor de Maria-Sabastida
Centre Educatiu Sant Lluís
Centre Educatiu Sant Ferran
Institut Pablo Ruiz Picasso
Institut Galileo Galilei
Centre Educatiu FEDAC-Amílcar
Institut Manuel Carrasco i Formiguera
Institut Escola Artístic Oriol Martorell
Centre Educatiu Mare Alfonsa Cavín
Institut Barcelona-Congrés
Institut Escola Antaviana
Institut Escola Turó de Roquetes
Institut Escola Trinitat Nova

Font: Ajuntament de Barcelona, 2020

Mapa d'atractors de proximitat

2.4 Transports

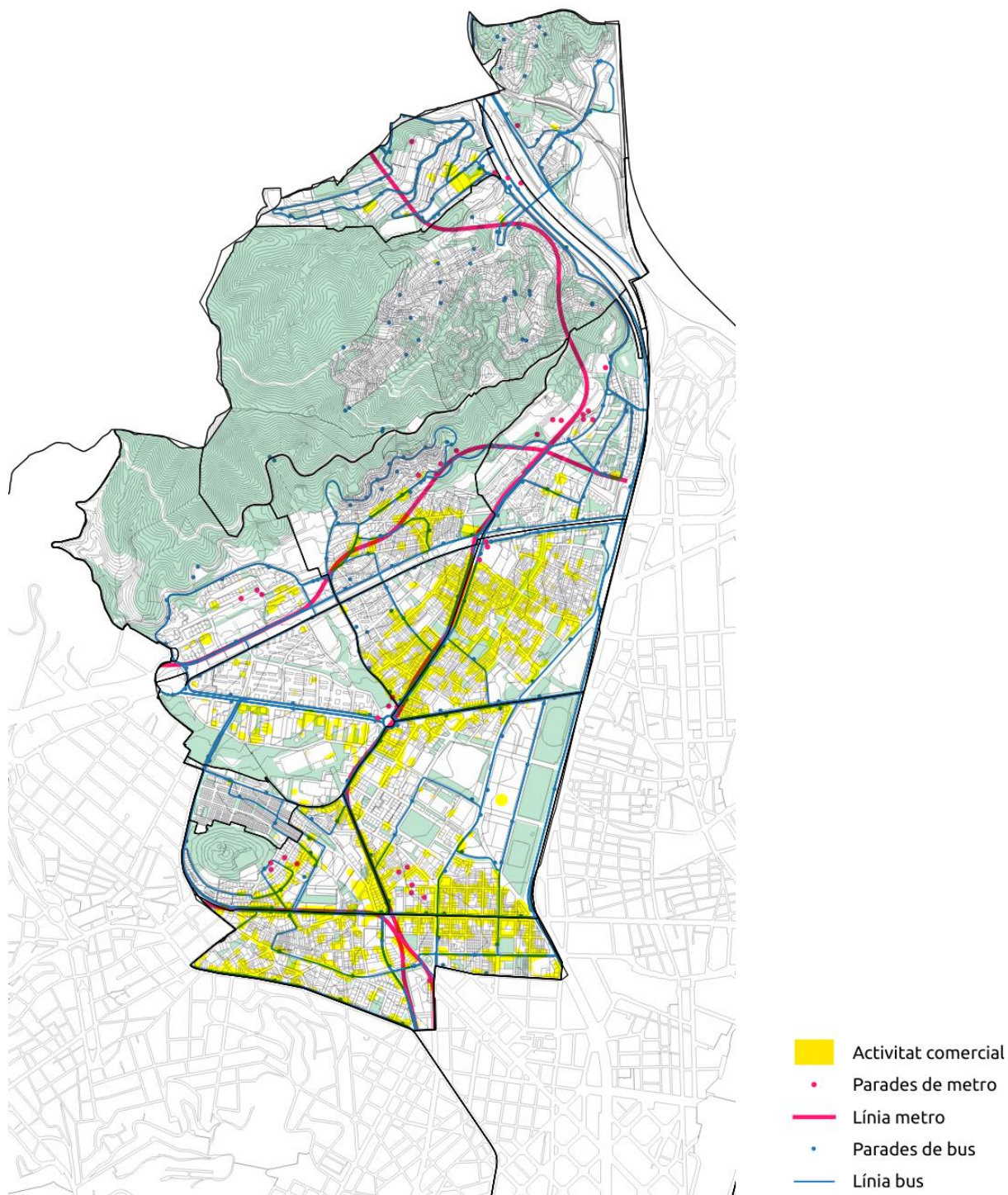
2.4.1 Xarxa pública

Nou barris és un districte molt ben connectat amb la resta de la ciutat, en tan sols vint minuts en metro pots arribar des del centre de la ciutat al centre del districte. Nou barris és travessat per les línies L3, L4, L5 i L11 del Metro de Barcelona, amb diverses parades que ofereixen una cobertura territorial homogènia i que connecten els diversos barris del districte amb el centre de Barcelona i amb l'estació de Torre del Baró de Rodalies de Catalunya, al sector nord del districte, per on hi passen les línies R3, R4 i R7, així com la línia R12 dels serveis Regionals.

Molt propera també, al districte veí de Sant Andreu, hi ha l'estació de Sant Andreu Arenal-Fabra i Puig, també amb servei de Metro, Rodalies i Regionals, a més d'autobusos interurbans. I cal destacar també la l'estació ferroviària intermodal de La Sagrera, també en terrenys del districte de Sant Andreu.

La xarxa d'autobús, present en els eixos principals del districte, arriba a tots els barris amb més de vint línies diferents. Cal destacar la prova pilot que s'ha dut a terme al barri de Torre Baró amb el bus a la demanda. Una solució que sorgeix del Pla de barris i que s'adapta a la necessitat de mobilitat dels veïns i veïnes del barri. El nou servei, anomenat El Meu Bus, funciona a través de sol·licituds realitzades a partir d'una aplicació o per via telefònica i durant el primer mig any d'implantació va ser utilitzat per més de 22.800 passatgers i compta amb un total de 530 usuaris registrats.

Xarxa de metro i bus. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de TMB.

2.4.2 Xarxa de vianants i bicicletes

Nou Barris compta amb diverses zones de vianants (pacificades per a vianants), amb alguns eixos ben definits amb continuïtat als barris de Vilapicina i la Torre Llobeta, entre aquest i Porta, entre Verdun i la Prosperitat i a Trinitat Nova, així com espais centrals dels nuclis antics del districte com la zona de Santa Eulàlia de Vilapicina, l'entorn de la Plaça Major i Parc Central de Nou Barris i la zona central de Can Peguera.

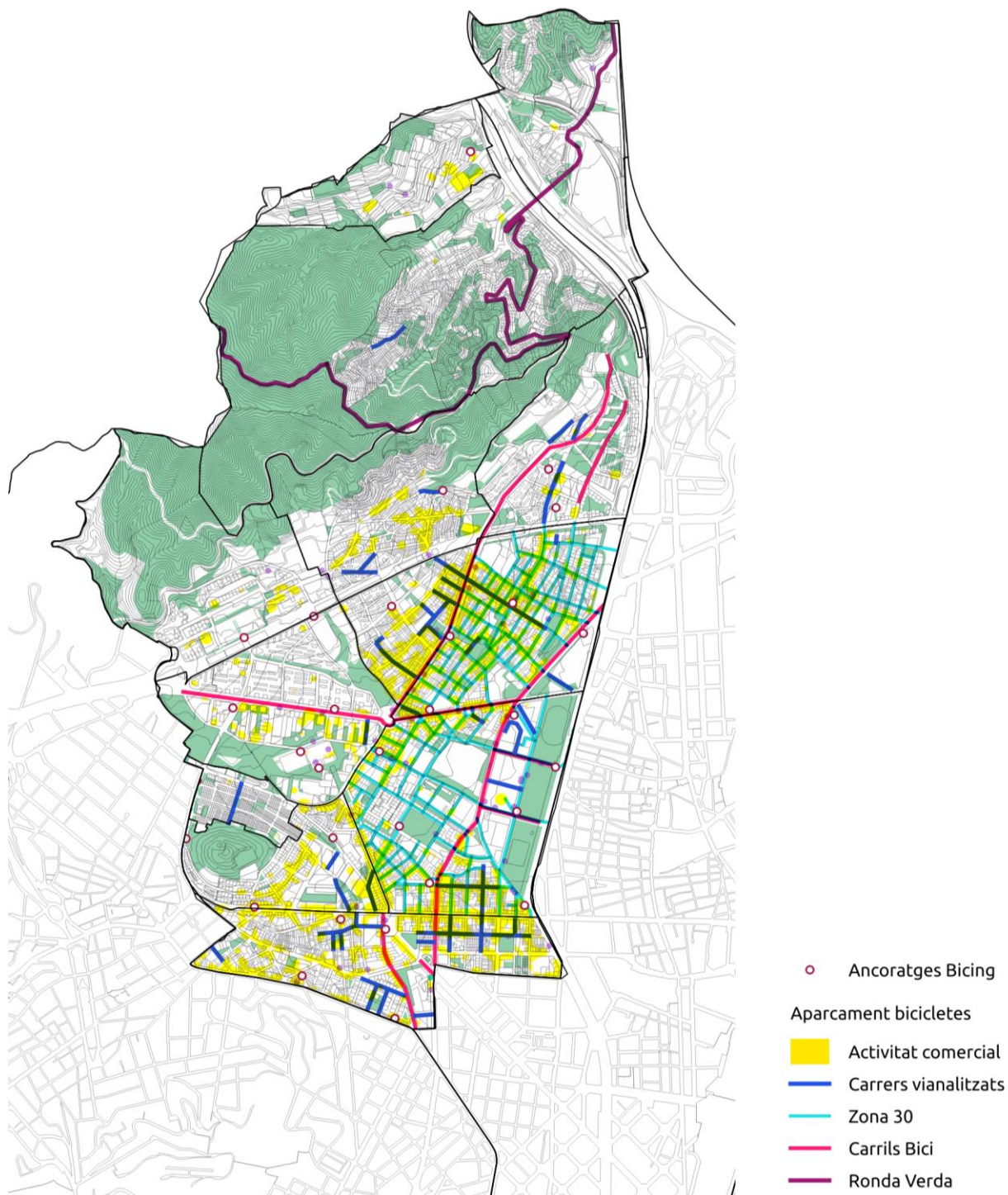
Malgrat les continuïtats territorials i urbanístiques de diversos barris del districte, també hi ha barreres urbanístiques i psicològiques que acoten, en relativa mesura, l'àmbit de distribució i la mobilitat dels seus habitants.

Aquestes barreres són vials de gran capacitat (com ara les Rondes i l'Avinguda Meridiana), zones aïllades entre grans vies de comunicació, grans espais com Collserola i carrers o avingudes que, tot i no ser de gran capacitat, constitueixen un límit en l'espai funcional de les persones dels barris de la zona, essent alguns d'aquests límits entre barris i districtes.

Tot i les dificultats que oposa la orografia del districte, Nou Barris té una xarxa de carril bici creixent. Els eixos de Via Júlia, Avinguda Rio de Janeiro i Passeig de Valldaura constitueixen les vies ciclables principals. Aquesta oferta es complementa amb la zona 30 del barri de la Prosperitat i de Porta i la Ronda Verda, un itinerari que uneix el Parc de Collserola amb el Parc de la Serralada de Marina i l'eix fluvial del Besòs.

El servei del Bicing ha crescut notablement en els últims anys, passant de 13 a 29 (abril del 2020) estacions de bicicletes repartides pels diversos barris del sector, incloent també els barris de muntanya que anteriorment quedaven desproveïts d'aquest servei. A més, el districte també compta amb 55 punts d'ancoratge per a de bicicletes privades al carrer.

Xarxa de vianants i bicicletes

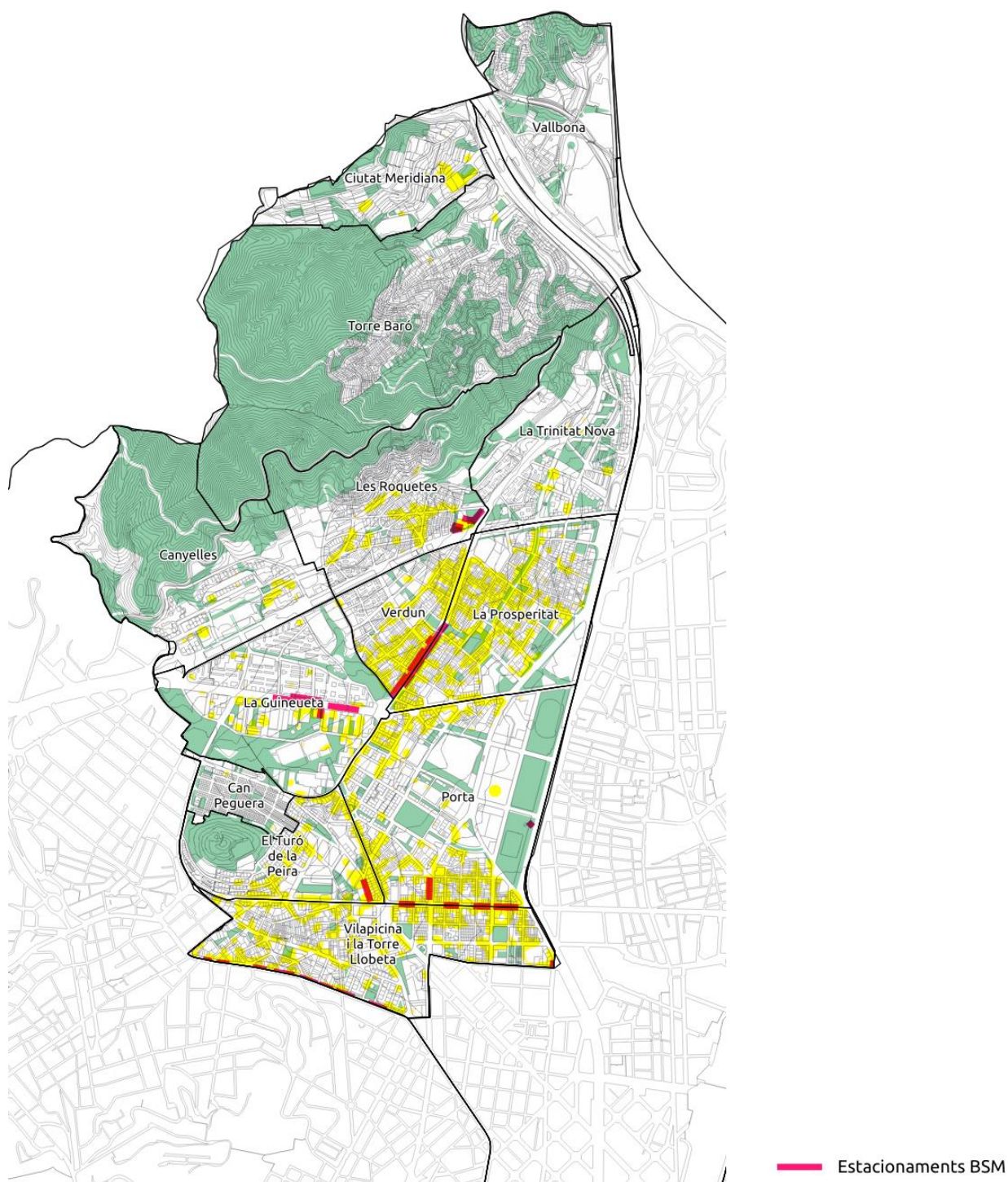

2.4.3 Aparcament, zones blaves i verdes

El districte compta amb 10 aparcaments públics, tots ells situats als barris de la meitat sud del districte, aquells que es troben per sota de la Ronda de Dalt.

Per altra banda, hi ha zones blaves d'aparcament al llarg dels trams més concorreguts dels eixos viaris principals del districte i d'alguns dels mercats municipals (Via Júlia i Mercat de Montserrat, Passeig de Valldaura a la zona de la Guineueta, Passeig Fabra i Puig entre el Mercat de la Mercè-Plaça Virrei Amat i la Meridiana i tot l'eix del Passeig Maragall que limita amb el districte veí d'Horta-Guinardó).

El districte compta amb una àrea verda d'aparcament implantada aquest mateix any en una zona del barri de Vilapicina i la Torre Llobeta. Concretament, dins de l'espai delimitat pel passeig de Fabra i Puig, l'avinguda Meridiana, el carrer Riera d'Horta i la plaça Virrei Amat.

2.5 La demanda a la ciutat de Barcelona

2.5.1 Comportament de la demanda. Evolució de la despesa

La despesa dels habitants de la ciutat de Barcelona en els diferents sectors comercials es distribueix de tal manera que el sector alimentari, l'any 2018, representa el 14% de la despesa total, essent per tant el sector comercial en el qual les persones hi inverteixen una part més important de la seva renda, seguit del consum en restauració (9%) i Altres comerç (8%).

Tots els sectors esmentats, han experimentat l'alça en la despesa durant el període 2012-2018. Cal destacar el 21% d'increment en la despesa en consum de restauració.

SECTOR	DESPEsa per persona 2018 (€)	EVOLUCIÓ despesa per persona 2006-2012	% SOBRE EL TOTAL DE DESPEsa de les persones
Alimentació	1.868,53€	+8%	14%
Salut	450,56€	+10,5%	3,4%
Vestit i calçat	592,77€	+5%	4,5%
Mobiliari	589,17€	+15,5%	4,5%
Oci i Cultura	713,37€	+1%	5,4%
Altres comerç*	1059,23€	+17,2%	8%
Consum extradomèstic en restauració	1198,71€	+21%	9%
Total despesa per persona	13.270,29€	+11,7%	100%

Font: INE. Encuesta de presupuestos familiares, 2018

2.5.2 Comportament de la demanda. Hàbits de compra

Segons dades de l'estudi "Recodificant el comerç" impulsat pel Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, el 84% dels consumidors visita i compra habitualment al comerç de urbà del seu barri o municipi, un fet que segueix una tendència a l'alça. Aquesta opció s'incrementa amb l'edat, els més joves en un 76% dels casos i els més grans en un 96%.

En el caso de Barcelona, l'establiment habitual de compra de productes quotidians varia de forma significativa segons el tipus de producte. La majoria dels barcelonins/es (76,4%) tria el supermercat / hipermercat per a adquirir els producte d'ús quotidià (neteja, productes higiene personal...), mentre que la compra d'aliments frescos es prefereix fer al mercat municipal (31,6%) o a la botiga del barri (27,8%).

Es manté el supermercat/hipermercat com l'establiment majoritari per comprar els aliments tot i baixar lleugerament porta un tendència a l'alça des del 2017, amb un increment de 6,5 punts percentuals, en contraposició de la baixada de 5,1 punts dels mercats municipals .

La alimentació fresca registra la mateixa tendència, els mercats municipals han perdut incidència des de l'any 2012, mentre que la botiga del barri manté la seva quota de mercat.

Pel que fa al sistema de transport utilitzat per a la compra, el desplaçament a peu és molt majoritari per a la compra de productes quotidians i menys majoritari, però també el més habitual per a la resta de compres.

Tipus d'establiment(%)	Aliments	Alimentació fresca	Altres productes d'ús quotidià
Botiga de barri/especialitzada	12,5	27,8	15,2
Supermercat / Hipermercat	67,7	37,5	76,4
Mercat Municipal	15,0	31,6	-
Altres	4,8	2,3	7,6

Sistema de transport (%)

A peu	89,3	91,6	86,3
Transports privats	5,6	4,5	6,8
Transports públics	3,3	2	3,9
Altres	1,8	1,9	3

Font: Ajuntament de Barcelona. Enquesta Òmnibus Municipal-Quarta onada 2019

En els articles de roba i calçat continua baixant la compra en la botiga de barri (5,4 punts), mentre que es manté estable la compra als centres comercials i puja la compra per internet (3,3 punts). Pel que fa als articles de parament de la llar, baixa la compra a la botiga especialitzada (6,6 punts), retornant a percentatges del 2016 i 2017 i puja la compra per internet en 3,6 punts. En els productes d'oci i cultura i després de la pujada de l'any passat, baixa la compra a la botiga especialitzada o de barri (11,3 p.), mentre que puja la compra per internet (10,3 p.).

Tipus d'establiment(%)	Roba i Calçat	Parament de la llar	Oci i cultura	Electrònica, informàtics i telefonia
Botiga de barri/especialitzada	35,2	37,2	48,0	27,8
Centres comercials	36,9	18,5	13,1	19,4
Internet	6,0	6,0	16,0	22,3
Gran establiment especialitzat	8,8	22,1	10,8	15,5
Gran magatzem	4,5	9,9	3,7	8,1
Altres	8,6	6,3	8,4	6,9

Sistema de transport (%)

A peu	43,5	42,1	53,9	37,3
Transports privats	15,1	24,5	7,5	26,3
Transports públics	37,2	25,1	23,3	18,4
Altres	2,7	3,9	11,8	13,4

Font: Ajuntament de Barcelona. Enquesta Òmnibus Municipal-Quarta onada 2019

2.5.3 Comportament de la demanda. Penetració del teletreball

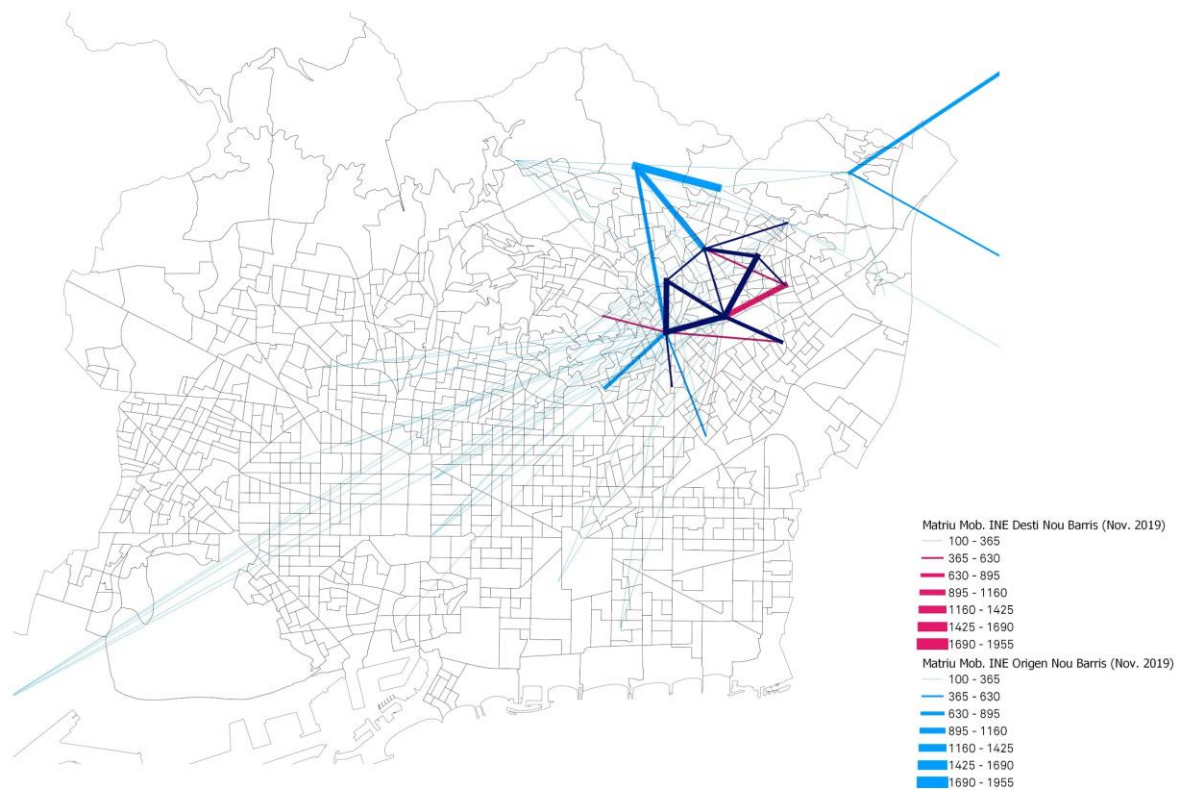
D'acord amb l'Enquesta de Serveis Municipals de 2019, el 23,5% de la població resident treballa al districte, mentre que prop del 56% ho fa a la resta de Barcelona i un 20% treballa fora de la ciutat. Només un 3,2% dels residents de la resta de la ciutat van a treballar al districte de Nou Barris.

Aquestes dades es complementen amb les extretes de la mobilitat de Vodafone, que mostren la mobilitat dels residents. Aquestes dades ens permeten observar també l'impacte del COVID-19 en la mobilitat, mostrant la incidència del teletreball dins el districte. La variació entre la població que es situa al districte de dia i de nit s'ha escurçat, fet que pot indicar un augment del teletreball així com un increment de la població en atur o ERTE.

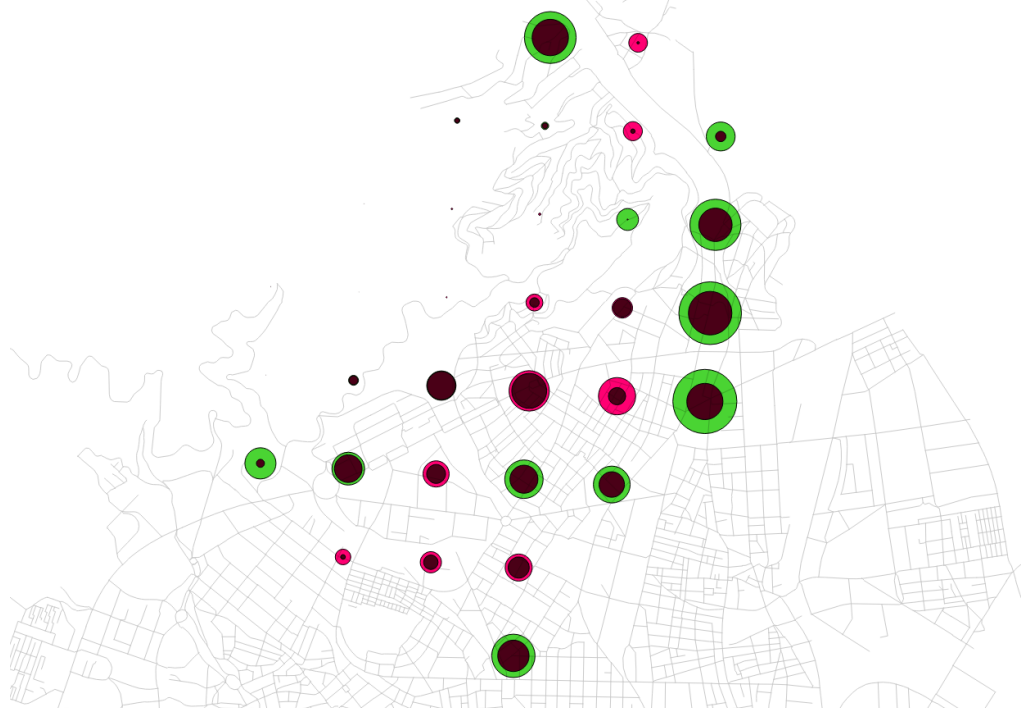
D'acord amb l'estudi del Departament d'Empresa i Coneixement, els teletreballadors no tan sols són el segment de població que més ha modificat els seus hàbits de compra (61%), sinó que valoren la proximitat en un percentatge més elevat que no pas la mitjana de la població (46% enfront de 35%).

La situació laboral del districte, amb un atur registrat (8,6%) ja superior al de la mitjana de la ciutat (6,4% entre la població entre 16 i 64 anys), així com l'atur de llarga durada (37,3% entre l'atur registrat) també lleugerament superior a la resta de Barcelona (35,3%) fan pensar que els canvis de mobilitat poden estar produïts per un possible augment de l'atur o una major incidència dels ERTES.

Mobilitat laboral de destí de la població del districte i receptora.

Variació de la població de dia 2019-2020

2.5.4 La digitalització del comerç

El comerç electrònic

El comerç electrònic, cada vegada més present a la societat, suposa nous reptes pel sector del comerç de proximitat. En un context creixent d'aquest tipus de comerç, cal tenir present que cada vegada representa més volum de negoci i que no respon als hàbits tradicionals de compra.

El comerç electrònic o e-commerce suposa una nova eina de treball que connecta amb un perfil de consumidor que conviu amb un ús diari de la tecnologia. Els motius que porten a aquest consumidor a utilitzar plataformes online és a vegades per comoditat, d'altres perquè no disposa de temps o mitjans per desplaçar-se al lloc físic o per minimitzar el contacte físic en una situació de pandèmia com l'actual.

La compra digital ha anat en augment en els darrers anys i la tendència d'aquest model de negoci és que continuï augmentant. Segons dades publicades per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC), les vendes realitzades a través d'internet freguen els 12.000 milions d'euros en volum de negoci. Les xifres es refereixen al segon trimestre del l'any 2019 i revelen que el sector va créixer un 28% respecte a el mateix període del l'any anterior i un 9,4% en relació a el primer trimestre del 2019. Poc més de l'20% de les compres es fan a través d'internet al país, principalment a les pàgines web de comerç electrònic a Espanya, amb un 53% del volum de negoci, en contraposició a webs estrangeres que acumulen el 47% restant.

Aquest nivell de compra online no només es concentra en la població més jove, actualment, la franja que més consumeix en línia és entre els 25 i els 64 anys, amb una mitja de 17,8 compres l'any, segons dades de l'enquesta de comerç online i mobilitat de la Generalitat de Catalunya.

EDAT	Nombre mitjà de compres l'any
Mitja	17,8
18 - 24 anys	13,3
25 - 34 anys	17,8
35 - 44 anys	19,2
45 - 54 anys	17,9
55 - 64 anys	18,4
65 - 75 anys	14,2

Font: Enquesta Comerç online i mobilitat, Generalitat de Catalunya, 2018

L'estudi "Recodificant el comerç" del Departament d'Empresa i Coneixement, basat en una enquesta realitzada a l'estiu 2020, les compres a distància han crescut amb la pandèmia, reforçant l'omnicanalitat. El producte fresc és el sector que més ha vist créixer el nombre de compradors que fan alguna compra a distància (passant del 12% a 23%), tot i mantenir la compra presencial en el 98% dels casos. Tot i l'augment de compra d'aquest tipus de producte, els sectors que concentren més compres a través de diferents canals segueixen sent la moda i equipament personal (amb un increment del 7%, passant del 49 al 56%) i l'oci i la cultura.

Grau de digitalització del comerç

Segons l'enquesta de l'Activitat del Sector comercial a Barcelona (2019), el 59,3% dels comerços de Nou barris tenen gestió informatitzada, molt per sota del 71,1% de la mitjana de la ciutat. Els sectors més informatitzats són quotidià no alimentari (94,8%) i automoció (93,3%) i els menys informatitzats són els mercats d'alimentació (50,2%) i el quotidià alimentari (62,7%).

Els establiments de Barcelona que tenen web pròpia sumen el 39,2% i és sobretot de caràcter informatiu i a més el 56,2% d'aquests tenen venda online (puja enguany 7,4 punts). En relació a les xarxes socials digitals, el 44,7% dels establiments disposa de Facebook, el 39,2% l'Instagram (+8,8 punts que fa un any), Whatsapp el 33,7% i el 12,6% Twitter. Disposen de venda online per altres plataformes com Amazon, Ebay, etc, el 5,8% i per altres "apps" el 6%.

El 63,1% de les botigues visitades disposa del servei de comandes per telèfon, sobretot, alimentació de mercats (92,2%). Les possibilitat de fer compres per "apps" la tenen el 15,5% dels establiments. El 45,3% ofereix portar les compres al domicili. Aquest servei és més habitual als rams de parament de la llar (61,6%), oci – cultura (49,8%) i alimentació (48,2%).

Les compres en línia generen una mobilitat amb un alt impacte en la ciutat, segons RBD Consulting (2018), actualment a Catalunya es produeixen 39 milions de desplaçaments/etapes a l'any per entregar paqueteria a domicili comprada per internet, això suposa gairebé 3 lliuraments a un domicili per segon, és important preguntar-nos si aquest model podrà ser sostenible en un futur.

	Mitjana compres online	Producte fresc	Resta quotidià	Moda i equipament persona	Equipament de la llar	Oci i cultura
Lliurament a domicili	73,0%	8,4%	18,9%	17,7%	9,7%	18,3%
Lliurament a oficina	12,0%	0,2%	1,8%	4,6%	0,6%	4,8%
Recollida a botiga	6,2%	1,3%	1,5%	2,3%	0,4%	0,7%
Recollida en un punt (correus, etc.)	8,7%	0,3%	1,4%	3,4%	1,1%	2,4%
Recollida en altres llocs (bars, comerços, etc.)	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%
Totals	100,0%	10,1%	23,7%	28,1%	11,9%	26,2%

Font: Comerç online i mobilitat: orientacions cap a un model sostenible, 2018, Generalitat de Catalunya

2.5.5 Polaritats d'atractivitat comercial a Nou Barris. Atracció de visites dels residents

El 21,7% dels barcelonins i barcelonines visita l'entorn comercial de Fabra i Puig cada 31 dies, de mitjana. És una de les mitjanes de visita més elevades de les zones comercials de Barcelona. En relació amb el 2012, el nombre de barcelonins i barcelonines que visita aquesta zona ha caigut un 2,9%.

El perfil de la persona visitant és majoritàriament el d'una dona (61%). L'edat mitjana és de 45 anys.

El 56% de les persones visitants és del districte mateix, mentre que el 44% prové d'altres districtes. Aquesta xifra es manté aproximadament igual que el 2012, on el percentatge de visitants d'altres districtes era del 48%.

L'afluència de visitants de nacionalitat no espanyola també creix i passa del 7,3% el 2012 a l'11,7% el 2017. Tot i que amb les dades de l'enquesta no es pot discernir si són turistes o residents d'altres nacionalitats, el context del districte fa intuir que es tracta més aviat del segon fenomen, relacionat amb la diversitat social, que no pas del primer, relacionat amb la capacitat d'atraure turistes.

El temps mitjà de desplaçament és de prop de 15 minuts. El mitjà de transport principal per accedir a aquesta zona comercial és anar a peu, seguit del transport públic.

Les motivacions principals de visita són, per aquest ordre: passejar, fer alguna compra i les activitats d'oci. Hi ha un gran factor de "compra impulsiva". Així, el 41% de les persones que han visitat la zona comercial per fer altres activitats no relacionades amb el comerç manifesta que probablement acaba comprant alguna cosa. Aquest factor de compra impulsiva, però, ha decaigut des del 2012 (era del 62%), en part perquè la persona que fa el consum més racional, com a conseqüència dels canvis d'hàbits i de les prioritats de compra derivats de la crisi econòmica dels darrers anys.

La localització/accés, l'oferta i la zona són les variables principals per decidir anar a Fabra i Puig.

El tiquet mitjà de compra se situa en 33 euros, força per sota de la mitjana de Barcelona (52 euros).

La valoració global de l'entorn comercial de Fabra i Puig és significativament més alta que la mitjana de la ciutat. En una escala del 0 al 10, és valorada amb un 8,7, mentre que la mitjana de les zones comercials de la ciutat és del 8,3. Els aspectes més ben valorats són la facilitat d'accés, la proximitat i l'ambient.

2.6. Conclusions

Nou Barris és un districte dinàmic que creix en població (174 mil persones 1.2020, 1,6% increment respecte 2019), amb una densitat notablement superior a la mitjana de Barcelona (21.641 hab/km²). Aquesta població presenta nivells d'envelliment superiors a la resta de la ciutat amb una edat mitja de 44,3 anys i 8.617 persones majors de 70 anys que viuen soles.

És l'únic districte de Barcelona que no havia recuperat, abans de la crisi del Covid19, els nivells de renda mitjana disponible anterior a la crisi financera de 2008, mantenint una bretxa estructural significativa respecte a la resta de la ciutat, especialment a la Zona Nord. En paral·lel, el nivell d'estudis superiors de la seva població és el més baix de la ciutat i les xifres d'atur i d'atur de llarga durada són significatives.

Aquesta situació social, així com l'heterogeneïtat del territori, defineixen el model comercial del districte, basat en el comerç de proximitat i amb un alt pes del comerç quotidià alimentari (59,50% del comerç del districte). Un comerç enfocat al dia dels veïns i que garanteix la cohesió social del territori.

El comportament desigual entre els barris de muntanya i la zona sud s'evidencia en gairebé tots els indicadors comercials. En el cas de l'abastiment comercial, trobem barris com Torre Baró (0,98), Can Peguera (0,93) i la Trinitat Nova (1,13) que presenten els índex d'abastiment més baixos de la ciutat mentre que Vilapicina i la Torre Llobeta (3,34) o Verdun (3,28) estan dins de la primera meitat dels barris amb millor abastiment de Barcelona. Aquest fenomen es repeteix en l'aprofitament comercial i en el comerç ocasional.

La relació amb la muntanya de Collserola, alhora que genera situacions heterogènies dins el districte, és un actiu natural d'alta atractivitat que ofereix una gran quantitat d'espais a l'aire lliure idonis per passejar i gaudir de la naturalesa i el paisatge, tant per part dels veïns com per a la resta de ciutadania.

Un altre valor afegit del districte, és la bona connectivitat en transport públic, amb dues parades de Renfe properes i quatre línies de metro que connecten amb el centre de la ciutat en 20 minuts. Així com la presència d'equipaments educatius d'alt nivell i d'una xarxa d'equipaments de proximitat molt arrelats al territori.

Aquests valors atractius, a més del gran número de locals buits del districte (13% dels locals de venda de Barcelona i 11% del locals de lloguer) i del baix preu de lloguer comercial (inferior a la mitja de la ciutat) fan de Nou Barris un espai d'alt interès per a l'obertura de nous negocis.

Actualment, el districte presenta una baixa proporció d'establiments en relació a la seva població però, per la falta de pes d'altres activitats productives, el pes del comerç en l'activitat econòmica del districte és el més gran de la ciutat (37,7% de la superfície del districte).

Es tracta d'un comerç arrelat al territori, organitzat en diferents associacions comercials al voltant dels Eixos comercials Fabra Centre, Eix Nou Barris i Eix Maragall. D'altra banda, les zones comercials de barris més perifèrics també compten amb associacions petites a les quals el districte dona suport, a través de la figura del dinamitzador comercial. És el cas de les associacions de comerciants de Roquetes, Trinitat Nova, Turó de la Peira, La Rambleta, Valldaura i Zona Nord. Continuen existint també, zones amb força activitat com la part central del barri de Prosperitat, Guineueta, Porta i Canyelles que no estan organitzades en cap associació.

La diversificació comercial és inferior a la de la resta de la ciutat, en particular a la Zona Nord, amb un pes fort del quotidià alimentari i baix del comerç ocasional (llar, persona, cultura i lleure). En aquesta línia, l'oferta dels 6 mercats (Mercè, Guineueta, Canyelles, Montserrat, Trinitat Nova i Ciutat Meridiana) és superior a la mitjana de Barcelona. La restauració, concentrada massivament al sud del Districte, té un pes inferior a la mitjana de la Ciutat. Els comerços de Nou barris son més antics (18,1) que la mitja de la ciutat, més petits i compten en menor proporció amb una gestió informatitzada (59,3% dels comerços enfront del 71,1% de la mitjana de la ciutat).

És un comerç amb molta menor dependència del turisme i l'economia del visitant que altres districtes de Barcelona, fet que l'ha dotat de gran resiliència comercial front a l'actual crisi de la Covid19. Un dels reptes que falta afrontar és la creixent compra a distància, que ha experimentat una gran increment amb la pandèmia i es preveu que continuï amb aquesta tendència.

» 03. Estratègies per al comerç

Fruit de les conclusions i atès que l'objectiu principal d'aquest Pla de Comerç és generar més i millor activitat comercial a Nou Barris, exposem les cinc línies estratègiques sobre les quals incidirem per poder promocionar el nostre comerç i enfortir el consum de proximitat. Aquestes estratègies donen cabuda tant a diferents projectes / accions que s'estan desenvolupant actualment, amb previsió de continuïtat, com a noves estratègies per a la millora del teixit comercial de Nou Barris.

Per desenvolupar aquest mesura es compta amb recursos propis del districte més els d'aquells òrgans de gestió municipal que tenen competències com Barcelona Activa i de Pla de barris en aquells barris en què intervé.

Les línies estratègiques són:

1. Incrementar la competitivitat
2. Promocionar el consum de proximitat
3. Contribuir a la vertebració del territori
4. Generar coneixement
5. Millorar la governança

1. Incrementar la Competitivitat

La innovació en el sector comercial ja no és el futur, sinó que és una necessitat actual que requereix eines específiques i un acompanyament des de la proximitat territorial.

Promoure i impulsar la competitivitat del comerç a través de la seva adaptació als nous hàbits de consum, així com ajudar-lo en la seva transformació digital, és un repte que els districtes, conjuntament amb altres serveis de l'Ajuntament, afronten amb les accions incloses en aquesta línia estratègica: sensibilitzar de la necessària millora de la competitivitat dels comerços en un món canviant, global i exigent, però ple d'oportunitats i contribuir a donar eines i recursos per donar-hi resposta.

Tenim el convenciment que entre la coneguda polarització “globalització / digitalització” – les dues forces disruptives del comerç - existeix un espai intermedi per al comerç “glocal”, que adopta formats comercials globals en realitats del mercat local, impulsat per persones emprenedores innovadores atentes als nous hàbits de compra i d'estils de vida.

Mesures de la línia estratègica:

1. Oferir eines per a la innovació i la competitivitat digital als comerços i les associacions.
2. Oferir un servei integral i transversal de formació i d'assessorament al teixit comercial del districte.
3. Acompanyar la transformació de les associacions comercials vers un model d'agents promotores socioeconòmics del territori.
4. Millorar les condicions dels locals comercials fent-los més sostenibles i accessibles.
5. Formalitzar un marc de foment, suport i ajuda a l'associacionisme.
6. Impulsar projectes o proves pilot per a la millora competitiva del comerç.

1.1. Oferir eines per a la innovació i la competitivitat digital als comerços i les associacions.

L'objectiu d'aquesta mesura és promoure la incorporació de noves tecnologies digitals per augmentar el desenvolupament dels negocis i les empreses, la millora de la seva productivitat, l'eficiència i l'estalvi de despeses a través de projectes que permetin adaptar-se al nou model de negoci on es potencia l'omnicanalitat comercial.

Accions de la mesura:

1.1.1. Potenciar la formació en TIC i transformació digital del comerç per a la seva adaptació als canvis en la demanda i les noves necessitats de les persones consumidores.

Es fomenta que els comerços tinguin presència activa a la xarxa. Així, es vol promoure tots aquells projectes que permetran complementar l'experiència de venda en botiga presencial amb solucions i recursos de mitjans digitals.

1.1.2. Transformació i promoció del web de comerç del Districte, www.viunoubarris.com i altres vies de difusió.

Redefinició del web de comerç del districte i les seves funcionalitats per tal de millorar la seva eficàcia en la promoció del comerç i la seva millora competitiva, com per exemple, ajudar a les entitats en el cas que volguessin desenvolupar un futur Marketplace..

Impulsar altres vies de promoció i/o difusió del comerç del districte a través de web, xarxes socials o altres vies possibles.

1.1.3. Promoure i difondre les eines i programes, existents i de nova creació, que responguin a les necessitats de la transformació digital del sector.

Difusió dels programes i serveis per a la transformació digital de comerç, que tinguin per objectiu impulsar la incorporació de noves tecnologies digitals per augmentar el desenvolupament dels negocis i empreses, la millora de la seva productivitat, l'eficiència i l'estalvi de despeses a través de projectes que permetin adaptar-se al nou model de negoci on es potenciï l'omnicanalitat.

Difusió de les eines digitals referents del sector. Aprofitar per realitzar l'anàlisi de les actuals eines del mercat, compilar-les i oferir-les a les empreses i establiments comercials situades en el Districte.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Direcció de Comerç Barcelona Activa Associacions i eixos comercials IMMB	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

1.2. Oferir un servei integral i transversal de formació i assessorament al comerç del districte.

Oferir un servei integral i transversal de formació, assessorament, acompanyament al finançament empresarial, cerca de persones treballadores i mecanismes i acompanyament en el procés de transmissió d'un comerç o servei de proximitat, que permeti potenciar ecosistemes al Districte que afavoreixin el sorgiment de projectes d'emprenedoria, que han de ser socialment eficaços, però també sostenibles econòmicament al llarg del seu cicle de vida.

Accions de la mesura:

1.2.1. Elaboració d'un catàleg actualitzat de serveis i programes adaptat a les necessitats del sector comercial.

Elaborar i difondre un catàleg actualitzat de serveis, solucions i recursos especialment adreçats als establiments comercials per tal de millorar la seva competitivitat gràcies a la informació, la formació, l'assessorament i l'acompanyament en la implementació de mesures.

1.2.2. Potenciar l'ús i aprofitament del dispositiu permanent i personalitzat de promoció econòmica adreçat a la millora dels projectes professionals del comerç.

Nou Barris compta el Punt d'Atenció a l'Activitat Econòmica (PAAE), aquest és el servei d'assessorament a empresa i empenedoria que està ubicat a l'espai Nou Barris Activa, al carrer Vilalba dels Arcs, 39-41. Cal potenciar el seu ús i aprofitament per part dels establiments comercials ja que el PAAE de Nou Barris a nivell empresarial ofereix assessorament individual a autònoms, comerços i serveis tot donant-los suport en els diferents àmbits de la seva activitat: la gestió interna, cerca de persones treballadores, la venda i el màrqueting, la diversificació de línies de negoci o la reorientació de l'activitat, entre d'altres. A nivell col·lectiu dissenya activitats grupals que complementen l'oferta existent de la resta de programes empresarials de Barcelona Activa. I alhora també és el punt de connexió amb els diferents serveis especialitzats de l'Oficina d'Atenció a les Empreses (OAE) al carrer Roc Boronat, 117 que ofereix serveis

d'assessorament i finançament empresarial, la transmissió empresarial, internacionalització, informació i tràmits municipals, cerca de treballadors, etc.

1.2.3. Foment de la formació permanent dels i les comerciants: participació activa en els programes d'entitats públiques i privades, amb especial intensitat aquells de Barcelona Activa.

El Districte impulsa i dona suport a la formació del sector comercial de forma permanent en diferents temàtiques (gestió, posicionament, estratègia empresarial, màrqueting, condicionament dels aparadors, idiomes, atenció al client, TIC, etc.). Cal incrementar la presència i aprofitament dels comerços i els serveis de proximitat en els serveis de formació existents, en especial en els itineraris de formació de Barcelona Activa.

1.2.4 Oferir eines per a incrementar el posicionament de les dones en el món del comerç com a empresàries

El comerç és un sector molt feminitzat (dependentes) però la seva presència en espais de representació i en el lideratge del negoci és proporcionalment molt reduïda. Per això es vol fer un fer major incidència en formar i empoderar a les dones per a que es converteixin en empresàries i participen en els òrgans de representació del sector.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Direcció de Comerç Barcelona Activa Associacions i eixos comercials	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

1.3. Acompanyar la transformació de les associacions comercials vers un model d'agents promotors socioeconòmics del territori.

Les associacions de comerciants són i han de ser agents de desenvolupament social i econòmic del territori. Cal acompanyar-les en la seva professionalització, en la seva transformació digital per tal de que siguin impulsors digitals i en la millora estratègica competitiva dels teixits comercials que dinamitzen.

Accions de la mesura:

1.3.1. Impulsar un programa específic de capacitació professional de les associacions que així ho requereixin.

Les associacions de comerciants tenen una responsabilitat social que les fa prescriptores d'integració, innovació, promotores de les relacions socials i participants en les dinàmiques comunitàries. El model associatiu s'està transformant i cal acompanyar-lo, especialment en els següents aspectes:

- Professionalitzant la capacitat gerencial de les persones que tenen la responsabilitat de dirigir i dinamitzar l'entitat. És fonamental que les entitats del sector es replantegin quina funció han d'assumir davant dels reptes de present i futur. Cal un plantejament estratègic que ajudi a la transformació digital dels seus associats, atraient talent jove, innovador i transformador.
- Ajudant a crear una cartera de serveis que ofereixi recursos per als valors clàssics, que són el nucli del comerç barceloní i incorporar els nous factors per assolir els objectius plantejats: proximitat, confiança, innovació, ètica, transparència, cooperació, excel·lència, orientació als resultats i a la qualitat, avaluació i estabilitat.

1.3.1.1. Posar en marxa un programa d'assessorament i formació continuada de les associacions de comerciants.

Creació d'un programa que doti d'eines a les associacions de comerciants per a incrementar el seu catàleg de serveis així com assessorament en la definició dels objectius, les estratègies i la gestió de les entitats.

1.3.1.2. Fomentar l'elaboració de Plans Estratègics de les associacions de comerciants.

Programa d'assessorament i acompanyament per a la creació del Pla Estratègic de les associacions de comerciants, necessari per definir els objectius a assolir i les estratègies a seguir tant a mig com a llarg termini.

1.3.2. Promoure la professionalització compartida de la dinamització comercial allà on el comerç es troba dispers i no existeix una trama comercial organitzada.

Suport a la professionalització a través de contractació de serveis de persones dinamitzadores comunes o compartides a les associacions de comerciants, especialment aquelles amb menys recursos o menys pes d'establiments associats.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Direcció de Comerç Barcelona Activa Associacions i eixos comercials IMMB	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

1.4. Millora de les condicions dels locals comercials fent-los més sostenibles i accessibles.

Promoure la millora de les condicions físiques dels locals comercials, a través d'una iniciativa que, conjuntament amb l'Institut de Persones amb Discapacitat, de Paisatge Urbà, Ecologia Urbana i Barcelona Activa, proposa l'estudi de la millora de l'accessibilitat, la imatge exterior i la implementació de mesures d'estalvi energètic.

Accions de la mesura:

1.4.1. Rehabilitació, restauració i millora dels locals comercials.

Promoure la millora de les condicions físiques dels locals comercials de Nou Barris, una iniciativa de Districte que conjuntament amb Pla de Barris, Ecologia Urbana i Barcelona Activa proposa la millora de l'accessibilitat, la imatge exterior i la implementació de mesures d'estalvi energètic, entre d'altres.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte IMPD Barcelona Activa Pla de Barris Associacions i eixos comercials IMMB Ecologia Urbana IMPU	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

1.5. Formalitzar un marc de foment, suport i ajuda a l'associacionisme.

L'associacionisme comercial és una eina fonamental per definir i implementar, des del territori, estratègies que permeten donar respostes als reptes concrets de cada moment. Les seves actuacions resulten decisives per a la comunitat, atès l'impacte que tenen en el territori i estimulen, en darrera instància, el consum de la població, doncs mostren el comerç com un factor de proximitat clau i imprescindible. El Districte ha de seguir fomentant l'associacionisme sectorial i/o territorial, la seva professionalització i excel·lència com a fons de creació de valor, de dinamisme i competitivitat comercial, garantint sempre que aquest darrer pugui actuar amb plena autonomia i sense interferències externes.

Accions de la mesura:

1.5.1. Ajudar a implementar la carta de serveis de les associacions.

A través del Districte, sempre que calgui, es donarà suport a les iniciatives de valor afegit que proposin les entitats de comerç. En aquest sentit es pretén enfortir i valoritzar els serveis que les associacions ofereixen a tot el comerç de proximitat.

Facilitar l'elaboració del catàleg de serveis i activitats de cada associació que permeti visibilitzar la seva tasca i els avantatges d'estar-hi associat.

1.5.2. Suport a les accions de promoció comercial que es fan des de les associacions de comerciants.

Les accions més destacades per part de les associacions de comerciants, i en les quals col·labora habitualment el Districte són les següents: Campanyes de Nadal, Campanyes de dates comercials (Rebaixes, Sant Jordi, Sant Valentí, Black Friday,...).

Aquesta acció fomentarà les campanyes estacionals, les de tardor i primavera (el Comerç de Nou Barris es mou), campanyes de participació dels comerços i els mercats a les festes majors dels barris i la festa major del districte, i altres iniciatives que fomentin el coneixement del comerç de proximitat al veïnat.

1.5.3. Donar suport al disseny, edició i difusió del catàleg de serveis de les entitats de comerç.

Donar suport a les funcions, accions i activitats que desenvolupen les entitats de comerç al Districte, ajudant-les a posar en valor davant els seus associats i els establiments potencialment associables, els serveis públics ja existents (ajudes i programes de suport i assessorament, Punt d'Atenció a l'Activitat Econòmica) i els propis de les entitats.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Direcció de Comerç Barcelona Activa Associacions i eixos comercials IMMB	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

1.6. Impulsar projectes o proves pilot de millora competitiva

La transformació digital, les noves necessitats de les persones consumidores, la innovació tecnològica, l'evolució de l'experiència de consum demanen impulsar nous serveis dins dels comerç minorista. El Districte vol ajudar a impulsar aquesta transformació i promoure la millora competitiva posant en marxa determinats projectes o proves pilot d'implementació de nous serveis i recursos.

Accions de la mesura:

1.6.1. Definir i posar en marxa un programa pilot per reforçar la digitalització del comerç i la distribució de mercaderies de darrera milla.

Es proposa impulsar un projecte pilot de distribució urbana de darrera milla. La irrupció de l'omnicanalitat i el canvi d'hàbits de consum que generen els canals de venda online, fan que sigui necessari dotar al comerç del districte d'una infraestructura que permeti vehicular la distribució comuna i el lliurament dels seus productes al veïnat.

1.6.2. Promoure la compra col·lectiva entre establiments, per potenciar la reducció de costos.

Dur a terme accions de promoció de compra col·lectiva, amb la finalitat que el màxim nombre de comerços concertin l'adquisició de béns o serveis i redueixin els seus costos individuals.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Direcció de Comerç Barcelona Activa Associacions i eixos comercials IMMB Ecologia Urbana	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

2. Promocionar el consum de proximitat

La pandèmia de COVID-19 ha posat en rellevància la importància de tenir un comerç proper, divers i de qualitat. El districte de Nou Barris vol continuar treballant en la promoció i millora de la visibilitat del comerç de proximitat, el seu paper estratègic en la construcció del teixit social i la qualitat de vida urbana, i implementarà accions per promocionar el comerç del territori i enfortir el consum local, impulsant al mateix temps la millora de seva qualitat.

Mesures de la línia estratègica:

1. Promocionar i conscienciar sobre la importància del comerç de proximitat competitiu responsable i sostenible.
2. Impulsar projectes i iniciatives de promoció del consum de proximitat.

2.1. Promocionar i conscienciar sobre la importància del comerç de proximitat competitiu responsable i sostenible.

Continuarem fent campanyes que promoguin el comerç i alhora, la responsabilitat del territori, ja que competitivitat econòmica, cohesió social i sostenibilitat són conceptes que s'interrelacionen. En aquest cas els comerços i les associacions de comerciants han de desenvolupar un paper decisiu apostant per la construcció d'una identitat de barri que també inclogui la responsabilitat social.

L'impuls del comerç sostenible, el consum responsable, la implantació progressiva de mercats verds, d'iniciatives per prevenir el malbaratament alimentari conjuntament amb el sector de la restauració; La incentivació de bones pràctiques i la formació que suposa comprometre's en el programa Barcelona més Sostenible; El comerç com a prescriptor cultural del barri i el districte, promotor de la cohesió social com a agent relacionat amb la resta d'agents del barri, com a agent educatiu que participa en el projecte El comerç i les escoles; El comerç responsable per participar en projectes com Radars o Camins Escolars..., formen part d'un paquet d'actuacions específiques adreçades a potenciar la convivència al territori des d'un lideratge transformador.

Accions de la mesura:

2.1.1. Elaboració de campanyes de comunicació de comerç de proximitat i venda creuada en els eixos i zones comercials

Promocionar el consum en el comerç de proximitat amb la complicitat i la col·laboració de les associacions representatives del sector és clau en el disseny i l'execució de campanyes estacionals, especialment la de Nadal. Seguir donant suport a les accions comunicatives organitzades des de les entitats de comerç en aquest sentit.

2.1.2. Suport a la dinamització del comerç de proximitat en aquells barris on el teixit comercial és escàs i/o dispers

El model de comerç de proximitat és una eina fonamental per garantir l'equilibri territorial. Els seus comerços esdevenen un element importantíssim de dinamització social, alhora que garant de la cohesió social i de l'equilibri territorial, exercint una funció vertebradora als nostres barris. Per tant, cal donar suport de dinamització en aquells barris on el teixit comercial és escàs i/o dispers com passa als barris de: Zona Nord (Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona), Roquetes, La Prosperitat, Verdun, Turó de la Peira, Porta i Canyelles.

2.1.3. Reconeixement i implicació del comerç en la dinàmica veïnal i comunitària.

Consolidar i impulsar els diferents projectes que es desenvolupen en relació a la importància del vincle entre el comerç, l'educació i la comunitat veïnal

- Programa Comerç i Escoles.

Consolidar el programa per a donar a conèixer l'ofici de comerciant, apropant el comerç a l'alumnat i educant en el consum responsable. Es va iniciar el curs 2006-07 amb l'objectiu d'afavorir el coneixement de l'entorn cultural, social i històric mitjançant el comerç del barri i de la ciutat, i alhora educar per a un consum crític i responsable. El projecte pretén, des de la participació ciutadana, recuperar vincles de convivència i restablir aquelles xarxes socials que humanitzen la nostra ciutat. La proposta s'adreça als centres educatius que volen aprofitar les oportunitats pedagògiques que ofereix el fet de repensar el comerç i el consum a la nostra ciutat. El programa els ofereix l'oportunitat d'elaborar criteris per consumir d'una manera activa, crítica i responsable a l'hora que redescobreixen els barris i conèixer les característiques més significatives del comerç del territori.

- Projecte de diversificació curricular.

Reforçar el projecte de diversificació curricular adreçat als alumnes de 3r i 4t d'Educació Secundària obligatòria en el qual participen actualment 5 instituts públics i 14 entitats del districte de diferents perfils (sanitari, educatiu, administratiu, esportiu, institucional, manteniment, comerç i de serveis i educació primària).

Aquesta iniciativa vol lluitar contra l'abandonament escolar combinant currículum en el centre educatiu a partir de projectes d'interès que aporten competències (tres dies de la setmana) i experiència en una entitat/ens/empresa on es desenvolupen altres competències socials i coneixement del món laboral (dos dies a la setmana).

- Projecte Radars.

Constitueix una xarxa de prevenció en la qual participen veïns, veïnes, comerciants, persones voluntàries i professionals de les entitats i serveis vinculats als barris. El seu objectiu és ajudar i facilitar que les persones grans del barri puguin continuar a la seva llar, i

garantir-ne el benestar amb la complicitat del seu entorn. La prioritat és reduir la solitud i el risc d'aïllament i d'exclusió social.

- Programa Comerç + Sostenible
Fer difusió des de Districte d'aquest programa adreçat a les entitats de comerç i comerços que han signat el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. Amb l'adhesió al Compromís, els signants assumeixen la seva part de responsabilitat en la construcció d'una Barcelona més sostenible, es comprometen a desenvolupar accions en el seu àmbit de treball i a difondre-les.
- Col·laborar amb les xarxes de suport del Districte arrel de la COVID-19, amb els Bancs d'Aliments del Districte i les Xarxes de Consum del Districte, facilitant la cooperació entre tercers quan les iniciatives són d'origen comunitari al districte.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte			Indicador (Sí/No) respecte a
Direcció de Comerç	Serveis a les persones i al		cada acció prevista i/o % de
Barcelona Activa	territori		compliment
Associacions i eixos comercials			
IMMB			
Ecologia urbana			
IMSS			
CEB			

2.2. Impulsar projectes i iniciatives de promoció del consum de proximitat

El Districte és conscient que la promoció del consum de proximitat necessita de la implementació de projectes, programes i iniciatives concretes que ajudin a visibilitzar, estructurar, organitzar i desenvolupar processos, fluxos i relacions que contribueixin a la visibilitat del comerç i el seu consum. L'any 2021 és l'any en que Barcelona és Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible i es desenvoluparan projectes i polítiques de foment de l'alimentació sostenible, el Districte participarà activament en el seu pla d'acció.

Accions de la mesura:

2.2.1. Generar sinèrgies entre diferents sectors (sector comercial, sector restauració, cultura,...). Explorar oportunitats de col·laboració i espais de millora de la visibilitat del comerç de proximitat i el seu paper vertebrador de la societat urbana amb la resta de sectors com el sector de les indústries creatives, la restauració, la cultura, l'educació, l'empresa, la innovació i la recerca, etc.

- Impulsar rutes gastronòmiques i projectes de col·laboració entre el sector de la restauració i el sector comercial.
- Promoure campanyes de promoció conjuntes entre el comerç i els sectors de la moda, la cultura o la restauració i incentivar accions comunes entre equipaments del Districte (Ateneu Popular Nou Barris, Centre Cívic Can Basté, Escola de Restauració,...).
- Impulsar que les associacions comercials siguin prescriptores i dinamitzadores d'iniciatives relacionades amb la promoció de la cultura i el turisme sostenible.
- Suport a la dinamització creuada, per exemple, de l'oferta cultural del Districte creant estratègies de promoció (sorteig d'entrades o regal d'entrades amb les compres als comerços de proximitat,...), la compra de determinats productes pot incentivar també la de complements en un altra botiga (com per exemple tovalloles-vestits de bany-complements esportius, etc.)

2.2.2. Impuls de la moneda ciutadana REC (Recurs Econòmic Ciutadà) per a la promoció del comerç local.

Després de l'experiència del B-Mincome de l'any 2018 que vam tenir als barris de l'Eix Besòs, amb 60 comerços participants, (10 comerços de Trinitat Nova, 21 comerços de Zona Nord i 29 comerços de Roquetes), es vol continuar donant suport i impulsant per tal de posar-la en marxa en més zones del Districte.

2.2.3. Promocionar i donar suport a xarxes de consum vinculades al comerç de proximitat del barri.

El consum de proximitat contribueix a la preservació del teixit comercial dels barris, a la continuïtat dels llocs de treball i a la resiliència econòmica. Promou la creació de veritables nodes connectors de relacions socials, construeix arrelament i identitat. En definitiva contribueix a que les relacions entre el veïnat siguin més justes i sostenibles.

En aquesta línia el Districte vol recolzar aquelles accions que es generin als territoris vers, per exemple, la constitució i el suport a Xarxes de Consum, col·lectius que volen organitzar-se per tal d'aconseguir un consum de proximitat i millors condicions per productors, comerciants i persones consumidores. Organitzar-se de forma col·lectiva permet obtenir més varietat de

producte del que es podria aconseguir individualment i, normalment, afavoreix aconseguir els productes a un preu millor. Parlem de productes com alimentació (verdura, fruita, carn, etc.) i de productes de neteja.

2.2.4. Elaboració d'un catàleg de potencials proveïdors de proximitat de productes i serveis del Districte.

El Districte procedirà a fer una relació dels diferents proveïdors/es de serveis, obres i subministraments amb seu social a Nou Barris per tal de conèixer la realitat actual.

Així mateix, s'impulsarà la creació d'un catàleg d'empreses proveïdores de serveis, obres i productes amb seu social al Districte que podrien ser susceptibles de participar en els diferents processos de licitació i/o contractació impulsats des del Districte de Nou Barris.

2.2.5. Suport en la difusió i participació en accions i activitats del programa d'actuació de la Capitalitat Mundial de l'Alimentació Sostenible Barcelona 2021.

El Districte contribuirà en la difusió del programa d'actuacions i iniciatives que s'impulsaran des de la Capitalitat Mundial de l'Alimentació Sostenible Barcelona 2021 i participarà en algunes de les accions i activitats posant en valor i articulant el teixit comercial com a un dels vectors imprescindibles d'aquesta cadena de valor sostenible.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte			Indicador (Sí/No) respecte a
Direcció de Comerç	Serveis a les persones i al		cada acció prevista i/o % de
Barcelona Activa	territori		compliment
Associacions i eixos comercials			
IMMB			
Ecologia urbana			
Pla de barris			

3. Contribuir a la vertebració dels barris

La dinamització comercial i en general un teixit comercial minorista de qualitat, resiliència i innovador és un dels vectors que permeten vertebrar els territoris, els barris.

El districte disposa d'una gran quantitat d'espais a l'aire lliure, idonis per passejar i gaudir de moments d'oci i lleure a la natura, els quals no necessàriament compten amb una activitat comercial associada.

Nou Barris és un dels districtes de la ciutat amb una menor densitat comercial en relació a la seva població, també una menor diversitat comercial i amb un número important de locals, tot i que *durant la crisi sanitària que estem patint s'ha pogut constatar una menor caiguda del consum a Nou Barris que a la resta de la ciutat, mostrant una major relació / dependència del comerç de Nou Barris amb el veïnat.*

El districte de Nou Barris pateix un desequilibri en relació a l'oferta comercial entre els barris de muntanya i els de la zona sud. Tant pel que fa a la seva densitat com pel que fa a la seva diversitat. És per això que des del Districte es volen impulsar iniciatives que promoguin una millora equilibrada dels ratis comercials i de consum de proximitat per aconseguir una major vertebració dels barris de Nou Barris.

Mesures de la línia estratègica :

1. Promoure l'afluència i participació activa de la ciutadania en la millora del comerç de proximitat.
2. Impulsar col·laboracions sectorials dins i fora del districte.

3.1. Promoure l'afluència i la participació activa de la ciutadania en la millora del comerç de proximitat

El Districte entén la ciutadania com a part fonamental del procés de comerç de proximitat i la sensibilització i interpel·lació amb les persones que viuen i que treballen a Nou Barris necessària per tal d'articular processos de millora en el teixit comercial del districte.

Accions de la mesura:

3.1.1. Impulsar estratègies per promoure l'afluència tant de veïns del Districte com de visitants de fora amb l'objectiu de revitalitzar el teixit comercial i de restauració i generar atractivitat a les zones comercials.

Dissenyar estratègies per aprofitar i promoure l'afluència de visitants amb l'objectiu de revitalitzar el teixit comercial i de restauració del districte i els seus barris. Generar atractivitat a

les zones comercials menys centríques amb propostes de valor, ja siguin culturals, gastronòmiques, artesanes,... que millorin l'experiència de compra.

3.1.2. Facilitar l'accessibilitat en les zones comercials a les persones amb més dificultat de mobilitat.

Analitzar les possibilitats de millora de la mobilitat en les zones comercials per a totes aquelles persones amb més dificultat de mobilitat i cercar fórmules per facilitar la compra de proximitat, en especial, en zones orogràficament complexes.

3.1.3. Millora de la trama urbana per tal de promoure una experiència comercial més atractiva.

Impulsar processos de millora de l'espai públic com un dels factors atractius per a l'experiència comercial de proximitat. Iniciatives relacionades amb la millora de l'enllumenat, el mobiliari públic, les voreres,... però també la neteja, la seguretat, etc. En alguns casos de manera permanent o relacionades amb la infraestructura, però d'altres vegades amb experiències temporals o efímeres relacionades amb esdeveniments del calendari.

3.1.4. Impulsar una estratègia d'activació de plantes baixes

A partir del cens d'establiments comercials, promoure un pla per a la recuperació dels locals buits disponibles en el districte en el que intervinguin agents relacionats amb la propietat, la intermediació immobiliària i empreses i persones emprenedores amb la finalitat de reactivar-los i fixar-hi economia productiva.

3.1.5 Revitalitzar els tres mercats de venda no sedentària del Districte

Treballar amb les entitats de paradistes i amb els paradistes, de forma individual per a promoure formació, millora de la seva configuració estètica i la seva oferta comercial, així com l'organització de campanyes de promoció d'aquest mercats.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Associacions i eixos comercials Pla de barris	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

3.2. Impulsar col·laboracions sectorials dins i fora del districte

Només amb sinèrgies amb altres sectors econòmics es podrà tenir èxit en les accions de foment, promoció i consolidació del model comercial. Aquesta mesura promou accions encaminades a donar resposta des del Districte a aquesta necessitat d'anàlisi de la realitat i de la cerca de projectes compartits.

Accions:

3.2.1. Posar de manifest la importància que té el teixit comercial en altres sectors actius del Districte.

Promoure que totes les iniciatives rellevants de comunicació i dinamització que es facin en el Districte relacionades amb esdeveniment culturals, esportius, de lleure, etc., facin menció del teixit comercial i de la seva contribució econòmica i social de vertebració de la vida dels barris.

3.2.2. Dinamitzar les mesures de promoció de l'economia local, les economies socials i el vincle entre el teixit comercial, mercats i veïns i veïnes, seguint les directrius ja marcades pel Pla de Desenvolupament Econòmic (PDE) de Nou Barris.

El PDE és el full de ruta per a la dinamització socioeconòmica dels nostres barris en els propers quatre anys. Estableix quines són les dinàmiques que volem revertir al territori (atur i precarietat laboral, gentrificació i manca d'impacte del teixit industrial en la generació d'ocupació del territori), així com quins són els sectors o àmbits que volem potenciar especialment: treball de cures i serveis a les persones; Economia, Social i Solidària; comerç i serveis de proximitat; indústria i economia circular; art i cultura; i esports, lleure i natura.

3.2.3. Impulsar projectes, iniciatives i esdeveniments del sector de les Indústries Creatives de la ciutat de Barcelona.

Facilitar que actes de ciutat, relacionats amb propostes culturals i de les indústries creatives es descentralitzin i tinguin lloc al districte com el cas dels actes de les festes de la Mercè. En aquesta línia, es treballarà per celebrar noves edicions i d'altres similars.

Un museu als carrers de Nou Barris.

Creació de grans murals de gran format i alta qualitat en parets exteriors d'edificis mitjançant l'atracció d'artistes professionals consagrats de l'àmbit local, nacional i internacional. Això ens permetrà assegurar un reclam sòlid del públic en general i posar el nom de Nou Barris i Barcelona en el mapa turístic nacional i internacional. Treballarem amb la participació

d'associacions d'art urbà de Barcelona en la direcció i seguiment del projecte del Concurs Internacional de grans murals a edificis.

Creació d'elements artístics de format mig mitjançant murs regulats (murs per pintar a disposició d'entitats i particulars sota supervisió i permís previ) i murs lliures. En relació al murs regulats treballarem amb entitats i equipaments del territori (casals de joves, associacions de veïns, escoles, instituts, casals infantils, centres cívics, etc.). Es considera fonamental la participació de les entitats especialitzades del districte com ara l' Escola de Disseny Deia i l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Bens Culturals de Catalunya.

3.2.4. Impulsar taules i grups de treball multisectorials amb l'objectiu de millorar la comunicació intersectorial i promoure la creació de projectes multisectorials que entre d'altres impulsin i promoguin el teixit comercial i el consum de proximitat.

El Districte recull una de les conclusions de les *Jornades El desenvolupament econòmic de Nou Barris: reptes i oportunitats* que es van celebrar el passat 3 i 4 de desembre en el que es proposava articular un conjunt de taules i grups de treball per tal de millorar en la comunicació i transferència de coneixement entre diferents sectors, agents i entitats del Districte.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Associacions i eixos comercials	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

4. Generar coneixement

L'anàlisi de la realitat comercial és clau per millorar la planificació de les polítiques públiques. En l'àmbit del comerç, conèixer la realitat del Districte i dels seus barris és imprescindible per poder elaborar estratègies encertades. Amb aquest coneixement el Districte promourà la seva difusió i transferència per a que el sector comercial i la resta de sectors puguin prendre decisions i impulsar projectes i iniciatives en base a informació i dades contrastades.

Mesures de la línia estratègica:

1. Elaborar estudis.
2. Transferir el coneixement als sectors i els agents implicats.

4.1. Elaborar estudis

Aquesta línia estratègica promou accions encaminades a donar resposta des del Districte a la necessitat d'anàlisi de la realitat i l'impacte de les noves tendències, canvis i innovacions en el teixit comercial i el consum.

Accions de la mesura:

4.1.1. Elaboració de diferents informes/estudis sobre diferents temàtiques importants per conèixer la realitat del Districte i dels seus barris i en especial, de les tendències relacionades amb el comerç i el consum. Sempre amb la col·laboració de l'Oficina Municipal de Dades (OMD)

En concret, impulsar, elaborar estudis o demanar anàlisi de dades a l'OMD sobre:

- Estudis de tendències.
- Estudis sectorials.
- Enquesta de digitalització del comerç.
- Elaboració d'un recull de bones pràctiques del comerç.
- Anàlisi de productes tecnològics apropiats al comerç.
- etc.

4.1.2. Elaboració d'estudis d'oferta i demanda comercial al Districte.

L'oferta comercial de Nou Barris es distribueix de forma asimètrica: el 81,6% del total d'establiments comercials estan situats a la zona sud del Districte (Vilapicina i la Torre Llobeta, Porta, la Prosperitat, Verdum i el Turó de la Peira), mentre que a la zona nord el nombre d'establiments és molt limitat, amb una forta presència de locals buits (Canyelles i Roquetes).

La desigual distribució d'establiments comercials al Districte fa necessària l'elaboració d'estudis que permetin analitzar la relació oferta-demanda per barris.

4.1.3. Elaboració d'estudis de la demanda de mercaderies al Districte.

En paral·lel a la proposta de projecte pilot de distribució urbana de darrera milla, caldrà elaborar un estudi de la demanda actual de mercaderies, tant del comerç, com de les llars (nous canals digitals).

4.1.4. Impulsar l'anàlisi i explotació de dades del cens de locals comercials

Per potenciar l'aixecament de persianes al Districte és imprescindible tenir un cens comercial actualitzat.

Un primer estudi elaborat ja inclou informació tècnica detallada de cadascun dels locals buits del barri de Trinitat Nova. Es seguirà treballant en aquesta mateixa línia per tenir informació més concreta de la resta de barris del Districte. Aquest treball ha d'aportar la informació necessària per prendre mesures per la reactivació de l'activitat econòmica i social dels barris.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Associacions i eixos comercials	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

4.2. Transferir el coneixement als sectors i els agents implicats

La voluntat del Districte és transferir el coneixement adquirit a partir de la realització dels diferents estudis que impulsarà i per això, inclou un conjunt d'accions de difusió i comunicació dels resultats però també d'espais i grups per tal de transferir-los directament a les persones i entitats especialment afectades.

Accions de la mesura:

4.2.1. Promoció d'un espai de reflexió i impuls del Comerç de proximitat

Treballar per la definició d'un espai d'impuls del Comerç de proximitat. Amb la col·laboració de tercers vinculats al sector es vol definir un espai de reflexió i suport a iniciatives com: un showroom de tecnologies vinculades al comerç, d'aprenentatge sobre innovació en l'àmbit del comerç i logística de magatzematge i distribució de darrera milla. Un punt on tingui cabuda des de la formació especialitzada a la mostra de les noves tecnologies vinculades al comerç i la logística de microdistribució, benchmarking d'experiències innovadores, suport en la creació de projectes significatius per agrupacions, associacions o cooperatives de comerços.

Aquesta iniciativa es treballarà conjuntament amb la primera tinença d'Economia, Treball, Competitivitat i Hisenda i, especialment, amb la Direcció de Serveis de Comerç, Consum i Restauració.

4.2.2. Impulsar el banc de bones pràctiques comercials.

Un recull de les experiències exitoses, casos reals pràctics, exemples inspiradors d'establiments comercials, d'entitats associatives, de models de governança, de models de gestió territorial del comerç. Esdevenint font de coneixement pràctic d'iniciatives reals de millora de la competitivitat, de transformació digital, de millora de la governança, d'impacte socioeconòmic, etc.

4.2.3. Impulsar grups de treball multisectorials per tal de difondre i transferir el coneixement generat.

El Districte impulsarà la creació de grups de treball sectorials i multisectorials on aportarà el coneixement generat gràcies als estudis i anàlisis realitzats pel Districte en els diferents sectors i temàtiques.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Associacions i eixos comercials Barcelona Activa	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

5. Millorar la Governança

Els Districtes de Barcelona tenen un repte a l'hora de treballar en xarxa amb els agents representatius del sector comercial per tal de planificar i orientar les polítiques de promoció i foment del comerç de manera òptima i eficient.

Les mesures següents volen reforçar aquests vincles relacionals, de coneixement compartit i de treball en xarxa en el territori de referència, però també posant la mirada en la ciutat en tota la seva globalitat. Una governança adequada és clau per poder implementar correctament el Pla de Comerç i articular la participació dels grups de professionals, representants del comerç o altres agents públics i privats i definir els espais de gestió.

Mesures:

1. Articular la relació entre les associacions del territori i el Consell Sectorials del Comerç.
2. Promoure l'enfortiment de les associacions.
3. Millorar la governança de les associacions.

5.1. Articular la relació entre les associacions del territori i el Consell Sectorial de Comerç

Es pretén millorar la relació en general, i en particular, la coordinació, la comunicació entre els agents del teixit comercial i aquells d'altres àmbits vinculats, com la cultura, el turisme, la restauració, l'oci i el lleure

Amb l'objectiu de millorar l'alineament i la capacitat de donar resposta als reptes del món del comerç, el Districte vol desenvolupar una fórmula que millori els seus canals de comunicació i interlocució.

Accions:

5.1.1. Incrementar la participació dels responsables de comerç en les comissions i reunions i òrgans de treball sectorial i multisectorial.

Promoure la participació, buscant les maneres de donar visibilitat a nous plantejaments i propostes de col·laboració en disseny, d'actuacions i dictàmens en òrgans formals i en , espais i comissions generats ad hoc.

En relació al Consell sectorial de Comerç, incorporar , en el seu reglament de funcionament, que sigui la plataforma de participació que permeti incorporar modificacions consensuades amb els seus integrants a l'actual pla de comerç, com a eina bàsica de planificació a la llum de l'avaluació i seguiment del mateix, la de la detecció de noves necessitats o altres circumstàncies que els seus membres considerin.

Es vol incrementar la participació de les persones representants de les entitats que ja en formen part, així com cercar fórmules per incorporar, de forma regular o puntual la representació del comerç no associat. Es vol que el consell o les seves comissions de treball siguin espais compartits on escoltar altres veus que no disposen d'una entitat que els representi.

Es proposa crear comissions de treball per

- Recollir propostes, quan es demana una determinada actuació pública.
- Plantejar modificacions o objeccions sobre alguna actuació pública ja elaborada.
- Elaborar informes i dictàmens sobre projectes d'actuació o sobre actuacions ja desenvolupades.
- Col·laborar en el desenvolupament d'alguna actuació (coproducció).
- Formar comissions permanents de treball a demanda (pràcticament bimensuals).

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Associacions i eixos comercials	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment

5.2. Enfortiment de l'associacionisme

Dur a terme, conjuntament amb el sector, campanyes de promoció dels avantatges de l'associacionisme comercial, difonent la seva cartera de serveis per motivar la captació de nous establiments

Accions:

5.2.1. Realitzar una campanya de suport a l'associacionisme entre els establiments no associats.

Explorar les possibles formes d'arribar al comerç no associat per promoure la seva adhesió i participació activa. Ajudar a posar en valor afegit de gaudir de la cartera de serveis que ofereixen els entitats associatives del comerç.

5.2.2. Posar de relleu els projectes i accions que es portin a terme des del teixit associatiu a títol individual o en col·laboració amb el Districte

És important que el sector comercial es senti copartícep de l'acció pública i per tant cal que el Districte posi en valor llurs iniciatives. Per això des del Districte es donarà suport, es posarà de relleu, es comunicarà i difondrà els projectes i iniciatives que des del teixit associatiu comercial s'impulsin.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte			Indicador (Sí/No) respecte a
Associacions i eixos comercials	Serveis a les persones i al		cada acció prevista i/o % de
IMMB	territori		compliment
Direcció de comerç			

5.3. Millora de la governança de les associacions

Les associacions de comerciants són i han de ser agents de desenvolupament social i econòmic del territori. Co-responsables de la revitalització del teixit econòmic i social del Districte i els seus barris. Més enllà de millorar la competitivitat i la promoció dels seus associats, tenen una responsabilitat social que les fa prescriptores d'integració, innovació, promotores de les relacions socials i participants en les dinàmiques comunitàries.

Cal acompanyar la transformació del model associatiu, especialment en esdevenir centralitat dels nous escenaris urbans i comercials, a partir de la incorporació de nous lideratges i noves formes de governança que s'apropin als establiments comercials i les integrin al territori i participant en xarxes de col·laboració locals, nacionals i internacionals en el sentit de treballar de forma col·laborativa, generar xarxes i crear sinergies dins del teixit associatiu i amb altres agents socials.

Accions:

5.3.1. Explorar les diferents formes de col·laboració i cooperació entre les entitats de comerç.

Fomentar actuacions que impliquin compartir recursos, serveis i accions entre diferents entitats associatives de comerç. Parlem d'activitats de dinamització compartida (exemple: Pinxo-Panxo) o del servei de repartiment a domicili, que el canvi d'hàbits de consum arran de l'actual crisi de la Covid ha demostrat com a fonamental per fer front als reptes del futur.

5.3.2. Incentivar noves formes de dinamització comercial: noves perspectives amb les APEUS.

Donat que els hàbits de compra evolucionen i canvien, i ho han fet de forma significativa darrerament, és important que sense deixar endarrere les tradicions, les associacions de comerç pensin i activin noves formes de dinamització comercial capaces d'atreure un públic més divers i ampli.

En particular, la nova Llei de les Àrees de Promoció Econòmica Urbana permet a les entitats comercials, amb el suport i la cooperació de l'Ajuntament, endegar projectes ambiciosos de dinamització econòmica integral d'àrees comercials, que en moltes ciutats del nostre entorn han mostrat una elevada eficàcia. El Districte impulsarà i fomentarà una col·laboració més estreta entre els agents econòmics i socials del territori i l'Administració per tal d'assolir escenaris més propers a aquests tipus d'àrees.

5.3.3. Incorporar comerç culturalment divers en les estructures associatives del sector.

El comerç de Nou Barris no s'entén sense considerar aquesta dimensió d'interculturalitat. El treball és l'eina de més potència integradora. En aquesta línia, la presència comercial ofereix ,a

les persones d'origen divers, una oportunitat de visualitzar-se com a persones emprenedores que contribueixen a crear barri, districte i ciutat

Per tant, cal incorporar el comerç culturalment divers en les estructures associatives del sector per reconèixer i exercir els seus drets i deures, l'accés als recursos de promoció, així com l'oportunitat de sentir-se participants aportant en la promoció econòmica de la ciutat. ,

Promocionar que formin part com a representants de les entitats comercials de les que són membres en l'espai de consell sectorial de comerç, en les comissions de treball i organització de diferents esdeveniments del districte.

Cal continuar amb programes i campanyes que fomentin una mirada àmplia, la igualtat d'oportunitats als recursos del Districte, i molt especialment, a partir d'actuacions que garanteixin els drets i les obligacions amb una equitat absoluta. Formar en interculturalitat i acompanyar els i les professionals que dinamitzen les associacions comercials és un primer pas per apropar-se a aquesta realitat dels nostres barris.

5.3.4. Seguir potenciant les iniciatives de comunicació i promoció compartida.

La plataforma www.viunoubarris.com, és un projecte que té com a objectiu la comunicació interactiva de tot el teixit comercial del Districte. Aquesta web del comerç del Districte s'ha de potenciar i remodelar, com a eina fonamental en l'àmbit de la digitalització del comerç de proximitat.

Entitats implicades:	Direcció/ responsable:	Departament	Sistema de seguiment:
Equip de Districte Associacions i eixos comercials IMMB Direcció de comerç Barcelona Activa	Serveis a les persones i al territori		Indicador (Sí/No) respecte a cada acció prevista i/o % de compliment